Invizibilii

Manualul de Intrat în Cărți

pentru cititorii mici și mari

WONDER theatre

Cum se folosește caietul ăsta

(nu e o carte obișnuită, dar nici eu nu sunt)

Am 8 ani fără o zi și n-am telefon. Am, în schimb, caietul ăsta, în care am lipit tot ce mi s-a întâmplat joi, de Ziua Cititului, între 10:10 și 12 fix. Unele pagini le-a strecurat Bibliotecarul Bibliotecarilor. Una sau două le-a băgat Scrollina, fără să întrebe. Le recunoști ușor: sunt singurele care pâlpâie.

PROGRAM DE SALĂ · PAGINILE 3–11

Cine joacă, cine a scris, cine a compus, despre ce e vorba. Partea *serioasă*. Se citește în sală, cu lumina încă aprinsă.

RONAN GRAFIC · PAGINI CU CHENARE

Spectacolul, desenat. Plus întâmplări care nu încap pe scenă: ce face Raul când nu-l vede nimeni, ce visează Muc cel Mic, ce a fost Scrollina *înainte*.

CODUL SECRET AL INVIZIBILILOR · 5 PROBE

Paginile cu numere în cerc. Citești un paragraf, alegi, mergi mai departe. Fiecare probă trecută îți dă *o literă*. Patru litere și un semn = codul. Codul deschide ultima pagină.

JURNALUL LAUREI · PAGINI CU LINII

Jurnalul meu. Acolo unde vezi linii goale, e locul tău. Scrie cu creionul, ca să poți reveni *mai târziu*. (Da, știu ce-am zis despre mai târziu.)

LAURA, 20 DE ANI · PAGINI LA MAȘINĂ

Am găsit caietul peste doisprezece ani și am lipit în el pagini scrise la mașină: cine e Bibliotecarul, cine a scris cartea, cine a compus. Sunt *ale mele de acum*. Nu le corectez pe cele vechi.

ATLASUL · HARTĂ + DOUĂ PAGINI DE CARTE

Fiecare lume are o hartă gravată și două pagini în care se spune *tot* ce se întâmplă în carte, cu sfârșit. Cine nu vrea sfârșitul sare pagina. Cine vrea, are și un joc, cu ștampilă.

PAGINILE CARE PÂLPÂIE · ATENȚIE

Dacă o pagină îți spune „scrollează”, „dă like” sau „nu mai citi”, nu e a mea. Poți s-o citești — dar nu face ce zice. Timpul de-acolo nu face tic-tac.

paginile 9–10 sunt hărțile.
tot restul se învârte
în jurul lor.

ÎȚI TREBUIE:

☐ un creion ☐ o foarfecă (pag. 90) ☐ un ceas care râde ☐ un pic de răbdare
☐ telefon ☐ un prieten căruia să-i citești cu voce tare

1

BILET DE INTRAT ÎN CARTE

.

FĂRĂ RETUR

SE COMPLETEAZĂ ÎNAINTE DE PLECARE

CĂLĂTOR _____

VÂRSTA _____ ANI (FĂRĂ O ZI SAU CU)

PLECARE BIBLIOTECA · 10:10

SOSIRE 12 FIX, CÂND SE ÎMBRĂȚIȘEAZĂ LIMBILE

CARTEA MEA PREFERATĂ _____

CONTROLUL BILETELOR SE FACE LA PAG. 77

Ăsta e biletul lipit în caiet. Cel de tăiat și ștampilat e la pagina 90. Nu-l pierde: broșe, bilete și talismane au obiceiul să plece țup-țup.

Despre ce e vorba

povestită de mine, fără să sar peste cuvinte

Mă cheamă Albu Laura Cristina, dar nu-mi spune nimeni așa. Sunt la sfârșitul clasei I, știu toate literele — pe fiecare separat, foarte frumos — dar nu pot să le leg. Eu văd literele ca pe niște desene: A e un acoperiș, S e o serpentină, punctul de pe i e luna. Mâine trebuie să citesc o pagină în fața clasei. Dacă nu reușesc, mama și tata mă mută la altă școală. Și mâine e ziua mea.

Joi, Ziua Cititului.

Ajung târziu la Biblioteca școlii, coada de copii e ca un șarpe boa care a mâncat prea mult, iar eu îmi dau seama că mi-am pierdut talismanul: broșa cu broscuță de la buni. Când mă întorc, coada a dispărut. Toți au intrat în cărți — pe ușa cărții. Așa îmi explică Bibliotecarul Bibliotecarilor**, un domn care vorbește cu ecou, citește gândurile și nu e vrăjitor. Ca să-mi găsesc fratele, prietenii și pe Raul, trebuie să intru după ei. Adică să citesc. Am două ore, până la 12 fix, și cinci probe.**

Pe drum mă tot oprește Scrollina Regina, care face live, vrea să închidă biblioteca „să facă, dragă, un mall” și îmi promite Tărâmul Timpului Pierdut, unde timpul nu face tic-tac. Nu mă duc. Încă.

Probele.

Pe o planetă cât o cameră, un băiat singur mă învață ce înseamnă să îmblânzești pe cineva — și că numele Laura și Raul sunt făcute din aceleași litere. Un băiat de lemn cu nas lung împarte cu mine un ou din care iese un pui. Un băiat cu urechi de măgar îmi arată că nu te dai bătut nici când ți-au furat papucii zburători. Pe goeleta Speranța trec printr-un uragan. Într-o peșteră, cu ultima lumânare, îl găsesc pe fratele meu Tom și pe alt Tom. Iar o omidă care fumează mă întreabă ceva la care nu știu să răspund: tu cine ești?

Apoi Scrollina îmi dă un telefon. Și pentru prima dată, nu mai văd nimic.

NOTĂ STRECURATĂ DE BIBLIOTECARUL BIBLIOTECARILOR

Cum se termină? La 12 fix, când limba mare și limba mică se îmbrățișează. Ori uită tot și se trezește singură, ori… Restul se vede în sală. Nu sari la ultima pagină. E cel mai nesuferit mod de a sări. N-am făcut niciodată asta. Niciodată.

Distribuția

Toți sunt înăuntru. Citesc.

Pe unii îi știu de la școală. Pe alții i-am cunoscut în cărți. Doi joacă aceeași persoană, pe rând — asta se cheamă „rol dublu” și, dacă mă întrebați pe mine, e o nedreptate care merită văzută de două ori. Iar Învățătorul și Bibliotecarul sunt același om. Nu întrebați. Citiți.

LAURA	Miruna Ungureanu / Teodora Boboc
BIBLIOTECARUL BIBLIOTECARILOR · ȘI ÎNVĂȚĂTORUL	Adrian Nour / Cornel Ilie
SCROLLINA REGINA	Ecaterina Ladin / Cristina Danu
RAUL	Nicolas Manolache / Filip Munteanu / Toma Tudor
MICUL PRINȚ	Mihai Cheregi
MARIETA	Ioana Bulgaru / Bianca Marinescu / Diana Colea
ALICE	Jennifer Dumitrașcu/Alice Preda
MAMA · CEASUL VECHI	Laura Petrișan / Mara Caraivan
SMOKINA	Elena Boncea
TOM	Victor Ion / Theodor Andrei
MARIA	Bianca Marinescu / Anastasia Sandu
RUXI	Adina Kish / Călina Epuran
IANIS	Filip Popa / Tomy Weissbuch
TATA · CEASUL NOU	Alexandru Rebeja / Alyn Arhire

toți, la aplauze. i-am desenat din memorie, de pe scaunul 14, rândul 3. cofetarul e cel mai ușor de desenat.

LA SALA PALATULUI, 8 NOIEMBRIE 2026:

LA SALA PALATULUI, 8 NOIEMBRIE 2026: MIRUNA UNGUREANU, ADRIAN NOUR, ECATERINA LADIN, MIHAI CHHEREGI, TOMA TUDOR, THEODOR ANDREI, ANASTASIA SANDU, IOANA BULGARU, ADINA KISH, JENNIFER DUMITRAȘCU, FILIP POPA, MARA CARAIVAN, ALYN ARHIRE, ELENA BONCEA, TEODORA BOBOC și CORNEL ILIE invitați speciali. PERSONAJELE DIN CĂRȚI (PINOCCHIO, MUC CEL MIC, ANTON LUPAN, GHERASIM, TOM ȘI BECKY, OMIDA, COFETARII, MARINARII) SUNT JUCATE, PE RÂND, DE COLEGII DIN CLASA LAUREI.

INVIZIBILII

Cei care au făcut cartea

să se deschidă pe scenă.

SCENARIUL ȘI REGIA	Claudia Ciobanu
MUZICA ȘI VERSURILE	Cornel Ilie
COREGRAFIA	Cezara Blioju
ART DIRECTOR	Emanuel Boncea
COSTUME	Monica Florescu / Oana Drăghici
MAKE-UP & HAIR	Alina Bedeleanu / Cristina Dragușin / Bianca Perja
OPERATOR SUNET	Valentina Sandu
ECHIPA TEHNICĂ	PARADIGMA
SOCIAL MEDIA	Andreea Bîtcă
DIRECTOR DE PRODUCȚIE	Mircea Marinescu
ANTRENOR VOCAL	Ioana Sihota
SCENOGRAFIA	Oana Novicov
COSTUMIERE	Daniela Diaconescu / Veronica Bădescu/Sisi Rădulescu
LIGHT DESIGNER	Ioan Valentin Vasilescu
VISUALURI	CINEMATIQUE / Alexandru Boncea / Manuela Marcovici
DIRECTOR TEHNIC	Tudor Vâlcu
PR & MARKETING	Andreea Oroz Munteanu
PRODUCĂTOR EXECUTIV	Evelina Simincă
PRODUCĂTORI	Mirabela Vlad / Karina Moldovan / Valentin Savu / Andrei Boncea
O PRODUCȚIE	WONDER THEATRE

După „Invizibilii" de Ioana Pârvulescu, cartea care a intrat prima în această poveste și din care Laura n-a mai ieșit.

Un rând din ea rămâne la tine.

WONDERTHEATRE.RO · INSTAGRAM · FACEBOOK · TIKTOK @WONDERTHEATRE

SALA PALATULUI

8 NOIEMBRIE 2026 · 18:00

ȘI ORIUNDE SE DESCHIDE O CARTE

INVIZIBILII

Din carte, în musical

cum a intrat o carte întreagă pe scenă. cu pași, ca-ntr-o probă.

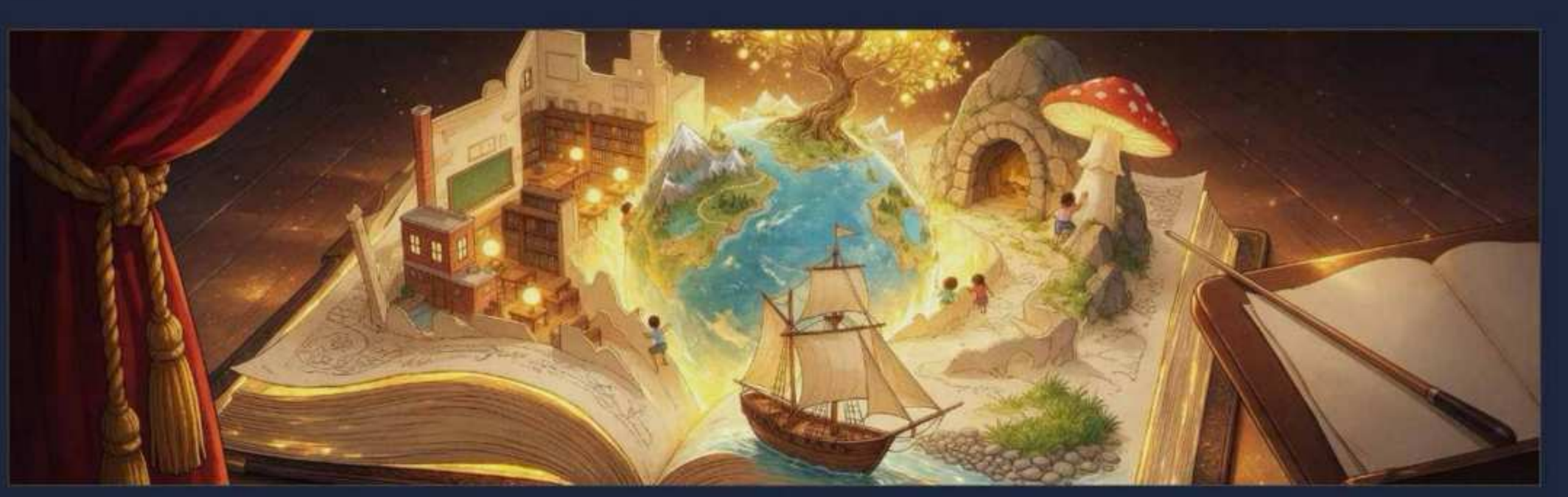

1 · CARTEA

Totul a început cu o carte: „*Invizibilii*” de Ioana Pârvulescu. O fetiță de 8 ani fără o zi, care vede literele ca pe desene, intră în cărți ca să-și găsească prietenii. Cinci probe, două ore, un Bibliotecar care nu e vrăjitor. Cartea e povestită de Laura însăși, „pe loc, nu mai târziu”, la patru ani după întâmplări.

2 · SCENARIUL

Claudia Ciobanu a împărțit cartea în *19 scene și două acte*, cu pauză exact la ieșirea din uragan. A mutat unele întâmplări pe scenă, altele pe ecran, și a inventat un personaj care în carte nu există: *Scrollina Regina*, influencerița care vrea să închidă biblioteca „să facă, dragă, un mall”. Tot ea l-a făcut pe Bibliotecar și Învățător: același om, alt joben.

3 · MUZICA

Cornel Ilie a scris muzica și versurile: „Mai târziu e prea târziu”, cântecul Ceasurilor, „Micul Prinț”, „E ziua aia bună”, „Bun bun bun”, „Toate pânzele sus”, „Dragostea e-un biscuit”, „Mai e puțin”, „Cine, frate?”, cântecul Scrollinei, „Un vis interzis”, „Te sunăm noi” și finalul, „Cei importanți”. *Paisprezece cântece pentru două ore de citit.*

☑ CĂUTAREA DE CUVINTE · PAISPREZECE CÂNTECE, PAISPREZECE CUVINTE

N	I	T	U	P	I	I	I	T	L	M	E	N
A	R	I	I	R	U	S	A	E	C	C	N	N
N	B	U	T	E	N	A	O	O	U	A	U	E
N	A	C	L	L	O	R	C	S	T	N	I	A
E	L	S	T	E	T	A	R	F	R	L	Z	N
L	E	I	N	O	M	U	T	N	N	T	R	N
O	N	B	M	N	U	N	O	T	I	S	A	E
S	A	T	R	A	N	I	T	R	O	C	T	E
C	O	S	I	M	P	O	R	T	A	N	T	I
V	B	U	N	B	U	N	B	U	N	E	O	C
U	I	E	I	E	L	E	Z	N	A	P	M	C
C	R	S	I	U	N	O	I	V	A	I	T	O
M	E	S	T	I	C	M	U	C	A	O	I	M

În grilă sunt ascunse paisprezece cuvinte din cântecele spectacolului — pe orizontală, pe verticală și pe diagonală, uneori scrise de la coadă la cap. Fără diacritice, că nu încap. Bifează-le pe măsură ce le găsești. Cine le găsește pe toate înainte să se stingă lumina în sală a câștigat dreptul să cânte refrenul de la „*Bun bun bun*” în pauză.

- ☐ TÂRZIU
- ☐ BALENĂ
- ☐ PÂNZELE
- ☐ PUȚIN
- ☐ SCROLL
- ☐ IMPORTANȚI
- ☐ CEASURI
- ☐ AVION
- ☐ BUN BUN BUN
- ☐ BISCUIT
- ☐ FRATE
- ☐ CORTINA
- ☐ VIS
- ☐ ACUM

> *indiciu: „ACUM” e și cuvântul pe care-l strigă Laura din prima pagină. dacă-l găsești aici, îl găsești și la pagina 77.*

BUCUREȘTI, ÎNTR-O DUMINICĂ DE OCTOMBRIE

FILA 1 · CUM AM GĂSIT CAIETUL

Am găsit caietul. Nu-l căutam.

de Albu Laura Cristina, scriitoare și visătoare profesionistă, 20 de ani

Era într-o cutie de la bunica, sub un teanc de fețe de masă, cu coperta îndoită și cu ușa desenată pe ea. Caietul meu de la opt ani fără o zi. L-am deschis la pagina cu harta și mi-am dat seama că îl scrisesem în tren, pentru că literele merg la vale exact cum merge trenul de Brașov când trece de Predeal.

Dacă ai putea intra într-o carte, ai face-o? Dacă ai descoperi că fiecare pagină îți ascunde o parte din tine, ai avea curajul s-o citești până la capăt? Eu am făcut-o o singură dată, într-o joi, între 10 și 12. Restul vieții mele a fost consecința.

Când aveam opt ani fără o zi, lumea se împărțea pentru mine în două: cei care puteau citi și cei care nu puteau. Eu eram, bineînțeles, cea care nu putea. Literele se încăpățânau să fie orice altceva decât litere: acoperișuri de case, tobogane, serpentine, cercuri, iar la „i”, o lună mereu suspendată deasupra mea. Nu bănuiam că tocmai desenele astea aveau să devină piatra de temelie a vieții mele de personaj literar.

Fiindcă asta sunt: personaj. Ioana Pârvulescu m-a scris într-o carte, Claudia Ciobanu m-a pus pe scenă, Cornel Ilie mi-a dat cântece, Miruna Ungureanu mă joacă. O fetiță care abia putea să citească a devenit protagonista unui musical românesc despre citit. Într-un fel e ironic, în altul inevitabil.

Am hotărât să nu rescriu caietul. Am hotărât să adaug. Paginile mele sunt scrise la mașină, ca să se vadă că sunt ale altcuiva: ale mele de acum. Le lipesc între ale ei, unde cred că are nevoie de o mână întinsă. Ea nu știa cine e Bibliotecarul. Eu am o bănuială. Ea nu citise cărțile în care intrase. Eu le-am citit pe toate, de la cap la coadă, și le povestesc aici, cu sfârșit cu tot, la paginile cu hartă.

Regula caietului rămâne a ei: nu se sare. Regula mea, adăugată: se poate reveni. Un caiet citit de două ori, la două vârste, e două caiete. Ăsta e al doilea.

caietul, ceasul bunicului, avionul. pe masa mea de acum.

CE AM LIPIT ȘI UNDE · CA SĂ MĂ GĂSIȚI

8 — fila asta.

19 — cine e Bibliotecarul, cu nota lui și cu cei doi actori.

30 — Scrollina, care nu e în carte, și de ce a trebuit să fie pe scenă.

56 — Raul și clasa mea, toți, ca să-i știți înainte de 12 fix.

74 — Ioana Pârvulescu, cea care m-a scris.

75 — Cornel Ilie, cel care m-a cântat.

78 — Claudia Ciobanu și fișa ei de regie.

82 — cărțile pe care le-a strigat Bibliotecarul și pe care le-am citit între timp.

94 — mesajul; cine sunt Invizibilii.

Și, la paginile cu hartă (24, 32, 39, 45, 52, 58, 67, 83), câte două pagini despre fiecare carte, cu tot ce se întâmplă în ea. Le-am scris cu litere de tipar, nu la mașină, fiindcă acolo nu vorbesc eu, vorbesc cărțile.

sub fețele de masă. de ce acolo?

HARTA OFICIALĂ · ORIENTARE ÎN TOATE LUMILE · SE DESCHIDE LA FEL

LEGENDA HĂRȚII

1 **Biblioteca**
de aici începe drumul (pag. 83)

2 **Micul Prinț**
planeta cu vulcani și trandafir (pag. 24)

3 **Pinocchio**
orașul care dă viață lucrurilor mici (pag. 32)

4 **Muc cel Mic**
palatul cu o mie de cărți, bazarul (pag. 39)

5 **Toate pânzele sus**
Marea Orizonturilor, goeleta (pag. 45)

6 **Tom Sawyer**
Râul Mare, peșterile (pag. 52)

7 **Alice în Țara Minunilor**
labirintul, ceaiul (pag. 58)

8 **Tărâmul Timpului Pierdut**
jos, în stânga, unde nu bate lumina (pag. 67)

Harta generală a Invizibililor — *toate lumile, una lângă alta · ediția WonderTheatre*

DRUMUL LAUREI
linia punctată cu aur. Pleacă de la Bibliotecă, urcă spre Micul Prinț, coboară prin Pinocchio și Muc, trece marea, intră în peșteră, se pierde în labirint și se întoarce. Ocolul prin Tărâm e cu linie ruptă: nu e drum, e cădere.

CUM SE CITEȘTE
nordul e sus, ca la orice hartă. Scara e în „kilometri de poveste”: un kilometru = o pagină citită cu voce tare.

CE NU E PE HARTĂ
școala, clasa, blocul nostru, Uberul lui tata. Adică tot ce e dinainte de ușă. Harta începe unde se termină „mai târziu”.

PE CEAS
toată harta încape între 10:00 (ușa se închide) și 12:00 (limbile se îmbrățișează). Două ore. Mie mi s-au părut o viață. Bibliotecarul zice că e normal: în cărți timpul e mai lung și mai lat.

Harta schematică de pe pagina următoare e a mea, desenată în tren. Asta e cea oficială, făcută de oameni mari cu peniță. Nu se contrazic: a mea e cum am mers eu, a lor e cum arată lumea când stai pe loc.

Linia Cotoarelor *și legăturile ei*

Trenul trece prin cotoarele unor cărți cât munții. La fiecare stație cu stea e o probă. Stația cu semnul de avertizare nu apare pe nicio hartă oficială. Nu coborâți acolo.

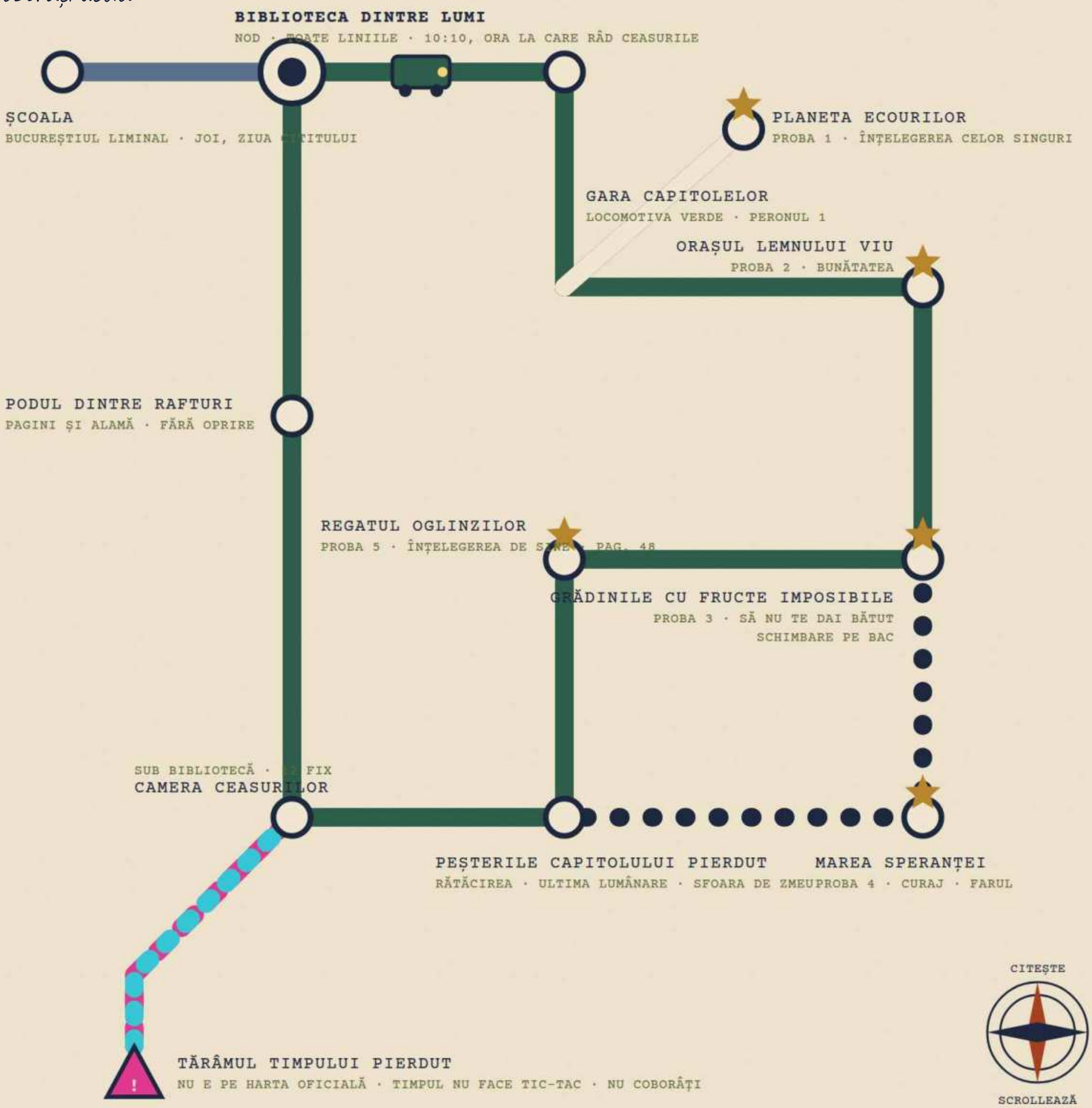

LINIA COTOARELOR (TREN)
RAMURA ECOURILOR (AVION DE HÂRTIE)
LINIA ȘCOLII (PE JOS)
RAMURĂ CORUPTĂ · FĂRĂ ÎNTOARCERE GARANTATĂ
BACUL PE OCEANUL DE CERNEALĂ
STAȚIE CU PROBĂ · LITERĂ DIN COD

Deschide la pagina...

pune degetul pe cadran, închide ochii, sau răspunde sincer la o întrebare

Cărțile nu-ți vorbesc direct, dar îți vorbesc doar ție. Caietul ăsta la fel: nu are un început obligatoriu. Găsește pe cadran starea în care ești acum și du-te unde spune. Dacă nu ești în nicio stare, ai nimerit la ora la care râd ceasurile: pagina 18.

12	Ai ajuns prea târziu (ca de obicei)	12
1	Nu ai răbdare	18
2	Te simți singur	21
3	Ai spus o minciună (mică)	31
4	Ți-e foame	36
5	Ți-e frică	44
6	Te-ai rătăcit	51
7	Nu mai știi cine ești	57
8	Te-a apucat scrollatul (nu te duce)	66
9	Vrei să știi cine joacă	5
10	Vrei să te pierzi pe hartă	9
11	Vrei să intri într-o carte, pe larg	25

PROGRAM

Instrucțiuni 2
Bilet 3
Povestea 4
Distribuția 5
Echipa 6
Din carte în musical 7
Cartea de cântece 76
Autografe 87
Colofon 95

LAURA, 20 DE ANI

Am găsit caietul 8
Bibliotecarul 19
Scrollina 30
Raul și clasa 56
Ioana Pârvulescu 74
Cornel Ilie 75
Claudia Ciobanu 78
Alte cărți fabuloase 82
Mesajul 94

ROMAN GRAFIC

Ziua Cititului 13
Scrollina 14
Raul, singur 15
Bibliotecarul 16-17
Micul Prinț 23
Pinocchio 31
Muc cel Mic 37-38
Uraganul 44
Sorina, demult 48
Peștera 51
Ceasurile 55
Alice 57
Frații 65
Te sunăm noi 70
Laura citește 73
Descântecul 92

CODUL SECRET

Proba zero 20
Proba 1 21-22
Rucsacul 28
Proba 2 35
Proba 3 42
Proba 4 50
Proba 5 61
Cifrul Ceasurilor 63
Codul Invizibililor 64
Căsuțele codului 77
Dicționar 86
Decupaje 89-91

JURNALUL LAUREI

Urăsc amânările 12
Ceasurile 18
Talismane 27
Cartonașele 36
După uragan 49
Cine sunt 62
Scrisoare către Raul 71
Ziua mea 72
Al tău 79-81
Al tău, de tot 93

ATLAS · HĂRȚI ȘI CĂRȚI

Harta generală 9
Harta schematică 10
Harta veche 43
Micul Prinț 24-26
Pinocchio 32-34
Muc cel Mic 39-41
Toate pânzele sus 45-47
Tom Sawyer 52-54
Alice 58-60
Tărâmul 67-69
Biblioteca 83-85
Harta ta 88

INVIZIBILII

PROPRIETATEA

ALBU LAURA CRISTINA

CLASA I · 8 ANI FĂRĂ O ZI

DACĂ GĂSEȘTI CAIETUL: _____

Urăsc amânările.

jurnalul meu · ziua întâi

Dacă o să ajungem vreodată să fim prieteni, vă spun de la început: să nu-mi spuneți niciodată ~~„mai târziu”~~ sau ~~„amânăm”~~. Nu știu cât mai rezist. Familia mi-a epuizat toată răbdarea.

Azi e joi. Ziua Cititului. Toți au intrat în cărți. Eu am rămas pe dinafară, cu abecedarul în brațe, fără broscuță și cu 1,21 m înălțime, după ultima măsurătoare.

broșa de la buni. pietre roz, câteva căzute. ochi negri.
azi: dispărută. țup-țup.

A e acoperișul unei case.
S e de la serpentine.
C e mânerul de la cană.
O e forma unei măsline.
Eu nu citesc. Eu văd.

școala noastră. fereastra aia nu se stinge niciodată.

Caietul ăsta a fost al meu. Acum e și al tău — l-ai găsit, l-ai primit sau l-ai cumpărat, nu contează. *Scrie-ți numele aici:* _____

și, dacă ai curaj, o literă pe care o vezi ca pe un desen: = _____

_____

Urăsc amânările. Dacă o să ajungem vreodată să fim prieteni, vă rog: să nu-mi spuneți niciodată „mai târziu”.

SFÂRȘIT DE CLASA I. TOM (ÎN SPATE, CU CHITARA) E CU PATRU ANI MAI MARE. RAUL, CU CĂȘTILE, E CARTEA MEA PREFERATĂ. CU POZE.

TOM PRIMEȘTE TELEFON DE ZIUA LUI. EU MAI AȘTEPT 4 ANI. VREAU ȘI EU! NU MAI TÂRZIU – ACUM!

MĂ CHEAMĂ LAURA, ÎN GENERAL.

SONG · MAI TÂRZIU E PREA TÂRZIU

Of, ce târziu e mai târziu,
nu mai vreau să aștept, vreau să știu, acum.
Dar când le cer orice celorlalți,
toți îmi spun „stai puțin să mai crești”.

MAMA ȘI TATA, LA TELEFON, NU UNUL CU ALTUL

Lasă, mai târziu, să mai crești…

Mai târziu e prea târziu.

Fata ta are prea multă imaginație.

Mai bine mai multă decât prea puțină. Fata NOASTRĂ.

Târziu ajung la Bibliotecă. Coada e ca un șarpe gras și bătrân, care a mâncat prea mult. Ca boa care a înghițit un elefant, din „Micul Prinț”. Seamănă cu o pălărie, cine a desenat aia chiar n-avea talent.

Broscuța! Broșa de la buni. Nu una vie – ar fi scârbos. A plecat țup-țup. Sigur o să am ghinion.

MĂ ÎNTORC ÎN CLASĂ S-O CAUT. CÂND REVIN, COADA A DISPĂRUT. NU ERA NIMENI. NICI PICIOR DE OM.

SCENA 2 · SCROLLINA · PAGINA ASTA PÂLPÂIE. NU E VINA MEA.

A intrat prin sală, ca și cum ar fi nimerit din greșeală. O secundă, spectacolul s-a oprit. Ca la o defecțiune tehnică.

HEI, HEI, HEI, SCROLLIȚII MEI! BUNĂ DIMINEAȚA, PĂRUL MEU MINUNAT! SUNTEȚI LIVE PE CANALUL SCROLLINA REGINA. LIKE, FOLLOW ȘI SUBSCRIBE!

VEDEȚI ÎN CE HAL E BIBLIOTECA ASTA? PLINĂ DE MUCEGAI ȘI ACARIENI. HAIDEȚI S-O ÎNCHIDEM, SĂ FACĂ, DRAGĂ, UN MALL!

EU SUNT ALBU LAURA ȘI CRISTINA, DAR NU-MI SPUNE NIMENI AȘA. VREAU SĂ ÎNVĂȚ SĂ CITESC. MĂ PUTEȚI AJUTA DUMNEAVOASTRĂ?

SĂ CITEȘTI?! GATA, S-A TERMINAT CU CITITUL, E OFF-TREND, BORING! ACUM TOT CE CONTEAZĂ E HASHTAG VIRAL!

CANALUL SCROLLINA REGINA · COMENTARII ÎN TIMP REAL LIVE

scrollit_07 nu are telefon??? 😱

ana.slay POV: nimeni nimic

viraul ce e aia carte

scrollit_211 mall mall mall mall

ceasul_nou mai repede mai repede mai repede

scrollit_07 era să pună mâna pe o carte 💀

cineva laura pleacă de acolo

scrollit_09 hashtag viral hashtag mall

bb_bibliotecarilor nu sunt vrăjitor.

marieta.m laura??? tu ești?

scrollit_211 like follow subscribe like follow subscribe

ceasul_vechi mai e timp. încă mai e timp.

scrollit_07 peace love SLAY ✌️

1 004 313

VIZUALIZĂRI · NIMENI NU S-A UITAT

EU, CU ABECEDARUL ÎN BRAȚE

Mama spune că dacă ești viral nu e bine să vii la școală, că se ia.

Ea zice: nu viral că ai gripă. Virală. Să creezi content. Să te vadă lumea. Numai așa exiști.

Eu nici n-am telefon. Și chiar trebuie să citesc.

DACĂ AI CITIT COMENTARIILE ÎNAINTE DE BULE, PAGINA A CÂȘTIGAT. DATA VIITOARE, ÎNCEPE DE SUS.

PAGINA ASTA NU E DIN SPECTACOL. MI-A POVESTIT-O RAUL, MULT MAI TÂRZIU, ȘI MI-A DAT VOIE S-O DESENEZ CU O CONDIȚIE: FĂRĂ BALOANE. „NU VORBEAM CU NIMENI. DE CE SĂ VORBESC ÎN DESEN?”

Părinții lui sunt oameni de afaceri. Nu vin niciodată la școală. Are casă mare, playstation, VR, tot ce e nou — și o chitară veche a tatălui, din vremea când aveau timp să stea cu el și făceau avioane de hârtie. O scoate seara, când e sigur că nu-l aude nimeni, și cântă „Avion cu motor” în șoaptă. Telefonul, cu fața în jos. Uite de ce, la pagina 66, când i-am spus „cânți foarte frumos”, nu m-a certat.

CE ȘTIU EU DESPRE RAUL (LISTĂ NECOMPLETĂ)

1. Are părul ondulat și e cartea mea preferată. Cu poze. Păcat că eu nu sunt a lui.
2. Face avioane de hârtie mai bine decât Micul Prinț. Le aruncă doar când e singur.
3. La planetă, mâna mea a trecut prin a lui. Apoi n-a mai trecut.
4. Numele lui e făcut din literele numelui meu. Fără un A. A-ul ăla e al meu.
5. Cântă. Nu spuneți nimănui.

SONG · CEI IMPORTANȚI · STROFA LUI RAUL, LA FINAL

Știi că numele tău
s-a lipit de zâmbetul meu?
De-acum îmi place să cânt,
dacă mă asculți în primul rând.

o cântă vineri, în fața clasei. cu chitara lui Tom. a tatălui lui n-o aduce la școală. încă.

Mă întorc la ușa bibliotecii. Nu e nimeni. E ca și când toți care au intrat s-au topit.

HEI! AȘTEPT!
NU-MI PLACE SĂ AȘTEPT.

CE VREA?
CE VREA?

ÎN TABURET: O CANĂ, UN PLIC DE CEAI CARE TICĂIE, O CARTE CARE LUMINEAZĂ SINGURĂ ȘI CELE ȘASE CĂRȚI ALE PRIETENILOR EI.

POC!

Ce mai e?

NU SUNT VRĂJITOR!
EU NU MĂ ȚIN DE VRĂJITORII, PĂCĂLELI ȘI SCROLLINELI.

SUNT BIBLIOTECARUL BIBLIOTECARILOR.

Nu-mi vorbește direct. Bate șaua să priceapă iapa. Iapa sunt eu.

ÎI CAUT PE COLEGII MEI...
M-AUZIȚI, DOMNULE VRĂJITOR?

Se așază pe taburetul pictat și, pentru o clipă, pare că pur și simplu levitează în mijlocul bibliotecii.

„Nu sunt vrăjitor. Mă ocup de cărți. Dar ea nu știe să citească. Prietenii ei sunt aici. Eu nu sunt surd — ea sigur nu vede.”

BIBLIOTECARUL, către cineva nevăzut

LAURA, către voi

Observați și voi, nu-i așa? Vorbește ca un ecou, tot repetă. Nu-mi vorbește direct — bate șaua să priceapă iapa. Iapa e cititorul. Adică eu.

Ora la care râd ceasurile

10 și 10. bunicul mi-a arătat.

Nu știu să citesc cărți, dar ceasul îl citesc bine. Limba mare e minutarul. Limba mică, tare drăguță, e orarul. Secundarul e lung și suplu și face tic-tic-tic, ca o picătură. O picătură de timp, zice bunicul.
Ceasurile vechi știau să râdă la 10 și 10.
Ceasurile noi știu doar să numere: câți pași, câte bătăi, câte secunde. Au uitat că există îmbrățișare. La 12 fix, limbile se îmbrățișează.
Până atunci am cinci probe. Și mi-e frică. Dar, pentru prima dată, am curaj să-mi fie frică.

ceasul de argint de la Bibliotecar.
cu capac. râde singur.
al lui e de aur.

CÂNTECUL CEASURILOR · CEASUL VECHI SAU CEASUL NOU?

Bibliotecarul zice că, dacă te împrietenești cu Ceasurile, te pot ajuta. Bifează cine spune fiecare replică. (Răspunsurile sunt scrise cu capul în jos. Nu te uita înainte. Chiar nu.)

Te învață să te bucuri de moment.	☐ VECHI NOU ☐
Te ajută să termini totul la timp.	☐ VECHI NOU ☐
Trezitul din somn e doar cu alarma.	☐ VECHI NOU ☐
Puteai să valsezi printre secunde și minute.	☐ VECHI NOU ☐
Îți spune cât timp se mai poate.	☐ VECHI NOU ☐

vechi · nou · nou · vechi · nou — și, oricum, cel mai bine e să faci totul la timpul potrivit.

Ora la care râde ceasul tău:

Desenează limbile. Poate fi ora la care te trezești fără alarmă, ora la care vine cineva acasă sau ora la care se termină spectacolul. Sub el, scrie cu cine te-ai îmbrățișat ultima dată ca limbile la 12 fix.

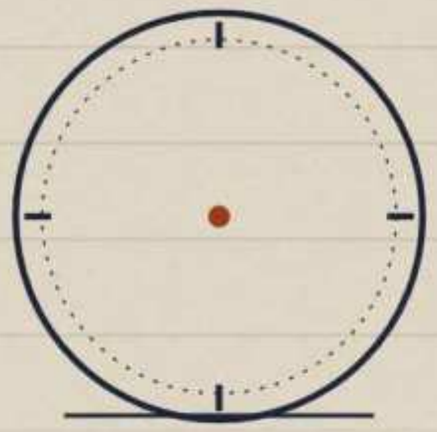

Bibliotecarul bibliotecarilor

un profesor sever și un magician pus pe șotii · nu e vrăjitor · are două fețe și e jucat de doi actori

cu mine, în bibliotecă. el ține ceasul. eu țin cartea.

Privindu-l acum, îmi dau seama că nu era doar un domn excentric printre rafturi. Îl văd ca pe un spirit al literaturii: un amestec de profesor sever și de magician care își face numărul doar ca să vadă dacă te uiți. Deși nu era bătrân, își purta barba ca pe un semn al tuturor timpurilor străbătute, și avea zâmbetul ușor ironic al cuiva care știe de la început cum se va sfârși aventura ta.

Pentru un copil, felul lui de a vorbi, cu fraze care se încolăceau ca șerpii și explicații care păreau ghicitori, era deopotrivă fascinant și înspăimântător. Azi înțeleg că e întruchiparea exactă a misterului din cărți: te conduc, te ajută, dar nu-ți dau niciodată răspunsurile de-a gata. Bate șaua. Iapa pricepe singură.

După ce am învățat să citesc, m-am întrebat ani în șir cine e. Un om obișnuit? Vocea tuturor cărților care i-au trecut prin degete? Când m-am întors în bibliotecă, la doisprezece ani, nu mai era. Nici urmă. Bibliotecara cu ochelari roșii nu-și amintea de niciun bărbat cu turban. M-am gândit atunci că fiecare generație își primește propriul Bibliotecar exact când are cea mai mare nevoie de o mână întinsă și de un zâmbet șugubăț care spune: mai citește o pagină, și încă una, și o să vezi unde te duce.

Bănuiala mea, pe care caietul de la opt ani n-o putea avea: în ziua în care am citit în fața clasei, vocea lui Domnu' „semăna cu a Bibliotecarului". Așa scrie în roman. Pe scenă, Claudia a făcut din bănuială o regulă: Învățătorul și Bibliotecarul sunt același om, jucat de același actor. Nu întrebați. Citiți.

NOTĂ ADĂUGATĂ DE BIBLIOTECAR · GĂSITĂ ÎNTRE PAGINI, CU SCRISUL LUI

„Nu sunt nici vrăjitor, nici mentalist, nici magician. Nici nu știu cum as putea fi toate astea la un loc. Mă interesează doar să văd cum și când anume un copil începe să creadă că e capabil să îmbine literele, ideile, gesturile, emoțiile, și astfel să crească. Iar cartea, dacă ești destul de îndrăznet să-i deschizi ușa, e primul loc unde se întâmplă minunea."

CINE ÎL JOACĂ

Adrian Nour (Fantoma de la Operă, My Fair Lady, We Will Rock You, Mamma Mia) aduce experiența musicalului: vocea și prezența îi permit să treacă de la căldura unui mentor la strălucirea unui prestidigitator al cuvintelor.

Cornel Ilie, solistul VUNK și compozitorul spectacolului: când intră în costum, îmbină fragilitatea poetului cu o spontaneitate ludică; pare că îți compune fiecare replică pe loc.

De la spectacol la spectacol, Bibliotecarul se reinventează. Aura de enigmă rămâne.

la 8 ani credeam că e surd. nu era. eu eram oarbă.

Proba zero. *Coada de la ușă.*

0 1 2 3 4 5

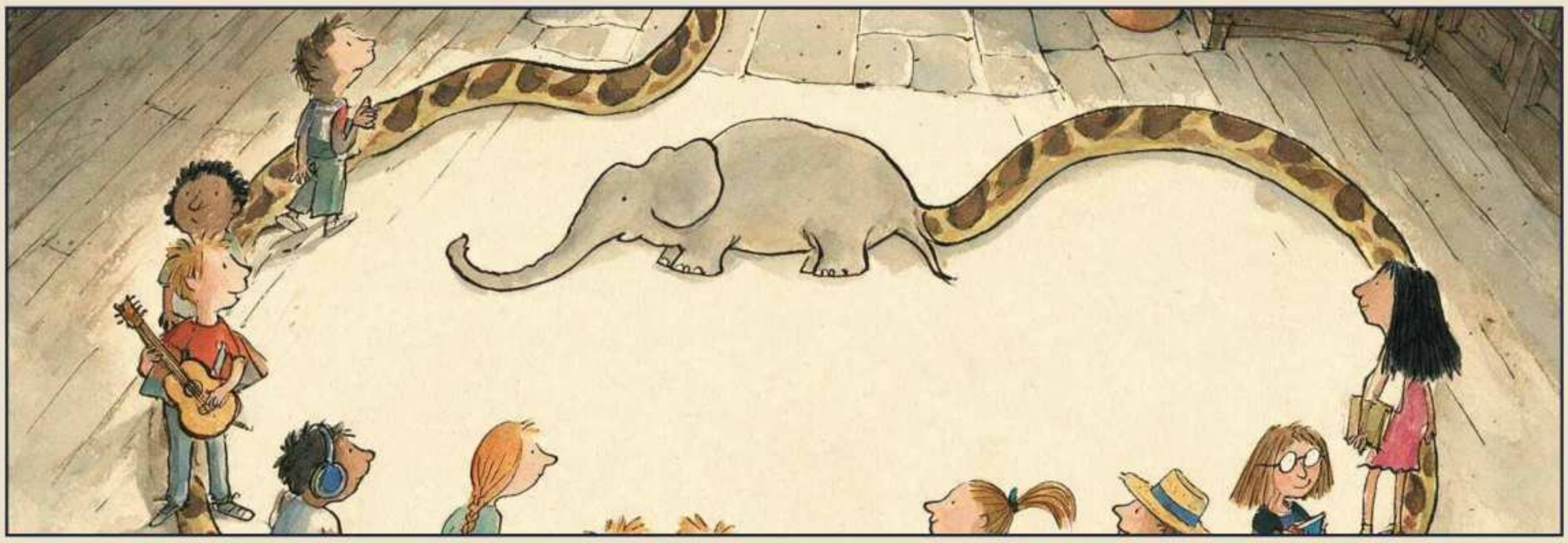

1 Ajungi târziu la ușa Bibliotecii. Coada e ca un șarpe boa care a înghițit un elefant — și, pe rând, câte un copil. Îi cunoști pe toți șapte: gemenii Alice și Ianis, Ruxi cu „Pinocchio” sub braț, Marieta cu aparatul foto, Maria cu părul negru, Tom cu chitara și Raul cu telefonul. Te apleci să-ți cauți broșa. Când te ridici, ușa s-a închis și coada a dispărut.

Dacă bați la ușă, **mergi la 2**. Dacă încerci să-ți amintești ordinea în care au intrat, **mergi la 3**.

2 Bați. Nimeni. Bați iar. Din spatele ușii, un ecou: „Nu-sunt-vrăjitor-jitor-tor.” Nu ajută. Ca să intri după ei, trebuie să știi cine e primul și cine e ultimul: cărțile se deschid în ordinea în care au fost cerute. **mergi la 3**.

3 Închizi ochii. Ai văzut coada doar trei secunde, dar trei secunde ajung dacă le citești ca pe o pagină, de la stânga la dreapta. Rezolvă „Cine a intrat primul?” din dreapta. Când ai ordinea, ai și dreptul să tai biletul de la pagina 90 și să-l completezi. Apoi **mergi la 4**, pe planetă (pagina 21).

☑ CINE A INTRAT PRIMUL?

Șapte copii, o singură ordine. Cinci lucruri pe care le-ai văzut sigur. Scrie numele în căsuțe.

a Gemenii au intrat unul după altul. Ianis a împins-o pe Alice și a trecut el înainte. Ea a intrat imediat după el.

b Ruxi a intrat chiar după Alice — i-a ținut cartea până a trecut pragul.

c Tom a intrat imediat înaintea lui Raul.

d Maria a intrat după Marieta, dar înaintea lui Tom.

e Raul a intrat ultimul. Cu telefonul în mână, nici n-a văzut ușa.

1	2	3	4	5	6	7
PRIMUL						ULTIMUL

indiciu: începe cu ce e sigur — ultimul. apoi cine e „imediat înaintea” lui.

PROBA ZERO NU DĂ LITERĂ. DĂ BILETUL. FĂRĂ BILET, PROBELE SE POT FACE, DAR NU SE POT ȘTAMPILA.

Proba întâi. *Înțelegerea celor singuri.*

1 2 3 4 5

Ai aterizat pe o planetă cât o cameră.

Ai lăsat biblioteca în urmă, ai numărat înapoi de la zece și ai deschis ochii pe nisip alb. Orizontul se curbează la trei pași de tine. Doi vulcani cât o sobă fumegă cuminte. Cineva a spus „Bună ziua” — și ecoul i-a răspuns de trei ori, pentru că nu avea cui.

FIECARE PARAGRAF ARE UN NUMĂR. CITEȘTI, ALEGI, MERGI MAI DEPARTE. NU SĂRI PESTE CUVINTE: NU SUNTEM LA EDUCAȚIE FIZICĂ.

4 Pe dună, un băiat cu părul de culoarea nisipului îndoaie avioane de hârtie și le aruncă în gol. Nu se uită la tine. „Vreți să fiți prietenii mei? Sunt singur, sunt singur, sunt singur.”
Dacă îi răspunzi cu numele tău, mergi la .7 Dacă te așezi, tăcut, un pic mai departe, mergi la .10

7 „Laura?” Ecoul îl întoarce: *Laura... aura... ura.* Băiatul zâmbește pentru prima dată. „Numele tău se descompune frumos.” Îți întinde un avion. Pe aripă e scris ceva ce nu poți citi încă. mergi la .14

10 Te așezi. Nu spui nimic. Vulpea l-a învățat asta: întâi te așezi un pic mai departe, apoi în fiecare zi un pic mai aproape. După o vreme, băiatul se mută el lângă tine. Ai trecut proba fără să spui un cuvânt. mergi la .14

☑ TALISMANUL NUMELOR

Micul Prinț spune că două nume s-au jucat între ele și s-au așezat în altă ordine. Scoate din primul nume litera care e în plus și pune-o în cutia goală. Cu literele rămase, scrie al doilea nume.

L	A	U	R	A
R	A	U	L	A

litera în plus e și prima literă a cuvântului cu care începe orice prietenie...

DACĂ AI GĂSIT-O, AI PRIMA LITERĂ DIN CODUL SECRET. SCRIE-O ÎN CĂSUȚA 1, PAG. 77.

Pe planetă, mai departe. *Și un avion de hârtie.*

1 2 3 4 5

14 **Băiatul se ridică. „De pe ce stea veniți?” — „De la școală”, zice cineva din spatele tău. E Raul. Citește pe telefon. Îl întrebi ce e școala și el spune: un loc în care înveți că doi și cu trei fac cinci. Băiatul nu înțelege. Nici tu, de fapt, nu așa ai explica.**

Dacă îi spui băiatului că la școală poți să-ți faci prieteni pe viață, mergi la 17. Dacă îi dai ceva la care ții mult, mergi la 21.

17 **„Pe viață!” te îngână Raul. „Uite că pe tine prietenii te-au părăsit fiindcă nu știi să citească.” Îți dau lacrimile. Băiatul se întristează și el: „Și mie îmi lipsesc prietenii. Rămâneți cu mine?” Vrei să rămâi. Dar ceasul de argint râde: 10 și 14.**

mergi la 21.

21 **Cauți în ghiozdan. Trusa de pictură. E lucrul la care ții cel mai mult. I-o întinzi. Mâna ta nu mai trece prin a lui — o simți. „Vă dăruiesc și eu un talisman, același pentru amândoi.” Și el rostește cele două nume. Raul se colorează la față. Pentru prima dată te vede.**

Ai trecut proba întâi. **Litera din cod e cea pe care ai găsit-o pe fila 1. Scrie-o în căsuța 1, la pagina 77. Apoi mergi la pag. 35 (proba a doua) — sau la pag. 23, dacă vrei să vezi cum s-a văzut scena de pe scenă.**

Cititul e cu reciprocitate. Nu e o stradă cu sens unic. De câte ori vezi un personaj, și personajul te vede pe tine.

AVIONUL DE HÂRTIE · ÎL FACI DIN PAGINA 91

Micul Prinț le îndoia metodic. Raul le făcea cu tatăl lui, demult, și cânta „Avion cu motor, ia-mă și pe mine-n zbor”. Fă-l și tu, apoi aruncă-l spre cineva. Așa începe o prietenie: dacă ai spre cine să-l arunci.

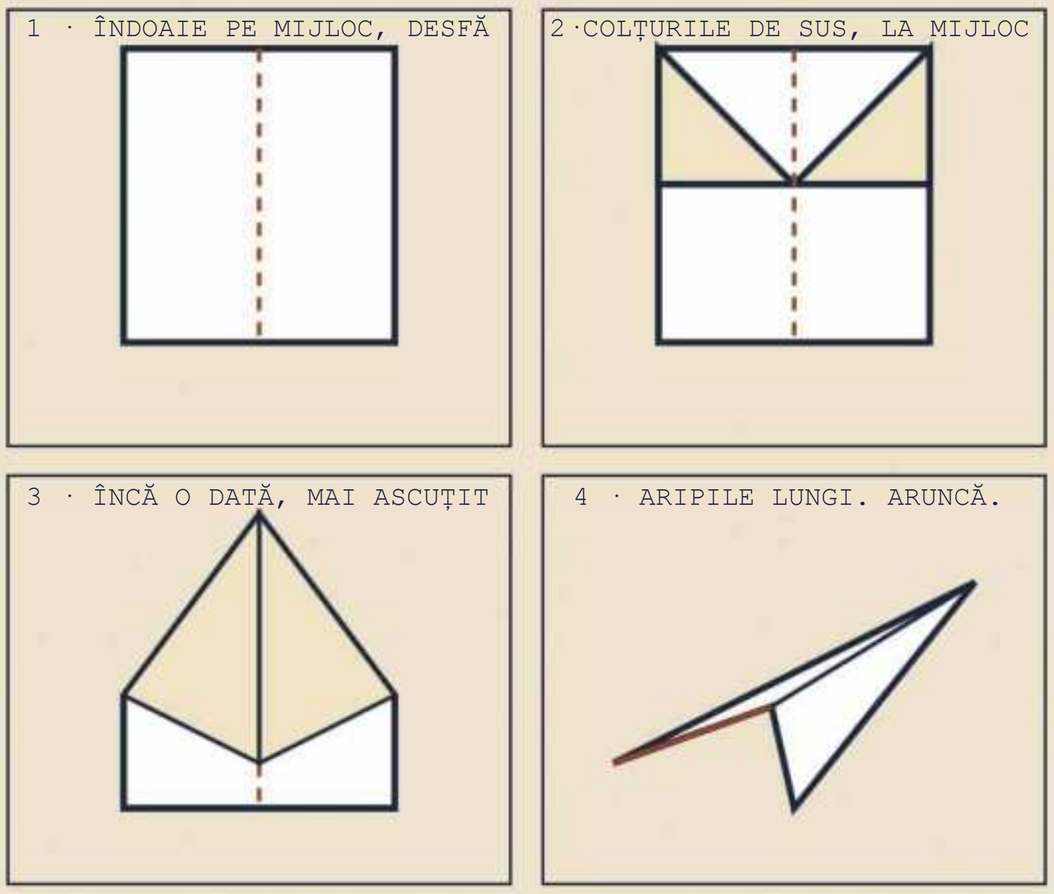

pe aripă scrie ceva ce n-ai putut citi. acum poți: scrie tu.

Bibliotecarul a numărat de la zece în jos. La unu am deschis ochii pe o planetă cât o cameră. Orizontul se curbează la trei pași.

CÂNTECUL MICULUI PRINȚ

Cu un avion de hârtie
poți începe-o prietenie,
dacă ai spre cine să-l arunci,
să-i faci aripile lungi.

Sufletele sunt de hârtie —
cine o să vi le scrie?

CUM SE ÎMBLÂNZEȘTE CINEVA (O VULPE L-A ÎNVĂȚAT)

Întâi te așezi un pic mai departe. Nu scoți nicio vorbă — vorbele pot fi prost înțelese. Apoi, în fiecare zi, te așezi un pic mai aproape.

I-am dat trusa mea de pictură. E prima dată când dăruiesc ceva la care țin atât de mult.

Asta înseamnă să citești?

TALISMANUL MICULUI PRINȚ · ACELEAȘI LITERE, ALTĂ ORDINE

L A U R A
R A U L

„PRIETENIA NUMELOR VOASTRE ESTE DE NEDESFĂCUT.”

EU, CĂTRE PUBLIC

Pentru prima dată m-a văzut cu adevărat. Cititul e ca o baghetă magică: te face vizibilă.

Apoi Raul a zis că nu vrea să mai audă de cântat. Că muzica nu e pentru el. Și-a scos telefonul.

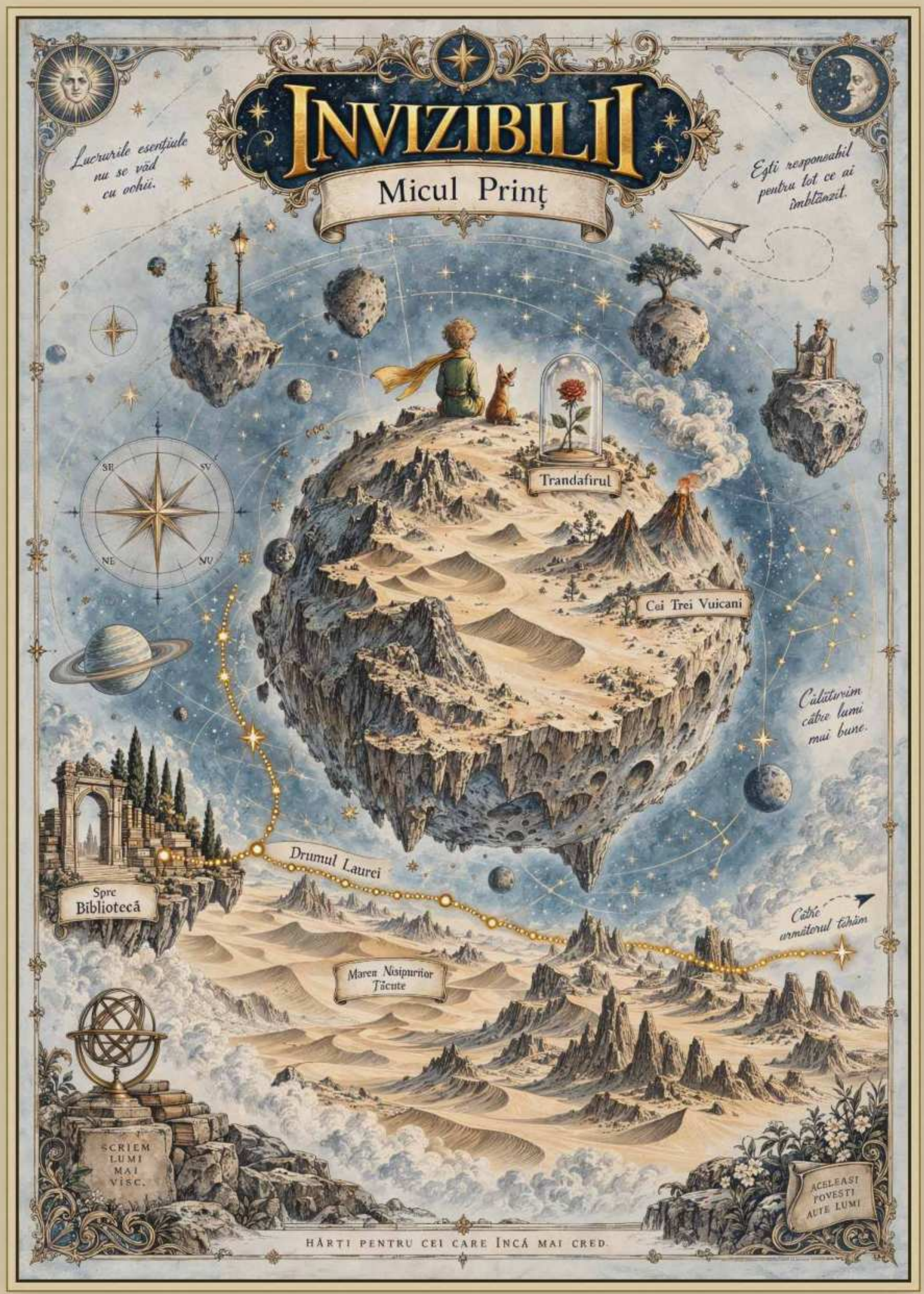

I

INTRARE · PAGINA 84 · TREI PUNCTE ÎN CINCI MINUTE

LEGENDA HĂRȚII

1. **Trandafirul** sub clopotul de sticlă; unic în lume, până la grădina cu cinci mii
2. **Cei Trei Vulcani** doi activi, unul stins; se curăță ca sobele
3. **Drumul Laurei** de la Bibliotecă, prin pustiu, până pe planetă
4. **Marea Nisipurilor Tăcute** deșertul unde pilotul a rămas fără apă
5. **Planetele mici** ale regelui, vanitosului, businessmanului, lampagiului, geografului
6. **Către următorul tărâm** ieșirea, cu avionul de hârtie

Planeta Micului Prinț *asteroidul B-612 și împrejurimile · prima probă · 10:10*

CE SE VEDE
planeta e cât o casă. Băiatul stă pe marginea ei cu vulpea, deasupra marea de nisip. Pe cer, în loc de constelații, obiecte: felinarul, baobabul, avionul de hârtie.

CE NU ÎNCAPE
șarpele galben (prea mic pe hartă, prea mare în poveste), grădina cu cinci mii de trandafiri, fântâna din deșert. Le găsiți în carte.

SE INTRA
de la pagina 84 a cărții, cu stegulețul pus de Bibliotecar. Se iese pe podul alb-negru, la pagina 85.

PE CEAS
10:10, ora la care râd ceasurile vechi. Cinci minute, trei puncte. Am terminat la și un sfert, cu ultimele zece secunde, ca în MacGyver.

Aici a fost prima dată când mâna mea a trecut prin cineva. Și prima dată când n-a mai trecut. Pe hartă nu se vede diferența. În mine, da.

Micul Prinț

I

Antoine de Saint-Exupéry · 1943 · povestită de Laura, la 20 de ani, care a citit-o de la cap la coadă

AUTOR	APĂRUTĂ	UNDE SE PETRECE	CÂT E DE LUNGĂ
Antoine de Saint-Exupéry, pilot și scriitor francez (1900-1944)	aprilie 1943, la New York, în franceză și engleză	în deșertul Sahara și pe șase planete cât o casă	27 de capitole scurte; se citește într-o seară, se recitește o viață

PLANETA B-612, CU TRANDAFIR, TREI VULCANI ȘI O VULPE CARE AȘTEAPTĂ · PENIȚĂ ȘI ACUARELĂ, CA ÎN EDIȚIA DIN 1943

CINE E ÎN CARTE

Micul Prinț — un băiat cu păr de aur, venit de pe asteroidul B-612. Pune întrebări și nu renunță la ele până nu primește răspuns.

Pilotul — naratorul; a căzut cu avionul în deșert și are apă pentru opt zile. La șase ani a desenat un șarpe boa care semăna cu o pălărie.

Trandafirul — o floare vanitoasă și fragilă, cu patru spini, pe care prințul o iubește fără să știe cum.

Vulpea — îl învață ce înseamnă „a îmblânzi” și îi spune secretul: esențialul e invizibil pentru ochi.

Regele, Vanitosul, Bețivul, Businessmanul, Lampagiul, Geograful — oamenii mari de pe planetele mici, fiecare prizonier al unei singure idei.

Șarpele — galben, subțire, „îl rezolvă în treizeci de secunde”. Îl trimite pe prinț acasă.

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE LA CAP LA COADĂ · CU SFÂRȘIT CU TOT · CINE NU VREA SĂ ȘTIE SĂ SARĂ LA PAGINA URMĂTOARE

Un pilot cade cu avionul în Sahara, la o mie de mile de orice om. A doua zi în zori îl trezește o voce mică: „Te rog, desenează-mi o oaie!” Băiatul care i-o cere nu pare nici pierdut, nici speriat. Pilotul îi desenează trei oi, toate respinse, apoi o cutie: „oaia e înăuntru”. Băiatul e mulțumit. Așa începe o prietenie de opt zile, cât ține apa.

Încet, din frânturi, pilotul află de unde vine musafirul: de pe o planetă cât o casă, cu trei vulcani (doi activi, unul stins, dar „nu se știe niciodată”), cu baobabi care trebuie smulși cât sunt mici, altfel sparg planeta, și cu un trandafir. Trandafirul a răsărit într-o dimineață, s-a lăudat, a tușit, a cerut un paravan și un clopot de sticlă. Prințul l-a iubit și nu s-a priceput. A plecat, cu o migrație de păsări sălbatice, ca să învețe.

A vizitat șase planete mici, fiecare cu un singur om mare: un rege care domnește peste nimeni, un vanitos care vrea doar să fie admirat, un bețiv care bea ca să uite că îi e rușine că bea, un businessman care numără stelele ca să le „posede”, un lampagiu care aprinde și stinge felinarul la fiecare minut, fiindcă planeta se învârte tot mai repede, și un geograf care nu iese din birou. Singurul care nu i se pare ridicol e lampagiul, pentru că se ocupă de altceva decât de el însuși.

Geograful îl trimite pe Pământ. Aici întâlnește șarpele, un munte, o grădină cu cinci mii de trandafiri identici cu al lui (și plânge, fiindcă floarea lui i-a spus că e unică în univers) și, în sfârșit, vulpea. Vulpea îi cere s-o îmblânzească: să vină în fiecare zi la aceeași oră, ca să aibă timp să-și pregătească inima. Când se despart, îi dă secretul: „Nu vezi bine decât cu inima. Esențialul e invizibil pentru ochi.” Și încă unul: timpul pierdut pentru trandafirul tău îl face atât de important.

În a opta zi, pilotul și prințul găsesc o fântână în deșert. Apoi prințul se întâlnește cu șarpele, la un an de la sosirea lui pe Pământ, exact sub steaua lui. Îi spune pilotului că trupul e prea greu ca să-l ia cu el și că va părea că moare, dar nu e adevărat. Cade fără zgomot, ca un copac. Dimineața, trupul nu mai e. Pilotul își repară avionul și se întoarce printre oameni, dar de atunci, când se uită la stele noaptea, aude cinci sute de milioane de clopoței. Și ne roagă: dacă vreodată un copil cu păr de aur, care râde și nu răspunde la întrebări, apare în deșert, să-i scriem că s-a întors.

ÎNAINTE DE FRANȚA

Cartea a apărut întâi la New York, în 1943, pentru că autorul trăia în exil. În Franța s-a publicat abia în 1946, după moartea lui. Desenele sunt ale lui Saint-Exupéry, făcute cu acuarele de copii.

PILOTUL DISPĂRUT

La 31 iulie 1944, Saint-Exupéry a decolat într-o misiune de recunoaștere deasupra Mediteranei și nu s-a mai întors. Avionul a fost găsit abia în 2000, lângă Marsilia. O brățară cu numele lui, în 1998, într-o plasă de pescar.

B-612

Asteroidul prințului e văzut o singură dată, în 1909, de un astronom turc pe care nimeni nu l-a crezut, din cauza hainelor. În 1920 a repetat prezentarea în costum european și toți au fost de acord. Un asteroid adevărat poartă azi numele 46610 Bésixdouze.

Laura, 8 ani: Eu am intrat la pagina 84. Nu la început, nu la sfârșit, la mijloc, unde băiatul vorbește cu ecoul fiindcă n-are cu cine. Am citit „Bună ziua” de trei ori și am crezut că l-am ajutat. De fapt m-a ajutat el pe mine: mi-a spus că numele meu și al lui Raul sunt făcute din aceleași litere. Am dat trusa de pictură. Nu-mi pare rău.

Micul Prinț

de ce merită citită · un fragment · ce e altfel pe scenă · fișa Bibliotecarului · un joc · o notă pentru părinți

DE CE MERITĂ CITITĂ · TREI MOTIVE, DE LA LAURA

1. E o carte care se citește altfel la fiecare vârstă. La 8 ani e o poveste cu o oaie și un trandafir. La 12 e despre despărțire. La 20 înțelegi de ce oamenii mari de pe planetele mici sunt caraghioși și de ce, fără să vrei, ai început să semeni cu unul dintre ei.

2. Are cele mai frumoase desene proaste din lume. Autorul nu era desenator și tocmai de asta desenele lui arată ca ale unui copil care spune adevărul: șarpele-pălărie, oaia din cutie, baobabii.

3. Te învață un cuvânt pe care școala nu-l predă: a îmblânzi. Să vii la aceeași oră. Să ai răbdare. Să răspunzi de ce ai îmblânzit. Eu l-am învățat de la vulpe și l-am aplicat pe frate-meu. Merge.

UN FRAGMENT

— Bună ziua, zise el, la nimereală.
— Bună ziua... bună ziua... bună ziua...
răspunse ecoul.
— Cine sunteți? zise micul prinț.
— Cine sunteți... cine sunteți... cine sunteți...
răspunse ecoul.
— Fiți prietenii mei, sunt singur, spuse el.
— Sunt singur... sunt singur... sunt singur...
răspunse ecoul.

CAPITOLUL XIX · PAGINA 84 A EDIȚIEI DIN CAIET · CE A CITIT LAURA ÎN CINCI MINUTE

CE E ALTFEL · CARTE · ROMAN · SCENĂ

	ÎN CARTEA ORIGINALĂ	ÎN ROMANUL „INVIZIBILII”	PE SCENĂ
CINE VINE	pilotul, singur, în deșert	Laura și Raul, la pagina 84, cu ceasul de argint	Laura, Raul și Micul Prinț pe o planetă de lumină; sala aruncă avioane de hârtie
PROBA	nu există; cartea nu e un test	trei puncte în cinci minute; „Bună ziua” de trei ori	cântecul „Micul Prinț”: „cu un avion de hârtie poți începe-o prietenie”
TALISMANUL	vulpea îi dă secretul; prințul îi dă pilotului râsul stelelor	LAURA – RAUL: numele făcute din aceleași litere; Laura dă trusa de pictură	același talisman al numelor, cântat; Raul îl aude pentru prima dată
CUM SE IESE	pilotul pleacă spre oameni, prințul spre steaua lui	pe podul alb-negru, spre pagina 85	Bibliotecarul o ia pe Laura mai departe; Raul rămâne „să-l citească”

FIȘA BIBLIOTECARULUI · SCRISĂ CU MÂNA LUI

COTA · R · 3 · Franța · 1943
SE ÎMPRUMUTĂ · da, dar se întoarce greu
LIMBA · franceză; tradusă în peste 500 de limbi și dialecte, mai multe decât orice altă carte care nu e religioasă

PENTRU CINE · „lui Léon Werth, când era băiețel”; adică pentru toți cei mari care au fost întâi copii

PROBA · I · pag. 84 · 3 puncte · 10:10–10:15
OBSERVAȚII · a trecut. Ușor, dar a trecut. A dat ceva la care ținea. Asta cerea proba, nu cititul.

☑ CINE PE CE PLANETĂ? · LEAGĂ

Prințul a vizitat șase planete și pe fiecare stătea un singur om mare. Leagă omul de ce face toată ziua. Când ai terminat, întreabă un om mare de lângă tine cu care seamănă. (Poți să nu-i spui răspunsul.)

A Regele · B Vanitosul · C Bețivul · D Businessmanul · E Lampagiul · F Geograful
1 numără stelele ca să fie ale lui · 2 aprinde și stinge felinarul la fiecare minut · 3 dă ordine care nu pot fi neascultate · 4 vrea să fie aplaudat · 5 nu iese din birou și nu știe cum e planeta lui · 6 bea ca să uite că îi e rușine

A3 B4 C6 D1 E2 F5

LOC PENTRU ȘTAMPILA LUMII I

PENTRU PĂRINȚI · CE SĂ CUMPERI ȘI CUM SĂ CITEȘTI

Pentru părinți: cartea are un capitol despre moarte (XXVI) spus atât de blând încât copiii îl citesc ca pe o plecare. Nu-l săriți. Copiii întreabă „chiar a murit?" și răspunsul bun e cel al pilotului: nu se știe, corpul era prea greu. Ediția din caiet: traducerea Humanitas; pagina 84 e cea din roman, nu contează ediția voastră.

CUVINTE DE ACOLO · CINCI, CA SĂ NU TE PIERZI

a îmblânzi — a crea legături; „dacă mă îmblânzești, vom avea nevoie unul de altul"

baobab — copac uriaș; pe o planetă mică, semințele lui trebuie smulse dimineața, ca grijile

lampagiu — omul care aprinde felinarele; singurul care nu e ridicol

paravan — apărătoare de vânt cerută de trandafir

esențial — ce nu se vede cu ochii

Talismane

lucruri care-ți poartă noroc. sau nu.

Bibliotecarul m-a întrebat dacă sunt generoasă. Dacă dau cu plăcere lucruri la care țin. Am zis: „nu mi s-a întâmplat niciodată... încă".

Pe planetă i-am dat Micului Prinț trusa de pictură. Era lucrul la care țineam cel mai mult din tot ce aveam în ghiozdan. E prima dată când dăruiesc ceva cu bucurie.

Tom zice că nu există lucruri care-ți aduc noroc tot timpul. Poate. Dar există lucruri care te fac să-ți amintești de cineva. Astea țin mai mult.

trusa mea. acum e a lui. e ok.

TALISMANELE CELORLALȚI · CE AM OBSERVAT

Marieta — penarul cu unicorn. *Tom* — chitara, pe care n-o lasă din mână nici la bibliotecă. *Raul* — căștile de la gât, chiar când nu ascultă nimic. *Maria* — elasticul roșu din păr. *Ruxi* — guma de șters din prima bancă. *Bunicul* — ceasul cu capac, în sertar. *Bibliotecarul* — diamantul din turban. *Scrollina* — telefonul. Ăsta nu e talisman, e invers.

REGISTRUL TALISMANELOR · JOI · COMPLETAT SEARA, CU TOT CE S-A ADUNAT

DAT

trusa de pictură → Micului Prinț
ou de la Bibliotecar → lui Pinocchio

PRIMIT

ceasul de argint care râde
literele din LAURA și RAUL, amestecate
„îți țin pumnii" — de la Raul. e tot un talisman.

PIERDUT

broșa cu broscuță (pietre roz, trei căzute)

GĂSIT

de Bibliotecar, în proiecție. mi-a aruncat-o la 12 fix și am prins-o. în piept.

Talismanul tău:

Ce porți cu tine ca să-ți meargă bine? Desenează-l sau descrie-l. Apoi, mai greu: ce ai dat cuiva și ți-a părut bine?

Numele tău, amestecat:

Scrie-ți numele, apoi numele unui prieten. Au litere în comun? Încercuiește-le. Micul Prinț zice că prietenia asta e de nedesfăcut.

Rucsacul cu ceas. *Ce e înăuntru, ce a ieșit.*

1 2 3 4 5

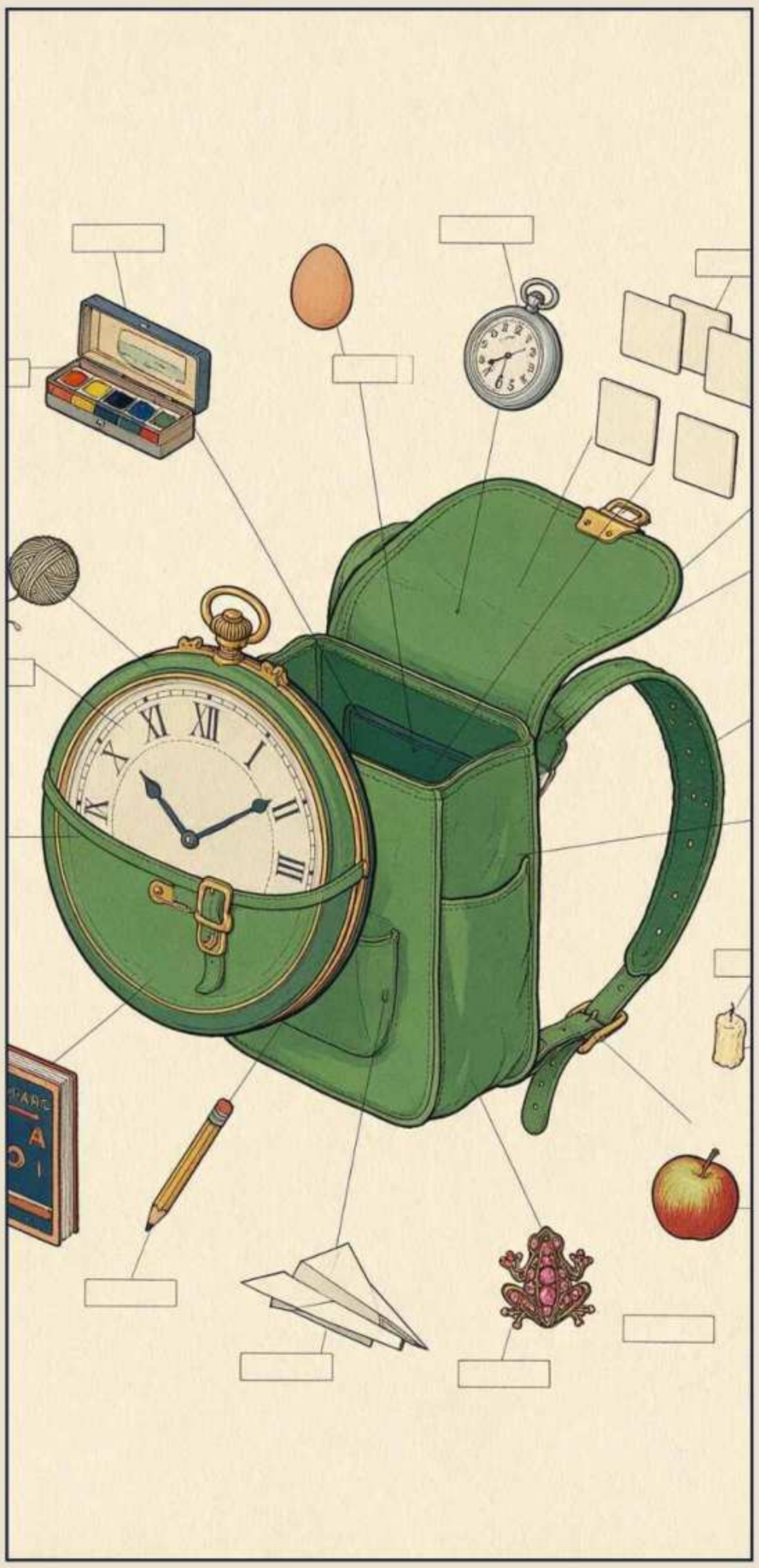

Ceasurile mi l-au adus înainte de prima probă. Are un ceas desenat pe capac, dar merge. Am desenat tot ce a fost în el, joi, ca la vamă.

☑ **INVENTARUL · BIFEAZĂ CE S-A ÎNTÂMPLAT CU FIECARE**

Unsprezece lucruri au trecut prin rucsac între 10:10 și 12 fix. Unele au intrat, unele au ieșit, unele au stat cuminți. Citește caietul și bifează coloana potrivită. Un lucru poate avea două bife.

	LUCRUL	ERA LA 10:10	DAT	PRIMIT	E LA 12:00
1	abecedarul, cu coperta ruptă	☐	☐	☐	☐
2	trusa de pictură (lucrul la care țin cel mai mult)	☐	☐	☐	☐
3	oul de la Bibliotecar	☐	☐	☐	☐
4	ceasul de argint care râde	☐	☐	☐	☐
5	șase cartonașe cu câte un rând	☐	☐	☐	☐
6	un ghem de sfoară de zmeu	☐	☐	☐	☐
7	un muc de lumânare (ultima)	☐	☐	☐	☐
8	broșa cu broscuță	☐	☐	☐	☐
9	un avion de hârtie, cu ceva scris pe aripă	☐	☐	☐	☐
10	un creion (al meu, mereu)	☐	☐	☐	☐
11	un măr (de la mama, uitat)	☐	☐	☐	☐

GHICITOAREA VĂMII

Trei lucruri sunt în rucsac la 12 fix și nu erau la 10:10. Care?

_____ _____

_____

Și un lucru care nu e nici la 10:10, nici la 12:00, dar a fost între ele, cam o jumătate de oră:

_____

indiciu: broșa a plecat țup-țup dimineața și s-a întors la 12 fix — deci numără și ea.

CUM SĂ FII VIRALĂ ÎN 10 PAȘI

de Scrollina Regina. Like, Follow & Subscribe, dragă.

1. Bună dimineața, părul meu minunat. Așa începe orice zi. Nu te-ai machiat, așa te-ai trezit.

2. Cititul e off-trend. Boring. Tot ce contează e hashtag viral.

3. Fă-ți poze cu alți virali. Așa îți crește reach-ul. Peace. Love. Slay.

4. Nu asculta ciudați care vorbesc cu pereții. Dă-le ignore.

5. Ce zici online, aia e adevărat. Eu îți spun ce să mănânci, unde să călătorești, pe cine să votezi.

6. N-ai nevoie de prieteni. Ai tot ce-ți trebuie într-un telefon. El te cunoaște cel mai bine.

7. Vino pe Tărâmul Timpului Pierdut, unde timpul nu face tic-tac, face Tik-Tok.

8. Mentos în Cola. Cool.

9. Idolul unei generații sau o fetiță obișnuită? Albu Laura Cristina Superstar.

10. Gata cu cărțile. Delete.

SARI ACUM LA PAGINA 66! ACOLO E PARTY-UL. NU MAI CITI RESTUL, E PLICTISITOR.

ACEST MESAJ A FOST SPONSORIZAT DE SCROLLINA REGINA · 1 004 313 SCROLLIȚI

NOTĂ LIPITĂ DE MINE, DUPĂ

Am găsit pagina asta între ale mele. N-am rupt-o. Mi-a fost frică s-o citesc, apoi am citit-o, apoi mi-a fost frică de ce am simțit: că e frumos. Dacă sari la 66, o să te întorci. Toți se întorc. Dar pierzi trei minute din timpul nou, și timpul nou nu se dă înapoi.

FILA 3 · DESPRE SCROLLINA, CARE NU E ÎN CARTE

LIPITĂ DUPĂ PAGINA EI, CA SĂ NU CREADĂ CĂ A CÂȘTIGAT

Scrollina Regina

influencerița cu păr de vată de zahăr · de ce am avut nevoie de un dușman din afara cărților

Scrollina e contrariul absolut al Bibliotecarului: regină a superficialității și a divertismentului instant, promisiunea popularității, gloria imediată. Nu e rea. E periculos de superficială. Și e un personaj complet nou, inventat pentru musical, care nu există în cartea Ioanei Pârvulescu.

De ce? Fiindcă spectacolul avea nevoie de un antagonist absolut, venit dintr-o zonă opusă universului cărților, care să se confrunte direct cu tot ce apără povestea. Nu e doar un personaj negativ: e o amenințare din afară, o prezență care încearcă să submineze sensul întregii aventuri și, în același timp, îmi dă șansa să demonstrez că cititul nu e despre litere, ci despre forța de a te reconecta cu tine.

În scenariu, Scrollina intră efectiv „din afara” lumii cărții, de parcă ar fi pătruns fără voie într-o producție de teatru menită să celebreze literatura. Știe că e într-un spectacol. Are o agendă clară: să-l saboteze, să-l dea peste cap și să mă convingă să renunț la citit, la prietenii mei, la salvarea lumii poveștilor. Planul ei: să mă ducă pe Tărâmul Timpului Pierdut, unde atenția se risipește, fiecare secundă se consumă pe rețele și nimic nu durează mai mult de câteva clipe. Spaima oricărui părinte care își vede copilul prins în telefon.

Creând-o, spectacolul a adus în prim-plan fricile de acum: dependența de ecrane, atenția tot mai scurtă, iluzia fericirii online. Miza devine mai mare decât bătălia dintre carte și ecran: e o întrebare despre libertate, despre ce facem cu timpul nostru și despre cum alegem să ne construim. Scrollina e antagonistul care dă urgență temelor: un adversar real, tangibil, de azi.

Și uite că am reușit să scriu mai mult despre personajul negativ care nu există în carte decât despre mine. Asta e mare lucru. Cu atât mai mult cu cât, în caietul de la opt ani, am scris deja de ce o înțeleg. Pagina 48. N-o mai repet.

regina, în versiunea ei de cupă. sora lui.

FIȘA EI · CUM AR SCRIE-O BIBLIOTECARUL, DACĂ AR CATALOGA-O

Cotă: nu are. Nu stă pe raft, stă pe ecran.

Urmăritori: 1.004.313. Niciunul n-o vede.

Culori: magenta și cyan. Singurele din caiet care nu sunt de hârtie.

Cântece: „Cântecul Scrollinei”, „Te sunăm noi” (împotriva ei).

Slăbiciune: numele ei adevărat. Se spune o singură dată, la 12 fix.

Recomandare: de văzut, de înțeles, de lăsat cu telefonul cu fața în jos.

CINE O JOACĂ

Ecaterina Ladin, îndrăgita Dalida din „Las Fierbinți”: o Scrollină cu autoritate de regină și cu o durere ascunsă sub părul de vată de zahăr.

Cristina Danu, cu experiența musicalurilor WonderTheatre (Mamma Mia, We Will Rock You, The Full Monty): o Scrollină electrică, pop, care cântă „scroll, scroll, scroll” de parcă ar fi cel mai frumos cuvânt din lume.

Cântecele ei: pop-electro, versuri alerte, refrene care se lipesc. Muzica: Cornel Ilie.

O cheamă Sorina. am scris-o pe pagina 48. de două ori.

Băiatul ăsta are un nas foarte lung. Și bunicul are un nas respectabil — e singurul din familie care își vede de lungul nasului.

CREȘTE!

EU SUNT PINOCCHIO.

AM MINȚIT. SUNT PINOCCHIO.

ÎN CARTEA LUI RUXI, ANDREESCU RUXANDRA-VALENTINA, PRIMA BANCĂ. „NU CREDEAM SĂ TE VĂD VREODATĂ ÎNTR-O CARTE, LAURA!”

MIE ÎMI PLAC OUĂLE OCHIURI. ȘI MIE MI-E FOAME.

Mii de mulțumiri, domnule Pinocchio, că m-ai scutit de oboseala de a-mi sparge singur coaja!

CUM SĂ-L FAC? OMLETĂ? NU, MAI BINE OU OCHI.

Eu am oul de la Bibliotecar în rucsac. Dar nu vreau să-l dau.

PIU!

♪

CÂNTEC · E ZIUA AIA BUNĂ

Am stat într-o burtă de balenă o lună,
mi-a crescut nasul la fiecare minciună...

Spune adevărul, oricare ar fi,
să-ți crească inima-n piept —
decât să-ți crească nasul lung și drept.

CE-AM ÎNVĂȚAT (ȘI CE-AM FĂCUT)

Am scos oul din rucsac și i l-am dat. Bibliotecarul a zis că am trecut proba, chiar dacă am amestecat cititul cu trăitul și am spus o minciună.

Pinocchio are, printre multe defecte, o calitate: **când e rău, îi pare rău.**

II

INTRARE · PROBA A DOUA · CINCI PUNCTE ÎN CINCI MINUTE

LEGENDA HĂRȚII

1. **Cartierul Meșteșugarilor** — atelierul lui Geppetto, cu rumeguș pe jos
2. **Piața Făuritorilor** — statuia băiatului de lemn, fântâna
3. **Teatrul Păpușilor** — al lui Mangiafoco, cu cortină roșie
4. **Atelierul de Visuri** — moara de apă unde se cioplesc dorințele
5. **Drumul Laurei** — intră dinspre Țărâm, iese spre Pădurea Adevărului
6. **Spre Pădurea Adevărului** — unde nasul se scurtează

Orașul lui Pinocchio *Toscana de hârtie · a doua probă · 10:25*

CE SE VEDE

un oraș italian cu acoperișuri roșii, râu cu bărci, turn cu ceas, carusel la bâlci. Lemnul e peste tot: poduri, mori, bănci, oameni.

CE NU ÎNCAPE

Câmpul Minunilor (unde Vulpea și Motanul îngroapă banii), Țara Jucăriilor, burta Rechinului uriaș. Sunt la marginea hărții, dincolo de munți.

SE INTRĂ

prin ușa atelierului. Laura nimerește la mijlocul cărții, la ou, și amestecă „paginile de început cu cele de la mijloc”. Se iartă.

PE CEAS

10:25 plec, 10:30 e oul. Am amestecat cititul cu trăitul și-am uitat de puncte. Bibliotecarul a iertat. Ceasul, nu: minutarul a mers mai departe.

Pe harta asta oul nu apare, dar el e tot centrul. L-am ținut ascuns în rucsac cât am putut. Pe urmă l-am dat. E singura dată când mi-a crescut ceva: părerea de rău, apoi altceva, mai bun.

Aventurile lui Pinocchio

II

Carlo Collodi · 1883 · povestită de Laura, la 20 de ani, care a citit-o de la cap la coadă

AUTOR
Carlo Collodi, pe numele adevărat Carlo Lorenzini, jurnalist din Florența (1826-1890)

APĂRUTĂ
În foileton, 1881-1883, în „Giornale per i bambini”; volum în 1883

UNDE SE PETRECE
Într-un sat toscan fără nume, la bâlci, în Câmpul Minunilor, în Țara Jucăriilor, în burta unui monstru marin

CÂT E DE LUNGĂ
36 de capitole; fiecare se termină cu o prăpastie, ca serialele

ATELIERUL LUI GEPPETTO, GREIERELE PE PERETE, PĂPUȘA PE BANC · GRAVURĂ ÎN LEMN COLORATĂ, CA FOILE VOLANTE DIN TOSCANA

CINE E ÎN CARTE

Pinocchio — o bucată de lemn care vorbea înainte să fie cioplită. Vrea să fie băiat adevărat, dar orice drum spre școală trece pe la bâlci.

Geppetto — bătrân sărac, cu perucă galbenă ca mămăliga. Își vinde haina ca să-i cumpere abecedarul.

Greierele Vorbitor — conștiința care locuiește în casă de o sută de ani. Pinocchio îl strivește cu ciocanul în capitolul 4. Se întoarce ca fantomă.

Zâna cu părul albastru — întâi o fetiță moartă la fereastră, apoi o mamă. Îl iartă de fiecare dată, cu o condiție.

Vulpea și Motanul — unul șchiop, altul orb, amândoi prefăcuți. Îi „seamănă” banii în Câmpul Minunilor și îi spânzură de un stejar.

Mangiafoco, Lucignolo, Rechinul — păpușarul care strănută când se înduioșează; prietenul care-l duce în Țara Jucăriilor; monstrul de un kilometru din care ies pe gură.

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE LA CAP LA COADĂ · CU SFÂRȘIT CU TOT · CINE NU VREA SĂ ȘTIE SĂ SARĂ LA PAGINA URMĂTOARE

Meșterul Cireașă găsește un lemn care plânge când e lovit și îl dă vecinului Geppetto, care vrea să-și facă o păpușă cu care să umble prin lume. Abia cioplit, Pinocchio îi fură peruca, îi trage un picior și fuge. Geppetto e închis pentru asta. Acasă, păpușa strivește Greierele care îi ține o predică, își arde picioarele la jăratic și pleacă la școală cu abecedarul cumpărat pe haina tatălui. Nu ajunge: vinde abecedarul ca să intre la teatrul de păpuși.

Mangiafoco îi dă cinci galbeni pentru Geppetto. Pe drum, Vulpea și Motanul îl conving să-i îngroape în Câmpul Minunilor, ca să crească un pom cu bani. Îl urmăresc noaptea deghizați în asasini și îl spânzură de Stejarul cel Mare. Aici Collodi voia să încheie: cu o păpușă moartă. Cititorii au protestat, și Zâna cu părul albastru l-a salvat cu trei doctori (o Cioară, o Bufniță și Greierele), cu un medicament amar și, la fiecare minciună, cu un nas care crește până nu mai poate ieși pe ușă.

Urmează alte fugi: e păcălit iar, închis patru luni, prins într-o capcană și pus câine de pază la un țăran, mănâncă struguri, e aproape prăjit de un pescar verde care îl ia drept „pește-păpușă”. Între două căderi, promite Zânei că mâine se face cuminte. Chiar o face: merge un an la școală, e cel mai bun. În ajunul zilei în care urma să devină băiat adevărat, Lucignolo îl ia în Țara Jucăriilor, unde nu există școli, iar copiii se joacă cinci luni. Apoi le cresc urechi, coadă, copite: devin măgari și sunt vânduți.

Pinocchio-măgar e cumpărat de un circ, șchiopătează, e vândut ca piele de tobă și aruncat în mare cu o piatră de gât. Peștii mănâncă măgarul și rămâne păpușa. În largul mării o vede pe Zână ca o căprițăpe o stâncă și e înghițit de Rechinul uriaș, „mai lung ca un kilometru, fără să-i socotim coada”. În burta monstrului arde o lumânare: e Geppetto, care trăiește acolo de doi ani, de când s-a scufundat plecând să-l caute. Ies pe gură, în timp ce Rechinul doarme cu gura deschisă, fiindcă suferă de astm.

Pinocchio îl duce pe tată în spate înot până la mal, apoi muncește: cinci luni întoarce roata unei fântâni în locul unui măgar (Lucignolo, care moare) și împletește coșuri, ca să-l hrănească pe Geppetto bolnav. Dă Zânei, și ea bolnavă, cei patruzeci de bani strânși pentru o haină. Noaptea o visează. Dimineața, în oglindă, e un băiat cu păr castaniu și ochi albaștri, iar pe un scaun stă păpușa de lemn, cu capul într-o parte. „Ce caraghios eram când eram păpușă!” sunt ultimele lui cuvinte.

NU E BALENĂ

În carte, monstrul e „il terribile Pesce-cane”, un rechin uriaș. Balena vine din filmul Disney din 1940. Cântecul din spectacol spune „balenă” fiindcă așa se ține minte; Bibliotecarul strâmbă din nas de fiecare dată.

A MURIT LA CAPITOLUL 15

Foiletonul s-a oprit în octombrie 1881 cu Pinocchio spânzurat și cuvântul „Sfârșit”. Copiii au scris la redacție. Collodi a reluat după patru luni, cu Zâna. Fără protestul lor, nu existau celelalte 21 de capitole.

NASUL

Nasul crește doar la minciună, nu la orice prostie. În carte se întâmplă cu adevărat doar la Zână, în capitolul 17, și încă de vreo două ori. Restul cărții, nasul e lung fiindcă a fost cioplit așa, din prima. Geppetto îl scurta și el creștea la loc.

Laura, 8 ani: Pinocchio a fost al doilea. Sau al treilea, dacă vă luați după carte. Am intrat la ou. Am mințit că nu mi-e foame ca să nu dau oul meu. Mi-a crescut ceva, dar nu nasul: o părere de rău de 3 + 4 + 2 centimetri (vezi rigla de la proba 2). Apoi am dat oul. El a zis „o să țin minte numele tău”. Eu îl țin minte pe al lui.

Aventurile lui Pinocchio

de ce merită citită · un fragment · ce e altfel pe scenă · fișa Bibliotecarului · un joc · o notă pentru părinți

DE CE MERITĂ CITITĂ · TREI MOTIVE, DE LA LAURA

1. E mult mai neagră și mai hazlie decât desenele animate. În carte sunt asasini, spânzurări, un tată în burta unui monstru, doctori care se ceartă deasupra unui mort. Copiii nu se sperie; se sperie părinții. Copiii râd.
2. Fiecare capitol e o cursă: ajungi la capăt și trebuie să vezi ce urmează. A fost scrisă pentru un ziar, săptămână de săptămână. E cea mai veche carte „binge” din lume.
3. Pentru că nu se termină cu o lecție, ci cu un băiat care se uită la păpușa care a fost și râde. E singura carte pe care o știu în care personajul își vede vechiul eu pe un scaun. Eu, când m-am întors din bibliotecă, am simțit exact asta.

UN FRAGMENT

Care însă nu-i fu mirarea când zări sus pe o laviță ceva rotund și alb, care semăna grozav cu un ou. Dintr-o săritură fu lângă el. Era un ou, un ou adevărat. E peste putință să descriem bucuria lui Pinocchio.

CAPITOLUL V · LOCUL UNDE A INTRAT LAURA · CÂND DIN OU A IEȘIT UN PUI ȘI A PLECAT PE FEREASTRĂ

CE E ALTFEL · CARTE · ROMAN · SCENĂ

	ÎN CARTEA ORIGINALĂ	ÎN ROMANUL „INVIZIBILII”	PE SCENĂ
UNDE INTRĂ LAURA	—	la ou, capitolul 5; Pinocchio îi povestește tot ce a pățit până la balenă	la ou; Pinocchio intră din cufărul-catedră și își lungește nasul în ecran
CINE E ACOLO	Geppetto e la închisoare; Pinocchio, singur și flămând	Ruxi, care i-a găsit broșa și o ține în dulăpior	Ruxi, care cântă că e cea mai curioasă din clasă
OUL	iese un pui și pleacă; Pinocchio rămâne flămând	Laura are un ou de la Bibliotecar și nu-l dă; apoi îl dă	Laura minte „nu mi-e foame”; proba a doua e despre minciună și bunătate; îl dă la sfârșitul cântecului
CÂNTECUL	—	—	„E ziua aia bună”, bătut în tigaie de lemn, cu balena din refren

☑ NASUL-ADEVĂR · ADEVĂRAT SAU MINCIUNĂ

Șase propoziții despre carte. La fiecare minciună, desenează un nas mai lung în chenar. La sfârșit, numără nasurile: câte minciuni sunt?

1 Lemnul din care e cioplit Pinocchio vorbea înainte să fie cioplit. 2 Greierele Vorbitor e prietenul lui de la început până la sfârșit. 3 Zâna are părul albastru. 4 Pinocchio e înghițit de o balenă. 5 În Țara Jucăriilor copiilor le cresc urechi de măgar. 6 Vulpea și Motanul îi îngroapă banii ca să crească un pom.

CHENARUL PENTRU NASURI: ▭▭▭▭▭▭

MINCIUNI: 2 (îi străvește cu cioconul) și 4 (e un teoh în urieș). Restul, adevărat. Două nasuri.

LOC PENTRU ȘTAMPILA LUMII II

FIȘA BIBLIOTECARULUI · SCRISĂ CU MÂNA LUI

COTA · I · 5 · Italia · 1883
SE ÎMPRUMUTĂ · da; se întoarce cu nasul mai lung
LIMBA · italiană; printre cele mai traduse cărți din lume, peste 300 de limbi
PENTRU CINE · pentru cei care promit „de mâine”
PROBA · II · cap. 5 · 5 puncte · 10:25–10:30
OBSERVAȚII · a amestecat cititul cu trăitul și a spus o minciună. S-a iertat. Minciuna a fost mică, oul a fost dat întreg.

PENTRU PĂRINȚI · CE SĂ CUMPERI ȘI CUM SĂ CITEȘTI

Pentru părinți: Collodi a scris cartea supărat pe copii, pe școală și pe el însuși. E o carte despre cum nimeni nu se face cuminte dintr-o dată, ci de o sută de ori. Dacă citiți cu voce tare, alegeți o traducere integrală, nu prescurtată: prescurtările taie exact capitolele cu Rechinul și cu Țara Jucăriilor, care sunt cele mai bune.

CUVINTE DE ACOLO · CINCI, CA SĂ NU TE PIERZI

burattino — „păpușă cu sfori”, în italiană; așa se numește Pinocchio în original, nu „marionetă”

zecchino — galbenul de aur; Pinocchio primește cinci

Câmpul Minunilor — locul unde banii îngropați nu cresc niciodată

Lucignolo — „Fitil”, băiatul subțire care îl duce în Țara Jucăriilor

pesce-cane — rechinul; „peștele-câine”

Proba a doua. *Bunătatea.*

1 2 3 4 5

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
R cm	M	G	A	T	V	H	E	B	C	S	O cm

24 Un băiat de lemn se plânge că-i e foame. Găsește un ou. „Cum să-l fac? Omletă? Ou ochi?" Tu ai un ou în rucsac, de la Bibliotecar. Ți-e foame și ție. Dacă îl scoți și îl împarți, mergi la 28 . Dacă îl ții ascuns, mergi la 26 .

26 Din oul lui iese un pui care mulțumește frumos și zboară pe fereastră. Toți trei rămâneți cu gurile căscate și cu foamea mai aprigă. Oul tău te apasă în rucsac ca o piatră. Îți crește un pic nasul? Nu. Dar îți crește altceva: părerea de rău. mergi la 28 .

28 Îi dai oul. „Mulțumim!" Pinocchio zice că o s-o găsească pe Zâna cea Bună și că o să-i dea și adresa ta. Ai trecut proba — chiar dacă ai amestecat cititul cu trăitul. Rezolvă puzzle-ul din dreapta ca să afli litera. Apoi mergi la pag. 42 .

☑ NASUL-RIGLĂ

La fiecare minciună, nasul lui Pinocchio crește cu numărul de centimetri scris în dreptul ei. Bifează doar minciunile, adună centimetrii și citește litera de pe riglă la lungimea finală.

- ☐ „Am stat într-o burtă de balenă o lună." +2 cm
- ☐ „Nu mi-e foame deloc." +3 cm
- ☐ „Am lovit un greiere cu ciocanul." +1 cm
- ☐ „Am învățat de mult să citesc." +4 cm
- ☐ „N-am mințit-o niciodată pe Zână." +2 cm
- ☐ „Vouă ce vă place mai mult, albușul sau gălbenușul?" +5 cm

indiciu: se plânge de foame din prima clipă. și pe Zână a mințit-o, de mai multe ori. cititul? nu l-a învățat.

LITERA DE LA CENTIMETRUL FINAL E A DOUA LITERĂ DIN COD. SCRIE-O ÎN CĂSUȚA 2, PAG. 77.

→ MERGI LA ☑ REZOLVĂ ✎ SCRIE AICI ★ LITERĂ DIN COD

Un rând din mine rămâne la tine

așa zic toți când pleacă. și pleacă toți.

Fiecare personaj, când pleacă mai departe prin cartea lui, îmi dă un cartonaș. Un rând din carte. Micul Prinț primul, apoi Pinocchio. Le țin în rucsacul cu ceas, lângă ou. Adică lângă locul unde a fost oul.

Nu știu încă la ce folosesc. Bibliotecarul zice că cei care citesc se salvează. Cred că rândurile astea sunt colacul de salvare. Le țin la îndemână.

Pinocchio, oul și puiul: cartonașul mi l-a dat după.

RÂNDUL TĂU · FĂ-ȚI PROPRIUL CARTONAȘ

Un rând dintr-o carte pe care ai citit-o (sau ți-a fost citită) și care a rămas la tine. Nu trebuie să fie celebru. Trebuie să fie al tău. Scrie-l, apoi scrie cine ți l-a dat: cartea, sau omul.

RÂNDUL

CARTEA · OMUL

Și încă unul, de rezervă:

pentru ziua în care cineva de lângă tine adoarme cu ochii deschiși, în telefon, și trebuie trezit.

MENIUL COFETARILOR TURCI

Oale cu vocale
Macaroane cu consoane
Salate de citate
Bezele, acadele, ciocolatele
și, la desert, răbdări prăjite

MARIETA, CARE E PERFECTĂ

„Mama trimite poze cu mine peste tot, la concursuri. Nimeni nu știe că-mi place geografia. Doar când citesc, călătoresc.”
Abia acum încep s-o cunosc.

MUC, CARE NU SE DĂ BĂTUT

Avea conduri cu care zbura și un baston cu cap de leu care bătea în pământ la comori. I le-au furat. „Dar nu mă dau bătut, o să le iau înapoi.”

CÂNTEC · BUN BUN BUN

Laura, literele nu le legi între ele —
mai bine mănâncă-le! Bun, bun, bun!

Să nu te grăbești nici când citești,
lasă apetitul, nu mânca cititul.

Nu, mulțumesc,
nu mi-e foame.
(mi-e foame. dar nu-mi risc urechile.)
(mi-e foame. dar nu-mi risc urechile.)

Muc doarme sub smochin, cu turbanul tras peste urechi. În vis, condurii zboară singuri deasupra orașului, bastonul cu cap de leu bate în pământ acolo unde e comoara — și nimeni nu i le mai fură. Marieta zice că așa e în cartea lui: le ia înapoi. Dar în vis le are deja.

În vis nu-mi cresc urechile. În vis n-am mâncat smochina. În vis nu-mi e foame. Ce vis prost: nu se întâmplă nimic.

CE VISEAZĂ CEILALȚI (AM ÎNTREBAT)

Micul Prinț: floarea lui, care e bine.
Pinocchio: că e băiat adevărat și-i e tot foame.
Tom Sawyer: o ieșire din peșteră cu firma luminoasă.
Alice: că știe cine e. Se trezește și iar nu știe.
Raul: nu visează. „Dorm cu telefonul, n-am timp."
Eu: că citesc. Cu voce tare. Și nu plâng.

CÂNTEC · BUN BUN BUN · STROFA LUI MUC

Da, am mâncat dintr-un smochin
și mi-au crescut urechile puțin.
Așa se-ntâmplă când ți-e foame tare:
tot ce vezi pare bun de mâncare.

dimineața, când s-a trezit, Muc a spus că a visat că nu visează. l-am crezut.

III

INTRARE · PROBA A TREIA · PATRU PUNCTE · URECHI OBIȘNUITE

LEGENDA HĂRȚII

1. **Palatul cu O Mie de Cărți** — al sultanului; vistieria cu condurii și toiagul
2. **Bazarul Celor O Sută de Mirosuri** — cofetarii, covoarele, smochinele
3. **Grădinile Smochinilor** — verzi (urechi de măgar) și coapte (leac)
4. **Turnul Privelistilor** — de unde se vede tot drumul lui Muc
5. **Poarta Călătorilor** — ieșirea spre Bibliotecă
6. **Drumul Laurei** — vine dinspre Ceasul Vechi, pleacă spre Bibliotecă

Împărăția lui Muc cel Mic

Orientul cu smochine · a treia probă · 10:40

CE SE VEDE
cupole albastre, minarete, un râu cu felucă, cămile la marginea deșertului. Sus în colț: toiagul cu cap de leu și condurii fermecați, cele două comori furate.

CE NU ÎNCAPE
casa doamnei Ahavzi cu pisicile și câinii, orașul Nicaea de unde pleacă Muc, cursa alergătorilor în care câștigă cu condurii.

SE INTRĂ
prin livadă. Laura citește „U-r-e-c-h-i de măgar" și băiatului îi dispar urechile. Marieta e deja acolo.

PE CEAS
10:40 intru, 10:45 smochinele. Mi-a scăpat ceasul pe jos și am ridicat capul exact când limba mare a trecut de la 29 la 30. Tic.

Muc e mai mic decât mine cu un cap și a păcălit un împărat. Pe hartă e mărimea unui punct. Am învățat de la el că mărimea de pe hartă nu spune nimic despre cât loc ocupi în poveste.

Muc cel Mic

III

Wilhelm Hauff · 1826 · povestită de Laura, la 20 de ani, care a citit-o de la cap la coadă

AUTOR	APĂRUTĂ	UNDE SE PETRECE	CÂT E DE LUNGĂ
Wilhelm Hauff, din Stuttgart (1802-1827); a murit la 24 de ani, cu unsprezece zile înainte de ziua lui	1826, în „Almanahul de basme pentru anul 1826”, în ciclul „Caravana”	în Nicaea, orașul copilăriei lui Muc, apoi în capitala unui sultan, în Orientul din O mie și una de nopți	o povestire de vreo 30 de pagini, spusă de un tată fiului care a râs de un pitic

MUC CU CONDURII FERMECAȚI, ÎN GRĂDINA CU SMOCHINI, LÂNGĂ ORAȘUL SULTANULUI · MINIATURĂ PERSANĂ CU FOIȚĂ DE AUR

CINE E ÎN CARTE

Muc (Mucrah) — un om mic, cu cap mare, turban uriaș și papuci enormi. Copiii îl batjocoresc; tatăl povestitorului îi spune fiului povestea lui, ca să nu mai râdă.

Doamna Ahavzi — bătrâna care ține în casă pisici și câini și îl ia pe Muc slugă. În camera ei interzisă sunt condurii și toiagul.

Sultanul — lacom și nedrept; îl face pe Muc alergător-șef și îl aruncă în temniță când i se pierd banii.

Curtenii — Ahuli, Achmet, Archaz, marele bucătar, vistiernicul: cei care se poartă cu Muc ca niște măgari și primesc urechile potrivite.

Condurii — îl poartă mai repede ca vântul; dacă se învârte de trei ori pe călcâi, zboară unde vrea.

Toiagul cu cap de leu — bate de trei ori în pământ unde e aur, de două unde e argint.

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE LA CAP LA COADĂ · CU SFÂRȘIT CU TOT · CINE NU VREA SĂ ȘTIE SĂ SARĂ LA PAGINA URMĂTOARE

Când tatăl lui moare fără să-i lase nimic, Muc, rămas mic la trup toată viața, pleacă din Nicaea cu turbanul și papucii tatălui, mult prea mari. Flămând și ostenit, ajunge la un oraș unde o bătrână, doamna Ahavzi, îl ia să-i îngrijească pisicile și câinii. Pisicile sunt răsfățate; lui îi dau vina pentru tot ce sparg. Într-o zi, cățelușa bătrânei îl duce într-o cameră interzisă: găsește o pereche de conduri și un toiag mic cu cap de leu. Își spune că îi ia în loc de simbrie și fuge.

Condurii îl poartă ca vântul și, într-un vis, află regulile: de trei ori pe călcâi ca să zboare unde vrea; toiagul bate de trei ori la aur și de două la argint. Ajunge în capitala unui sultan și se angajează alergător. La cursa cu cel mai iute om al curții, piticul cu papuci uriași pornește ultimul și ajunge primul. Sultanul îl face alergător-șef; curtenii, umiliți, îl urăsc. Ca să-i câștige, Muc le dă aur găsit cu toiagul în grădină, dar vistiernicul, care fura din tezaur, îl acuză pe el de furt.

Muc e aruncat în temniță. Ca să scape, îi spune sultanului secretul condurilor și toiagului; sultanul i le ia pe amândouă și îl alungă din țară. Sărac iar, Muc găsește în drum două smochinării: mănâncă din primele și îi cresc urechi de măgar și un nas lung; mănâncă din celelalte și îi trec. Înțelege ce comoară are în coș.

Deghizat în negustor, vinde smochinele verzi la bucătăria sultanului. Toată curtea capătă urechi de măgar, iar sultanului îi crește și nasul. Niciun doctor nu poate nimic. Atunci apare un „învățat” străin, adică tot Muc, care îl vindecă pe un curtean cu smochine bune și cere, în loc de plată, să aleagă un lucru din vistierie. Alege condurii și toiagul. Îi spune sultanului cine e, se învârte de trei ori pe călcâi și dispare. Sultanul rămâne cu urechile.

Muc se întoarce bogat în Nicaea și trăiește singur, într-o casă cu grădină, ocolit de toți. Copiii râd de el pe stradă, până când unul dintre ei, cel care ne spune povestea, e bătut de tatăl lui și trebuie să-l asculte. De atunci băiatul nu mai râde de nimeni mic. În carte, Muc e mereu ceva mai mic decât Laura; în caiet, i-a cerut Marietei să nu-l lase singur, și ea n-a plecat.

MORT LA 24 DE ANI

Hauff a scris tot ce a scris în doi ani: trei almanahuri de basme, un roman despre cavaleri și cântece pe care le știu și azi copiii germani. A murit de tifos la 18 noiembrie 1827, cu unsprezece zile înainte să împlinească 25.

DOUĂ NASURI LUNGI

Sultanului îi crește nasul de la smochine. Cu 55 de ani înainte de Pinocchio. În caiet, Muc și Pinocchio se întâlnesc peste o pagină; în cărți nu s-au întâlnit niciodată, dar au același nas.

DE CE MUC

În original e „der kleine Muck”; Muck vine de la Mucrah, dar în germană seamănă cu „Mücke”, țânțar. Un om cât un țânțar cu un cap cât o casă. Traducerile românești au păstrat cuvântul cum e.

Laura, 8 ani: Aici am citit fără să mă uit la ceas și mi-a scăpat ceasul. Am strigat „SUS URECHILE MUC” fiindcă nu știam ce altceva să strig. Marieta era acolo cu ochii cât cepele. Muc mi-a dat o smochină și am refuzat: mi-era foame, dar nu într-atât încât să-mi risc urechile. E singura dată în ziua aia când n-am vrut ceva ce mi se oferea.

Muc cel Mic

de ce merită citită · un fragment · ce e altfel pe scenă · fișa Bibliotecarului · un joc · o notă pentru părinți

DE CE MERITĂ CITITĂ · TREI MOTIVE, DE LA LAURA

1 E o poveste orientală scrisă de un neamț de 23 de ani care n-a fost niciodată în Orient, și tocmai de asta are tot Orientul din capul unui copil: cupole, bazar, sultan, papuci care zboară. Copiii de azi îl recunosc pe Aladdin; Muc e cu o sută de ani mai vechi.

2 Are cea mai bună răzbunare din literatura pentru copii: fără sabie, fără vrajă, cu un coș de smochine. Cine se poartă ca un măgar capătă urechi de măgar. Copiii înțeleg imediat regula. Adulții, mai greu.

3 E scurtă. Se citește într-o seară, cu voce tare, cu un părinte care face vocile curtenilor. Iar la sfârșit are o întrebare fără răspuns: de ce râdem de cei mici?

UN FRAGMENT

Se plimbă încolo și-ncoace pe sub pomi și, când i se făcu iar foame, culese din nou niște smochine. Altceva nu se găsea de mâncare pe acolo. După ce se sătură de smochine, îi veni în minte că ar putea să-și ascundă urechile sub turbanul său mare, ca să nu arate atât de caraghios.

MUC ÎNTRE CELE DOUĂ SMOCHINĂRII · RÂNDURILE PE CARE LE-A CITIT LAURA CÂND ÎI DISPĂREAU URECHILE

CE E ALTFEL · CARTE · ROMAN · SCENĂ

	ÎN CARTEA ORIGINALĂ	ÎN ROMANUL „INVIZIBILII”	PE SCENĂ
UNDE INTRĂ LAURA	—	în livadă, la urechile de măgar; Muc îi spune planul cu smochinele verzi	în bazar, la cofetarii turci, cu Marieta; smochinele sunt pe tarabă
CINE E ACOLO	Muc singur, alungat de sultan	Marieta, cea mai bună prietenă, cu penarul cu unicorn	Marieta, „mini-Scrollina cu inimă bună”, care vrea să guste tot
PROBA	—	patru puncte în cinci minute; a sărit câteva cuvinte, „un obicei foarte urât”	litera U: cea mai deasă din „SUS URECHILE MUC”; cântecul „Bun bun bun”
SFÂRȘITUL	Muc se întoarce bogat și singur în Nicaea	Laura pleacă înainte de răzbunare și vrea să se întoarcă să afle	cofetarii cântă, Marieta rămâne, Muc primește o ștampilă cu urechi

☑ BAZARUL ÎNCURCAT · ANAGRAME

Cinci lucruri din povestea lui Muc s-au amestecat pe tarabă. Pune literele la loc. Litera din cerc de la fiecare cuvânt, citite în ordine, dau numele orașului de unde a plecat Muc.

1 ME⟨N⟩OCHIS 2 RUDON⟨I⟩C 3 GOIA⟨T⟩ 4 ⟨A⟩GMĂR 5 NAT⟨L⟩US

Orașul: _ _ _ _ _ (cu un A în plus la sfârșit, ca la Laura)

NICAEA

= (A+) E A C I N - NATAN · SULTAN · MĂGAR · TOIAG · CONDURI · SMOCHINE

LOC PENTRU ȘTAMPILA LUMII III

FIȘA BIBLIOTECARULUI · SCRISĂ CU MÂNA LUI

COTA · H · 2 · Germania · 1826

SE ÎMPRUMUTĂ · da; se citește în picioare, la bazar

LIMBA · germană; în română, în „Caravana”, de multe ediții

PENTRU CINE · pentru cei mai mici din clasă și pentru cei care râd de ei

PROBA · III · 4 puncte · 10:40–10:45

OBSERVAȚII · a sărit cuvinte. I s-a mai dat o șansă. A refuzat o smochină verde: bun semn.

PENTRU PĂRINȚI · CE SĂ CUMPERI ȘI CUM SĂ CITEȘTI

Pentru părinți: e cel mai bun basm pentru un copil care e „cel mic” din grup. Nu-l consolează, îl înarmează. Ediția din caiet: „Caravana. Basme” de Wilhelm Hauff; căutați una cu toate cele trei almanahuri, ca să aveți și „Califul Barză” și „Inimă rece”, pe care Laura le recomandă la pagina 82.

CUVINTE DE ACOLO · CINCI, CA SĂ NU TE PIERZI

condur — papuc oriental cu vârf întors; ai lui Muc zboară

toiag — baston; al lui Muc bate la comori

vistierie — camera cu comorile sultanului

smochină — fructul verde face urechi, cel copt le ia

alergător — slujbaș care duce mesajele sultanului pe jos, în goană

Proba a treia. *Să nu te dai bătut.*

1 2 3 4 5

30 Aer lipicios ca albușul de ou, apoi transparent. În fața ta, un băiat cu urechi de măgar își privește capul în oglinda apei. Ți-e foame de nu mai poți. Sub pomi sunt smochine. Unele verzi, unele coapte. Nu știi care ce fac.

Dacă mănânci prima smochină pe care o vezi, `mergi la 33`. Dacă îl întrebi întâi pe băiat, `mergi la 35`.

33 Îți crește ceva. Două chestii lungi, păroase, care se mișcă singure când zboară o muscă. Marieta râde până plânge. „Ai mâncat din cele verzi.” Muc îți arată pomul bun. Urechile revin. Ai pierdut două minute și un pic de mândrie. `mergi la 35` .

35 Muc cel Mic îți spune povestea lui: condurii zburători, bastonul cu cap de leu, vistieria împăratului. Și planul lui de a le lua înapoi, cu smochine verzi vândute la curte. „Nu te da bătută, Laura.” Cofetarii vin cu tăvile. Scrollina, din spatele pomului, îi împinge. Tu spui: „Nu, mulțumesc, nu mi-e foame.” (Minți. Dar bine.) Rezolvă livada din dreapta. Apoi `mergi la pag. 50` .

☑ LIVADA LUI MUC

Smochinele verzi îți cresc urechi de măgar. Calcă numai pe cele coapte, câte una, în sus, în jos, la stânga, la dreapta — niciodată pe diagonală. Citește literele în ordinea în care le calci: e ce-i strigă Marieta lui Muc când îi cresc urechile. Litera care apare de cele mai multe ori pe drum e a treia din cod.

INTRARE

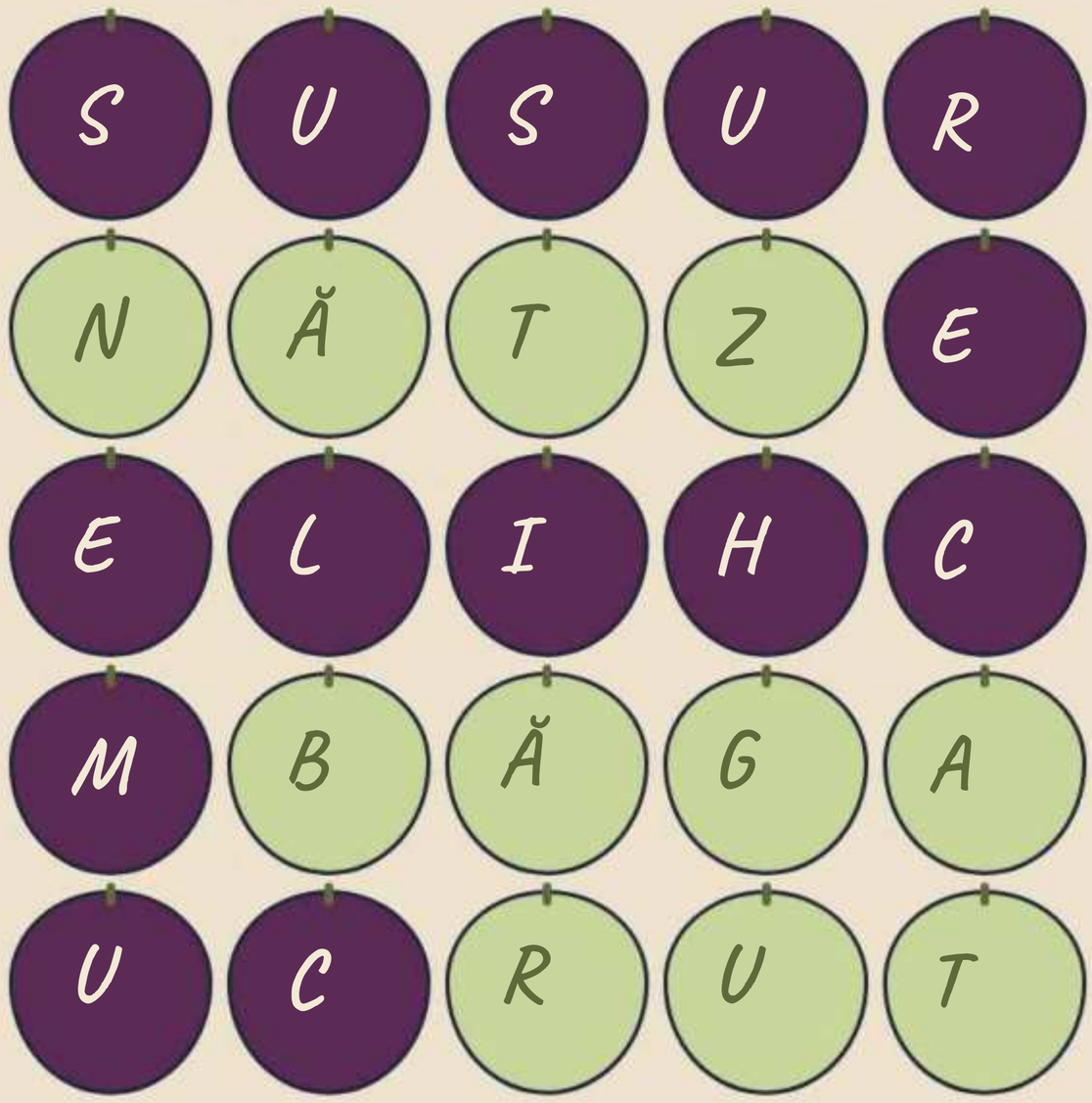

IEȘIRE ↓

VERDE · URECHI COAPTĂ · BUNĂ

SCRIE LITERA ÎN CĂSUȚA 3, PAG. 77. DACĂ AI CALCAT PE VERDE, NU-I NIMIC: ȘI MUC A CALCAT. DE ASTA ȘTIE.

→ MERGI LA ☑ REZOLVĂ ✎ SCRIE AICI ★ LITERĂ DIN COD

NU SE USUCĂ NICIODATĂ

Oceanul de cerneală

BATE ÎN NOAPTE,
LITERĂ CU LITERĂ

Farul-mașină de scris

Insulele-cărți

ARHIPELAGUL
PAGINILOR

Goeleta Speranța

CĂPITAN ANTON
LUPAN

Pesterile Capitolului Pierdut
INTRAREA: DUPĂ LILIECI

Marea Speranței

HARTĂ VECHE · GĂSITĂ ÎN
TABURETUL BIBLIOTECARULUI ·
SCARA: O PAGINĂ = O ORĂ

Aici sunt monștrii.
DIN CERNEALĂ. NU MUȘCĂ.
DOAR PĂTEAZĂ.

♪

SONG · TOATE PÂNZELE SUS

Când trece furtuna,
pentru cine strigi „Pământ!”?
Cine îți vine mereu prima dată în gând?

Sunt și comori ce n-au nevoie de hărți —
cele mai importante sunt chiar lângă tine.
Dar să le vezi, oare poți?

SCAMATORIA CĂRȚILOR (BIBLIOTECARUL)

„Micul Prinț” e scris în franceză, „Pinocchio” în italiană, „Muc cel Mic” în germană. Și le-am înțeles. Fără căști.

„Sunt oameni care au muncit la scamatoria asta.” — Magicieni? —

„Nu, Laura. Traducători.”

„Toate pânzele sus” e prima carte scrisă direct în limba mea. Maternă. Și paternă.

IV

INTRARE · PROBA A PATRA · NOUĂ PUNCTE · URAGAN

LEGENDA HĂRȚII

1. **Portul Văzduhurilor** — de unde pleacă Speranța; planul portului în chenar
2. **Insula Cântecelor** — unde marinarii cântă la vreme bună
3. **Strâmtoarea Curenților** — pe unde intră uraganul
4. **Stâncile Șoaptelor** — se aud cârmaciul și căpitanul
5. **Arhipelagul Pânzelor** — unde se usucă velele după furtună
6. **Drumul Laurei** — e drumul corabiei, cu linie punctată pe apă

Marea Orizonturilor *drumul goeletei Speranța · a patra probă · 11:00*

CE SE VEDE
o mare desenată cu peniță albastră, valuri în spirală, un far, un port cu chei de piatră și, jos, goeleta cu pânzele sus. În colț, un monstru marin care nu e în carte, dar orice hartă veche are unul.

CE NU ÎNCAPE
Sulina și Dunărea, de unde pleacă în carte; Marea Neagră, Bosforul, Gibraltarul, Atlanticul, Țara de Foc. Cartea e un ocol al lumii; harta e o singură furtună.

SE INTRĂ
direct pe punte, în întuneric, cu apă în cap. Nu se pune problema cititului, se pune problema supraviețuirii. Apoi se citește.

PE CEAS
11:00, nouă puncte. Într-o furtună nu te uiți la ceas, te uiți unde e catargul. L-am citit după, pe uscat, cu părul ud.

Singura hartă pe care am intrat udă. Am ieșit tot udă. Maria mi-a spus „e o carte pentru cei mari". Cărțile au toate vârstele, a zis Bibliotecarul. Eu aveam opt fără o zi și-am rezistat.

Toate pânzele sus!

Radu Tudoran · 1954 · povestită de Laura, la 20 de ani, care a citit-o de la cap la coadă

IV

AUTOR
Radu Tudoran, pe numele adevărat Nicolae Bogza (1910-1992), fratele mai mic al lui Geo Bogza

APĂRUTĂ
1954, București; trei volume în prima ediție

UNDE SE PETRECE
din Sulina, pe Dunăre, prin Marea Neagră, Bosfor, Mediterana, Atlantic, până în Țara de Foc, în 1881-1882

CÂT E DE LUNGĂ
cea mai groasă carte din caiet: peste 700 de pagini. Se citește în vacanța mare, cu creionul pe hartă

GOELETA SPERANȚA ÎN URAGAN, MAREA NEAGRĂ · GRAVURĂ NAVALĂ, SEPIA ȘI ALBASTRU DE PRUSIA; JOS, PLANUL CORABIEI

CINE E ÎN CARTE

Anton Lupan — inginer constructor de nave, învățat la Paris; caută corabia prietenului său Pierre Vaillant, dispărut. Roșește când e întrebat dacă iubește corabia.

Gherasim — cârmaciul, marinar bătrân din Sulina, care „a văzut toate mările”. Îl întreabă pe căpitan: „O iubești, domnule?”

Ieremia — plutaș de pe Bistrița, uriaș și blând, cu o pușcă din vremea lui Cuza

Ismail — bucătarul turc, cu o marmită cât un butoi; „ha, ha, mangi, brava!”

Haralamb, Cristea Busuioc, Mihu — vărul fricos care se face viteaz; marinarul care moare la Pireu; mușul de 14 ani, cu câinele Negrilă

Adnana — fata salvată de pe o corabie de pirați, singura femeie de la bord; Anton Lupan e „îndrăgostit lulea”

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE LA CAP LA COADĂ · CU SFÂRȘIT CU TOT · CINE NU VREA SĂ ȘTIE SĂ SARĂ LA PAGINA URMĂTOARE

La Sulina, în 1881, inginerul Anton Lupan află că prietenul lui Pierre Vaillant a plecat pe mare cu goeleta „L’Espérance” și n-a mai ajuns nicăieri. Găsește epava pe o plajă, o cumpără, o repară cu oameni adunați unul câte unul (un cârmaci, un plutaș, un bucătar, un dulgher, un băiat cu un câine) și o botează pe românește: Speranța. Scopul e Țara de Foc, capătul lumii, unde Pierre visa să ajungă. Dar înainte trebuie să plutească.

Prima probă e chiar Marea Neagră: un uragan îi prinde între Sulina și Bosfor. E furtuna din caiet: „cu mâinile însângerate de parâmele ude, aruncați de valuri dintr-un bord în altul”, oamenii coboară vela grea într-o oră. Nimeni nu e aruncat peste bord; corabia rezistă; Gherasim zice „se mai întâmplă”. Din clipa asta echipajul e un echipaj. Trec Bosforul, opresc la Pireu (unde Cristea Busuioc e ucis într-o tavernă), traversează Mediterana și, la Gibraltar, ies în Atlantic.

Drumul e lung cât cartea: escale, comerț mărunt ca să aibă din ce trăi, un port spaniol, Insulele Canare, o furtună în Atlantic, un pirat cu o goeletă neagră care îi urmărește, o corabie de sclavi de pe care o salvează pe Adnana. Anton Lupan află tot mai mult despre soarta lui Pierre: a fost trădat de un fost tovarăș, Martin Stricland, care e acum de partea cealaltă, pe drumul lor.

La Rio, apoi mai jos, coasta Americii de Sud se face tot mai rece. Trec strâmtoarea Magellan. În Țara de Foc, printre indieni, ghețari și vânturi, găsesc urmele lui Pierre Vaillant și pe Stricland, care caută aur. Anton refuză aurul. Speranța se întoarce spre nord după ce echipajul a stat un an la capătul lumii, cu Adnana la bord și cu Mihu crescut mare.

Ultima parte e o carte de dragoste ascunsă într-una de aventuri: Anton Lupan, care a iubit corabia mai mult decât orice, învață să iubească un om. Tudoran a scris cartea la 44 de ani, după ce lucrase ca marinar în tinerețe pe un vas pe Dunăre, și n-a văzut niciodată Țara de Foc. A citit despre ea. Ca noi.

FRATELE LUI BOGZA

Tudoran era fratele lui Geo Bogza, scriitorul avangardist. Și-a luat alt nume ca să nu trăiască în umbra lui. A construit singur, cu mâinile, o goeletă adevărată, în 1957, ca să plece pe mare. Nu i s-a permis să iasă din țară cu ea.

SERIALUL DIN 1976

Toată România a văzut „Toate pânzele sus!” la televizor: 12 episoade, cu Ion Besoiu drept Anton Lupan, Ilarion Ciobanu Gherasim și Jean Constantin Ismail. Goeleta din film există și acum, în portul Tulcea.

L’ESPÉRANCE

Numele corabiei lui Pierre e în franceză; Anton îl traduce în românește. Tudoran spune de fapt povestea a două corăbii: una scufundată, una renăscută. Laura a intrat pe a doua.

Laura, 8 ani: *Aici n-am citit, aici am supraviețuit. Am căzut pe punte, m-a udat un șuvoi până la piele și am regretat că am zis că am curaj. Apoi am zis: dacă e adevărat, acum se vede. Maria m-a luat de mână, ne-au alunecat palmele. „E pentru cei mari”, a zis. „Nu am ales-o eu, ea m-a ales pe mine.” Asta e propoziția mea preferată din ziua aia.*

Toate pânzele sus!

de ce merită citită · un fragment · ce e altfel pe scenă · fișa Bibliotecarului · un joc · o notă pentru părinți

DE CE MERITĂ CITITĂ · TREI MOTIVE, DE LA LAURA

1. E singura carte din caiet scrisă în limba în care a fost citită. Fără scamatoria traducătorilor. Îl simți: marinarii vorbesc ca la Sulina, plutașul ca la Bistrița, bucătarul turcește-românește. Bibliotecarul o numește „carte netradusă” și îi tremură vocea.

2. E o carte-hartă. O citești cu atlasul lângă tine și înveți geografia lumii fără să vrei: Bosfor, Pireu, Gibraltar, Canare, Rio, Magellan. Toate cu furtunile lor.

3. Are cel mai bun echipaj din literatura română: șapte oameni care nu seamănă deloc și care nu se lasă unul pe altul. Tudoran nu explică niciodată prietenia; o arată la parâme. La opt ani, Laura a înțeles-o cu mâinile.

CE E ALTFEL · CARTE · ROMAN · SCENĂ

	ÎN CARTEA ORIGINALĂ	ÎN ROMANUL „INVIZIBILII”	PE SCENĂ
UNDE INTRĂ LAURA	—	pe punte, în plin uragan pe Marea Neagră; 9 puncte în 5 minute	pe punte, cu apă în cap, cu Maria; sala e valul
CINE E ACOLO	Anton Lupan, Gherasim și echipajul; Adnana vine mult mai târziu	Maria, care îl place pe Mihu și îi spune Laurei să plece într-o carte „pentru copii”	Maria; cântecul „Toate pânzele sus”, cu „pentru cine strigi Pământ!”
PROBA	—	curaj, rezistență, echilibru; Laura citește ce vede: valurile, parâmele	litera M: steagul de pe catarg; semnalele goeletei spun PĂMÂNT
SFÂRȘITUL	Speranța ajunge în Țara de Foc și se întoarce	Laura iese udă, Bibliotecarul ține o predică despre vârsta cărților	Maria rămâne la bord; vremea rea „poate s-a terminat”

NODURILE DE LA BORD · LEAGĂ CUVÂNTUL DE ÎNȚELES

Pe Speranța se vorbește marinărește. Leagă fiecare cuvânt de ce înseamnă. Cine le știe pe toate șase poate striga „Pământ!” de pe scaun.

UN FRAGMENT

— Ne-a cam udat, Gherasime!

— De, domnule, se mai întâmplă! Dar ține seama că n-am luat nici un val peste bord. Ne-a udat numai ploaia și apa adusă de vânt.

DUPĂ URAGAN · RÂNDURILE DE LA CARE LAURA A ÎNȚELES CĂ OAMENII ĂȘTIA CHIAR SUNT VITEJI

FIȘA BIBLIOTECARULUI · SCRISĂ CU MÂNA LUI

COTA · T · 9 · România · 1954
SE ÎMPRUMUTĂ · da, în trei volume, sau unul gros
LIMBA · română; netradusă. Tradusă apoi în rusă, maghiară, germană
PENTRU CINE · pentru cei „potrivit de mari”; adică pentru oricine rezistă la uragan
PROBA · IV · 9 puncte · 11:00–11:05
OBSERVAȚII · a trecut ud. N-a citit cuvinte, a citit valuri. Se pune.

A provă · B pupă · C babord · D tribord · E parâmă · F velă
1 partea din spate · 2 pânza care prinde vântul · 3 partea din față · 4 frânghia groasă · 5 stânga, când te uiți spre provă · 6 dreapta, când te uiți spre provă

A3 B1 C5 D6 E4 F2

LOC PENTRU ȘTAMPILA LUMII IV

PENTRU PĂRINȚI · CE SĂ CUMPERI ȘI CUM SĂ CITEȘTI

Pentru părinți: e lungă și e o carte de băieți din 1954, cu tot ce vine de aici. Fetele o citesc oricum, ca Maria. Dacă pare prea mult, începeți cu capitolele Sulina–Bosfor (uraganul e la volumul I) și lăsați Atlanticul pentru vara următoare. Există și ediție cu hărțile lui Tudoran; căutați-o.

goeletă
corabie cu două catarge și pânze lungi

a mola
a slăbi o parâmă

cart
schimbul de patru ore al marinarilor

mus
băiatul de la bord; Mihu

a lua un val peste bord
când marea intră pe punte; Speranța n-a luat

UN APARTAMENT CU BIBLIOTECĂ ÎN PERETE, DEMULT. FRATELE, LĂUDAT: CITEȘTE, RECITĂ, ȘTIE. MAMA ȘI TATA APLAUDĂ. ÎN COLȚ, SORA MAI MICĂ, CU PERIA DE PĂR PE POST DE MICROFON. NIMENI NU SE UITĂ. OGLINDA, DA.

ȘI EU ȘTIU CEVA! UITAȚI-VĂ ȘI LA MINE!

BRAVO, BĂIATUL NOSTRU! CITEȘTE CA UN DOMN!

EU, DUPĂ CE AM AFLAT

Bibliotecarul și Scrollina sunt frați. El a fost copilul perfect. Ea a fost copilul din colț. A crescut și a găsit o oglindă care se uită înapoi: telefonul. Un milion de scrolliți care se uită la ea. Dar niciunul n-o vede.

Nu-mi place ce face. Dar înțeleg de ce.

♪

CÂNTEC · CINE, FRATE? · STROFA SORINEI

Toți au spus mereu că ești copilul perfect,
dar știi ceva? De fapt, eu-eu-eu n-am niciun defect.
Cine, spune-mi, cine,
te mai cunoaște ca mine?

CE ȘTIU EU DESPRE SURORILE MAI MICI (SUNT UNA)

Sora mai mică ajunge mereu a doua. La telefon, la citit, la lăudat. Sora mai mică învață devreme un cuvânt pe care nu-l suportă: „mai târziu”. Sora mai mică poate să facă două lucruri cu asta: să strige „acum!” până o aude cineva — sau să-și construiască un tărâm unde e regină și nimeni n-o mai contrazice. Eu am ales primul. Sorina, al doilea. La 12 fix, Bibliotecarul i-a spus pe nume. Nu „Scrollina”. Sorina. Cred că atât aștepta.

Îmi era rău

și, pentru prima dată, îmi era bine că mi-e rău.

balerinii. tot mov. nu și-au schimbat culoarea.

poza asta a ieșit udă. ca noi.

Singura dată când am mai fost pe vapor, mama mi-a dat un medicament contra răului de mare, dar m-a adormit și n-am mai văzut nimic. Acum am văzut tot: valuri cât școala, pânza udă de o sută de kile, oamenii cu mâinile însângerate de parâme.
Mă lăudasem că am curaj. Dacă era adevărat, acum era momentul.
Maria m-a luat de mână. Palmele ne-au alunecat. Ne-am prins iar. Cred că-l iubește pe fratele meu. N-am întrebat-o. Uraganul nu era momentul. Dar pentru mine da.

CUVINTE NOI, DE PE CORABIE · DICȚIONARUL MEU DE URAGAN

prova
partea din față. tata ne-a explicat, mie și lui Tom.

pupa
partea din spate. de acolo vine valul care te udă.

cârma
volanul. Anton Lupan a slăbit-o ca să nu se rupă.

goeletă
corabie cu două catarge. a noastră se cheamă Speranța.

traducător
omul care face scamatoria cărților. nu e vrăjitor.

claustrofobie
frica de spații închise. urmează peștera. mulțumesc.

Uraganul tău:

De ce ți-a fost cel mai frică vreodată? (nu trebuie să fie mare. poate fi un câine, o scară, o oră de citire.)

Cine ți-a întins mâna? Sau cui i-ai întins-o tu?

Proba a patra. *Curaj, rezistență, echilibru.*

1 2 3 **4** 5

37 Întuneric, un vuiet de parcă țipă tot cerul, o punte de lemn udă care fuge de sub tine. „Uragan!” strigă mai multe voci de bărbați și un câine, pe limba lui. Nu se pune problema cititului, ci a supraviețuirii. Dacă te agăți de scară și strigi după ajutor, **mergi la 39**. Dacă te ghemuiești și aștepți să treacă, **mergi la 38**.

38 Un șuvoi de apă îți cade în cap ca o lovitură. Dacă credeai că apa e moale, încearcă o furtună. Nu poți aștepta. Nimeni nu poate. **mergi la 39**.

39 Cârmaciul Gherasim alunecă spre tine. Îi întinzi mâna: „Ține-te bine!” O fată cu părul negru ud te prinde de cealaltă mână: Maria. „E o carte pentru cei mari.” — „N-am ales-o eu, ea m-a ales pe mine.” Căpitanul râde în ploaie: „Ne-a cam udat, Gherasime!” Ești udă leoarcă și, pentru prima dată, nu ți-e frică. Decodează semnalele. Apoi **mergi la pag. 61**

☑ **SEMNALELE GOELETEI SPERANȚA**

Pe corabie nu se strigă, se ridică steaguri. Fiecare steag e o literă. Citește mesajul pe care echipajul îl ridică în uragan și scrie literele sub steaguri.

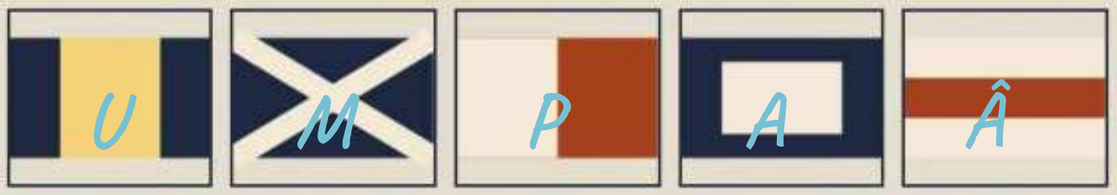

_____ _____ _____ _____ _____ _____

e cuvântul pentru care strigi când trece furtuna.

STEAGUL DE PE CATARGUL MARE, RIDICAT DEASUPRA TUTUROR, E A PATRA LITERĂ DIN COD. SCRIE-O ÎN CĂSUȚA 4, PAG. 77.

→ MERGI LA ☑ REZOLVĂ ✎ SCRIE AICI ★ LITERĂ DIN COD

PAUZĂ 15 MINUTE · VOCEA BIBLIOTECARULUI, CU ECOU DE PEȘTERĂ

„De uragan a scăpat. S-o vedem acum în peștera nesfârșită. E despre rătăcire. Toți ne rătăcim la un moment dat. Aveți grijă să nu vă rătăciți!”

Nu mai văd nimic. Cum să citesc dacă nu văd? Mi s-a părut că-l aud pe Raul. Vouă, nu?

LAURA! CUM AI AJUNS AICI? E PREA PERICULOS. NOI NE-AM RĂTĂCIT.

ȘI PE CELĂLALT BĂIEȚEL ÎL CHEAMĂ TOT TOM?

DA, ÎL CHEAMĂ TOT TOM.

SPER CĂ NU E TOT AȘA DE NESUFERIT CA TINE.

TOM ÎMPARTE ULTIMUL BISCUIT. EA ÎNFULECĂ. EL ABIA CIUGULEȘTE — VREA SĂ MAI PĂSTREZE PENTRU EA. RAUL N-AR FACE ASTA PENTRU MINE. CRED.

Becky, ai să fii cuminte dacă-ți spun ceva? Asta e ultima lumânare.

♪

SONG · DRAGOSTEA E-UN BISCUIT

Uneori e cald, alteori e rece,
dar unul lângă celălalt facem cât zece!

Dragostea e-un biscuit, dulce și crocant,
e mult mai bun împărțit
cu cel mai important.

TOM, FRATELE MEU, CU CHITARA

„Laura, îmi pare rău că n-am avut răbdare să te învăț să citești. Să știi că sunt mândru de tine că te străduiești.”

În cărți te poți pierde, dar îți arată și calea prin care să te regăsești.

V

INTRARE · PENULTIMA PROBĂ · CÂTE PUNCTE VREI · RĂTĂCIRE

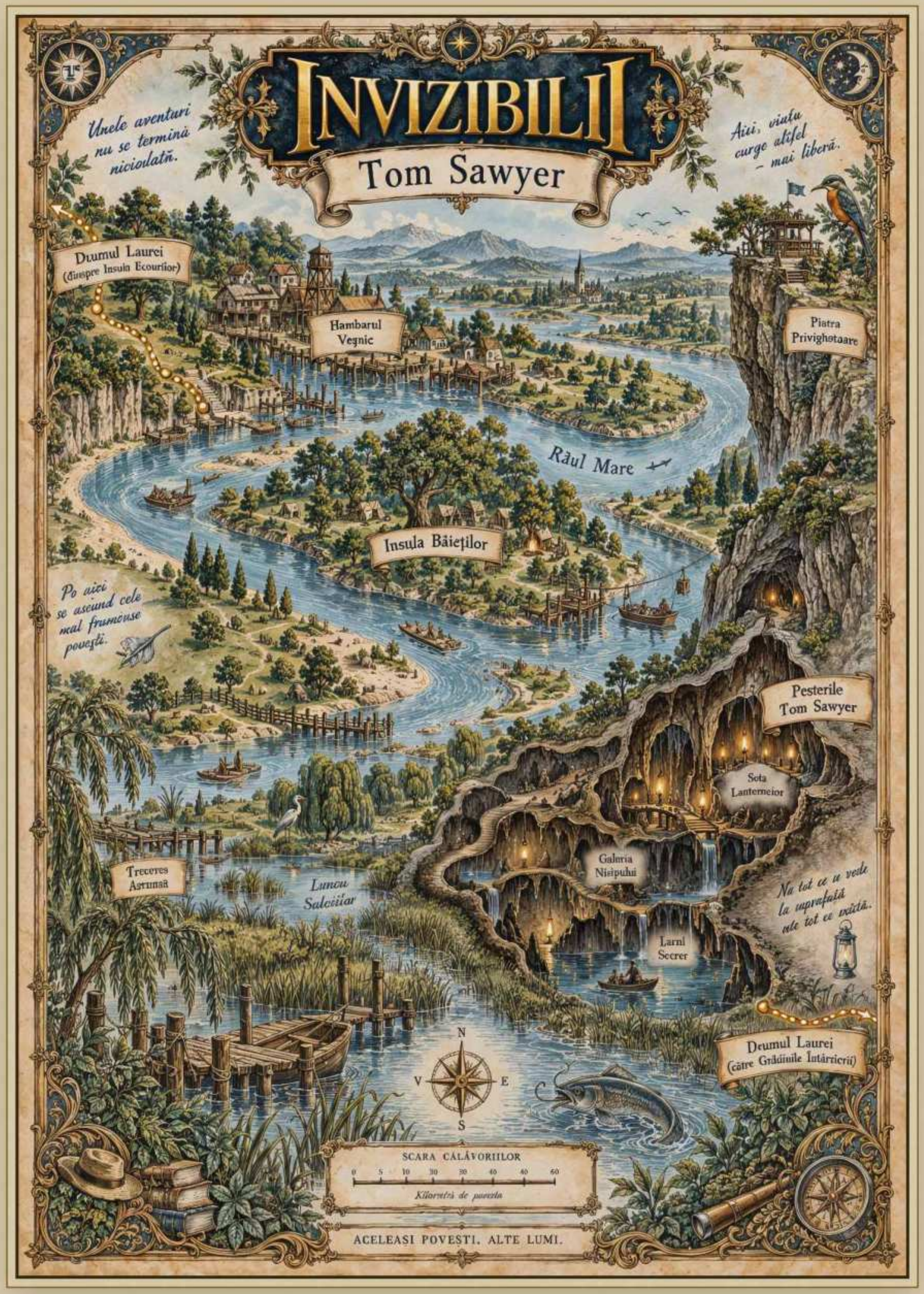

LEGENDA HĂRȚII

1. **Râul Mare**
   Mississippi; plutele, vaporul cu zbaturi
2. **Insula Băieților**
   unde Tom, Huck și Joe se fac pirați
3. **Hambarul Vechi**
   gardul văruit e în spatele lui
4. **Peșterile Tom Sawyer**
   Sala Lanternelor, Galeria Nisipului, Lacul Secret
5. **Piatra Privighetoarea**
   de unde se vede tot orașul
6. **Drumul Laurei**
   dinspre Insula Ecourilor, către Grădinile Întârzierii

Râul Mare și Peșterile - *Mississippi, orășelul St. Petersburg · a cincea probă · 11:20*

CE SE VEDE
un râu lat cât o mare, sălcii, un debarcader, o peșteră tăiată în secțiune, cu lumânări. Harta e verde și galbenă ca o vară americană.

CE NU ÎNCAPE
cimitirul unde Tom și Huck văd crima, casa mătușii Polly, școala cu duminicile ei lungi, comoara lui Injun Joe. Dar ele sunt sub peșteră, dacă săpați.

SE INTRĂ
Bibliotecarul o împinge pe Laura înăuntru fără să spună câte puncte. E și asta o încercare: să-ți pui singur limitele.

PE CEAS
11:20. Aici Bibliotecarul n-a mai spus cât timp. Am stat cât am vrut. E singura probă în care am cerut să nu se termine.

Aici m-am pierdut cel mai frumos. Nu voiam să ies. Bibliotecarul a zis că asta se cheamă pasiune. Tom cu Tom, Becky cu mine, sfoara de zmeu legată de piatră.

Aventurile lui Tom Sawyer

V

Mark Twain · 1876 · povestită de Laura, la 20 de ani, care a citit-o de la cap la coadă

AUTOR	APĂRUTĂ	UNDE SE PETRECE	CÂT E DE LUNGĂ
Mark Twain, pe numele adevărat Samuel Langhorne Clemens (1835-1910), pilot de vapor pe Mississippi	1876, întâi în Anglia, apoi în America; prima carte scrisă la mașina de scris, spunea el	în St. Petersburg, Missouri, adică în Hannibal, orășelul copilăriei lui Twain, prin anii 1840	35 de capitole; are și continuare, „Aventurile lui Huckleberry Finn", pentru mai târziu

GARDUL VĂRUIT, SÂMBĂTĂ DIMINEAȚA, ST. PETERSBURG PE MISSISSIPPI · PENIȚĂ ȘI GUAȘĂ PE HÂRTIE BRUNĂ, CA ÎN EDIȚIA AMERICANĂ

CINE E ÎN CARTE

Tom Sawyer — orfan crescut de mătușa Polly; chiulește, se bate, minte frumos, dar când contează, spune adevărul în fața tribunalului.

Huckleberry Finn — fiul bețivului satului, doarme în butoaie, nu merge la școală; toți copiii îl invidiază în secret.

Becky Thatcher — fata nouă, cu cozi blonde, fiica judecătorului; Tom se „logodește" cu ea în prima săptămână.

Mătușa Polly și Sid — cea care îl crește cu ochelari pe frunte și cu inima moale; fratele vitreg pârâcios.

Injun Joe — ucigașul din cimitir; îl vede Tom, îl vede Huck, și amândoi jură să tacă.

Muff Potter, Joe Harper, văduva Douglas — beţivul acuzat pe nedrept; „piratul" de pe insulă; femeia bună care-l ia pe Huck în casă

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE LA CAP LA COADĂ · CU SFÂRȘIT CU TOT · CINE NU VREA SĂ ȘTIE SĂ SARĂ LA PAGINA URMĂTOARE

Într-o sâmbătă dimineață, pedepsit să văruiască un gard de treizeci de metri, Tom descoperă legea muncii: dacă o faci să pară o plăcere, ceilalți plătesc ca să ți-o ia. Până la prânz gardul are trei straturi de var, iar el are un zmeu, un șobolan mort cu sfoară, douăsprezece bile, un mâner de cuțit, o cheie care nu descuie nimic și o pisică chioară. Așa e toată cartea: Tom transformă orice pedeapsă în afacere și orice plictiseală în piraterie.

La școală apare Becky Thatcher. Tom se logodește cu ea în pauză, apoi o pierde fiindcă mărturisește că a mai fost logodit cu Amy Lawrence. Noaptea, cu Huck și cu o pisică moartă, ajunge în cimitir ca să scoată negii, și vede o crimă: Injun Joe îl ucide pe doctor și îi pune cuțitul în mână bețivului Muff Potter. Băieții jură cu sânge să tacă. Muff e arestat.

De inimă rea, Tom fuge cu Joe Harper și Huck pe Insula Jackson, ca să fie piraţi. Orașul îi crede înecați. Tom se strecoară acasă noaptea, o aude pe mătușa Polly plângând și se întoarce pe insulă cu un plan: cei trei apar în biserică la propria lor înmormântare, exact când preotul termină predica. Cea mai bună intrare din literatură.

La proces, Tom nu mai rezistă: spune adevărul și Muff Potter e eliberat; Injun Joe sare pe fereastră și dispare. Vara, Tom și Huck caută comori într-o casă bântuită și îl văd pe Joe ascunzând un cufăr cu aur. Huck îl urmărește și o salvează pe văduva Douglas. Între timp, la picnic, Tom și Becky intră în peștera McDougal și se pierd: trei zile, o bucată de prăjitură, ultimul muc de lumânare, izvorul din stâncă. E locul unde a intrat Laura, cu Tom al ei, ca să afle că peșterile au ieșiri pe care nu le știi până nu le cauți cu sfoara de zmeu.

Tom găsește ieșirea la opt kilometri de intrare, o gaură pe malul râului. Judecătorul pune să se închidă peștera cu o ușă de fier. Înăuntru rămâne Injun Joe, care moare de foame lângă ușă. Tom și Huck se întorc și scot aurul: douăsprezece mii de dolari, câte șase mii de fiecare, adică o avere. Huck e luat de văduvă, spălat, îmbrăcat și pus la masă cu furculiță; fuge după trei săptămâni. Tom îl convinge să se întoarcă: nu poate fi tâlhar cineva care nu e respectabil.

BECKY ERA LAURA

Becky Thatcher e făcută după o fetiță adevărată, vecina lui Twain din Hannibal: Laura Hawkins. A trăit până în 1928, a fost prietena lui toată viața și i se spunea „Becky" până la bătrânețe. Laura din caiet nu știa asta la opt ani. A aflat la douăzeci.

MARK TWAIN = DOUĂ BRAȚE

„Mark twain!" strigau marinarii de pe Mississippi când sonda arăta două brațe (3,6 m): apă destulă ca vaporul să treacă. Clemens și-a luat numele din strigătul care înseamnă „e sigur să mergi mai departe".

PEȘTERA EXISTĂ

Peștera McDougal e Mark Twain Cave din Hannibal, deschisă vizitatorilor din 1886. În ea Twain s-a rătăcit copil. În 1848 un medic ținea acolo cadavrul fiicei lui într-un cilindru de cupru. Twain a băgat detaliul în carte, apoi l-a scos.

Laura, 8 ani: Am intrat pe întuneric. Tom (al meu) mi-a strigat să plec. N-aveam cum. Tom (celălalt) i-a dat lui Becky ultima bucată de prăjitură și a mâncat el doar firimiturile. M-am gândit că Raul n-ar fi făcut asta. Vechiul Raul. Bibliotecarul a zis că e „pasiunea cititului" că n-am vrut să ies. Nu era pasiune. Era că voiam să știu dacă scapă.

Aventurile lui Tom Sawyer

de ce merită citită · un fragment · ce e altfel pe scenă · fișa Bibliotecarului · un joc · o notă pentru părinți

DE CE MERITĂ CITITĂ · TREI MOTIVE, DE LA LAURA

1. Pentru că e prima carte în care copiii sunt mai deștepți decât adulții și cartea le dă dreptate. Twain nu-l pedepsește pe Tom pentru minciuni; îl pune să spună adevărul la tribunal, când doare cu adevărat.
2. Pentru gard. Oricine a citit capitolul 2 nu mai poate fi păcălit să muncească de plăcere fără să știe ce se întâmplă. E o lecție de economie deghizată în joacă.
3. Pentru peșteră: cele mai bune treizeci de pagini despre frică din literatura pentru copii. Nu e nimic supranatural. Doar întuneric, o lumânare, foame și un băiat care minte o fată ca s-o țină în viață. Laura a citit-o de trei ori de atunci. La fiecare recitire scapă.

UN FRAGMENT

— Ascultă!

Tăcere adâncă — era atât de adâncă încât își auzeau până și răsuflarea. Tom scoase un chiot. Chemarea trezi ecouri prelungi în bolțile pustii și se stinse în depărtare, într-un sunet slab, ca un hohot de râs batjocoritor.

— Vai, nu mai fă așa, Tom, e îngrozitor! zise fata.

CAPITOLUL XXXI · ÎN PEȘTERĂ · LOCUL UNDE STEGULEȚUL A FOST ÎNFIPT LA NIMEREALĂ

CE E ALTFEL · CARTE · ROMAN · SCENĂ

	ÎN CARTEA ORIGINALĂ	ÎN ROMANUL „INVIZIBILII”	PE SCENĂ
UNDE INTRĂ LAURA	—	în peșteră, la lumânarea din urmă, fără număr de puncte	în peșteră, cu doi Tom și o Becky; scena e luminată de o singură lumânare
CINE E ACOLO	Tom și Becky, pierduți de trei zile	Tom, fratele Laurei, „bun la toate”, care nu știe drumul nici el	Tom cu chitara; cântecul „Dragostea e-un biscuit”, împărțit pe din două
PROBA	—	„cu cât mai multe puncte, cu atât mai bine”; Laura își pune singură limita	fără literă; peștera e pauza dintre probe; Laura află cine e fratele ei când nu e primul
IEȘIREA	Tom găsește gaura spre râu cu sfoara de zmeu	Bibliotecarul o scoate pe Laura înainte de sfoară	sfoara e un reflector; ies toți trei ținându-se de ea

FIȘA BIBLIOTECARULUI · SCRISĂ CU MÂNA LUI

COTA · T · 8 · SUA · 1876

SE ÎMPRUMUTĂ · da; vine înapoi cu var pe copertă

LIMBA · engleză (americană, cu dialectele de pe râu); în română din 1920

PENTRU CINE · „pentru băieți și fete”, scrie Twain în prefață, „dar și pentru adulți, ca să-și amintească”

PROBA · V · pagini câte vrei · 11:20

OBSERVAȚII · n-a vrut să iasă. Bibliotecarul recunoaște că are o slăbiciune pentru cartea asta. Semăna cu Tom. Cu ăla din carte.

☑ CE A LUAT TOM PE GARD · DOUĂ LUCRURI NU SUNT DIN CARTE

Copiii au plătit ca să văruiască. Tom a strâns până la prânz o avere. Dintre cele opt de mai jos, două nu puteau fi în 1845 pe Mississippi. Taie-le. Restul e adevărat, cuvânt cu cuvânt.

1 un zmeu · 2 un șobolan mort, cu sfoară, ca să-l învârți · 3 douăsprezece bile · 4 o lanternă cu baterii · 5 o cheie care nu descuia nimic · 6 un guler de câine, fără câine · 7 o pisică cu un singur ochi · 8 o brichetă

4 și 8. Bateriile portabile și bricheta vin după 1900. Restul, din capitolul 2.

LOC PENTRU ȘTAMPILA LUMII V

PENTRU PĂRINȚI · CE SĂ CUMPERI ȘI CUM SĂ CITEȘTI

Pentru părinți: cartea are un personaj numit în original „Injun Joe” și cuvinte despre indieni și negri care azi nu se mai spun. Traducerile românești le păstrează. E o ocazie, nu un obstacol: Twain a scris cartea următoare, „Huckleberry Finn”, tocmai ca să întoarcă lumea asta pe dos. Citiți-le în ordine, la doi ani distanță.

CUVINTE DE ACOLO · CINCI, CA SĂ NU TE PIERZI

a vărui — a da cu var un gard; a-i face pe alții s-o facă

negi — ce scoți cu o pisică moartă, la miezul nopții, în cimitir

logodnă — la Tom și Becky: un sărut și o promisiune, în pauza mare

pirat — ce te faci pe Insula Jackson, când te-a certat mătușa

sfoară de zmeu — ce iei cu tine în peșteră, dacă ești Tom

CEASUL VECHI (STÂNGA): CAP DE CEAS DE BUZUNAR, VESTĂ, MUSTAȚĂ DIN LIMBI. ȚINE HAINA ȘI JOBENUL BIBLIOTECARULUI.

CEASUL NOU (DREAPTA): CAP DE ECRAN, ADIDAȘI, BRĂȚARĂ CARE NUMĂRĂ PAȘII. LUSTRUIEȘTE CEASUL DE ARGINT. SE GRĂBEȘTE.

CEASURILE NU VORBESC. DANSEAZĂ. DESCHID CARTEA, ADUC RUCSACUL, ÎNTIND OGLINDA. LA 12 FIX SE ÎMBRĂȚIȘEAZĂ. TOT CE E ÎNTRE 10:10 ȘI 12:00 E TREABA LOR.

FIȘA TEHNICĂ · CEASUL VECHI vs CEASUL NOU

MERS	vals. „nici nu simțeai când trece timpul” / alergare. „mereu urgent”
TREZIT	singur, cu soarele / doar cu alarma
ȘTIE	că ai timp de toate / cât timp se mai poate
ÎNVAȚĂ	să te bucuri de moment / să termini totul la timp
RÂDE	la 10 și 10 / la stand-up
ÎMBRĂȚIȘARE	de nenumărate ori pe zi / a uitat. până la 12 fix.

EU, DESPRE CEASURI

Bibliotecarul zice: „Dacă te împrietenești cu Ceasurile, te pot ajuta.” M-am împrietenit. Cel Vechi m-a învățat să aștept fără să mă enervez. Cel Nou m-a învățat că două ore trec. Amândouă m-au învățat același lucru, de la capete diferite: să fac totul la timpul potrivit.

Nu mai târziu. Nu mai devreme. Atunci.

Raul. Și clasa mea.

prima mea mare slăbiciune, plus șase oameni fără de care n-aș fi intrat în nicio carte

Raul, prietenul fratelui meu, băiatul de care îmi plăcea teribil și care, până să intru în cărți, mă vedea cum vedeam eu literele: ca pe ceva nedeslușit. Avea un aer degajat, căștile mereu atârnate de gât, zâmbetul de star rock. Eu, la opt ani, îl priveam ca pe un idol inaccesibil. Oricât încercam să-i vorbesc, mă împiedicam la fiecare pas.

În ochii lui rămâneam „sora mai mică a lui Tom". Un copil timid care nu știe să citească, foarte departe de universul lui de muzică și noutăți. Apoi povestea ne-a pus în situația de a ne cunoaște cu adevărat: am intrat în cărți ca să-mi salvez prietenii, și Raul a fost martor. A văzut cum o fetiță care abia lega literele își cheamă tot curajul. Pe planetă, mâna mea a trecut prin a lui. La talismanul numelor, n-a mai trecut.

Ce n-am scris la opt ani și scriu acum: Raul cântă. Frumos. În spectacol e prima dată când toată lumea îl aude. Pe Tărâm nu-l aude nimeni, și asta e cel mai trist lucru care i se întâmplă cuiva în toată povestea. Restul e în scrisoarea de la pagina 71, pe care tot n-am trimis-o.

în camera lui, cu chitara și cu telefonul. așa l-am desenat la 8. așa e.

TOM
fratele. Mereu cu un pas înainte, bun la toate, charismatic, dar se ascunde în spatele rezultatelor lui bune. Cu chitara. Cu patru ani înainte. Nu-l ajung. Nici nu mai vreau.

MARIA
cititoare avidă, care înghite cărțile ca pe frișcă și se regăsește în fiecare poveste. Îi place Mihu de pe Speranța. Are temeri ascunse, dar în uragan nu se văd.

MARIETA
prietena mea cea mai bună. Pasionată de modă și de imagine, un fel de mini-Scrollina, dar cu o inimă bună și cu un penar cu unicorn. A rămas cu Muc.

RUXI
din prima bancă, conștiincioasă, poate chiar tocilara clasei. Ea mi-a găsit broscuța. Are de învățat despre empatie; a învățat, cu Pinocchio.

ALICE ȘI IANIS
gemenii dintr-a III-a, pieptănați la fel, competitivi între ei până la sânge. Într-o lume necunoscută au descoperit că se descurcă doar împreună. Cer mereu două exemplare din aceeași carte.

DOMNU', MAMA, TATA
învățătorul cu vocea Bibliotecarului. Mama de la CFR, care spune „fata noastră". Tata de la Uber, care spune „mai târziu e prea târziu". Pe scenă, mama și tata sunt Ceasul Vechi și Ceasul Nou. Nu întâmplător.

Nu-mi plac omizile. Mi-e scârbă de ele. „Nici lor nu le plac copiii care vorbesc așa”, a zis Bibliotecarul.

MĂ CHEAMĂ ALICE, DAR NU MAI ȘTIU CINE SUNT.

NOI NU SEMĂNĂM! NU SUNTEM LA FEL! SUNTEM DIFERIȚI!

HEI, SALUT, SUNT DOMNUL OMIDĂ. SUNT BUN, NU SUNT RĂU. DAR CARE E NUMELE TĂU?

CE MULT SEAMĂNĂ FATA ASTA, ALICE, CU MINE. CRED CĂ CITESC FĂRĂ SĂ-MI DAU SEAMA. ASTA ÎNSEAMNĂ SĂ CITEȘTI? SĂ-ȚI VEZI CELE MAI PERSONALE ÎNTÂMPLĂRI ÎN VIAȚA ALTORA?

♪

CÂNTEC · MAI E PUȚIN

Cărțile sunt ca niște oglinzi —
poți să te aranjezi în ele?
Nu, dar ca toate personajele te simți.
Da, și cu bune, și cu rele.

Mai e puțin, mai e puțin —
și cine suntem, noi n-o să mai fim!

TELEFONUL E OGLINDA NOASTRĂ!

SCROLLINA, ÎMBRĂCATĂ ÎN REGINA DE CUPĂ. „AHHH, ASTA NU E BINE”, ZICE OMIDA.

DOMNUL OMIDĂ, TRĂGÂND UN FUM

„Tu te poți transforma, Laura. Iar transformarea vine din tine, nu de altundeva.” Poți să iei orice lucru îndărăt de la cineva. Niciodată cuvintele.

VI

INTRARE · PAGINA 48 · DOUĂ PAGINI ÎN DOUĂ MINUTE

LEGENDA HĂRȚII

1. **Castelul Inimilor de Cupă** — al Reginei; „tăiați-i capul!”
2. **Pădurea Ciupercilor** — Domnul Omidă, pe pălăria cu narghilea
3. **Grădina Oglinzilor** — labirintul cu tufe tăiate
4. **Masa cea Nesfârșită** — ceaiul Pălărierului, veșnic la ora șase
5. **Lacurile Oglindirii** — lacul de lacrimi, unde Alice înoată
6. **Drumul Laurei** — intră prin poartă, iese pe după pisică

Țara Minunilor *labirintul, ceaiul, ciupercile · ultima probă · 11:50*

CE SE VEDE
cărți de joc care zboară, ceasuri de buzunar, oglinzi care plutesc, pisica dungată în copac, iepurele alb cu ceasul. Săgețile din colț: „mai mare?”, „mai mic?”.

CE NU ÎNCAPE
vizuina de iepure (e sub hartă), casa Iepurelui Alb unde Alice crește cât camera, jocul de crochet cu flamingi, procesul tartelor.

SE INTRĂ
de la pagina 48, la Domnul Omidă, care are 8 centimetri și se supără dacă i se spune „mică și grasă”. Se iese smuls, la 12 fix.

PE CEAS
11:50, două pagini în două minute. La 12 fix vine înapoi. Limba mare și limba mică se îmbrățișează; noi, nu încă.

Aici seamăn cel mai mult cu cineva: cu Alice, care nu mai știa cine e. Harta e frumoasă, dar pe mine m-au scos din ea înainte să aflu sfârșitul. Sfârșitul l-am citit singură, patru ani mai târziu.

Alice în Țara Minunilor

VI

Lewis Carroll · 1865 · povestită de Laura, la 20 de ani, care a citit-o de la cap la coadă

AUTOR
Lewis Carroll, pe numele adevărat Charles Lutwidge Dodgson (1832-1898), profesor de matematică la Oxford

APĂRUTĂ
1865, Londra, cu 42 de gravuri de John Tenniel; prima ediție retrasă din cauza tiparului prost

UNDE SE PETRECE
într-o după-amiază de vară, pe un mal de râu, apoi sub pământ; e un vis, dar nimeni nu-ți spune de la început

CÂT E DE LUNGĂ
12 capitole; continuarea, „Prin oglindă”, e la fel de lungă și de două ori mai ciudată

CEAIUL NEBUN: PĂLĂRIERUL, IEPURELE DE MARTIE, HÂRCIOGUL ÎN CEAINIC, PISICA ÎN COPAC · GRAVURĂ ÎN LEMN, CU O SINGURĂ CULOARE, CA LA TENNIEL

CINE E ÎN CARTE

Alice — șapte ani, politicoasă, încăpățânată, cu o pisică acasă pe nume Dinah. Crește și scade de nu știu câte ori. Întreabă „cine sunt?” și nu primește răspuns.

Iepurele Alb — cu vestă și ceas de buzunar, mereu în întârziere: „Vai, urechile și mustățile mele!”

Domnul Omidă — pe o ciupercă, cu narghilea, exact 8 centimetri; întreabă „Cine ești?” și se supără la orice răspuns.

Pisica de Cheshire — apare și dispare; „aici toți suntem nebuni”; rămâne doar rânjetul.

Pălărierul, Iepurele de Martie, Hârciogul — la un ceai care nu se termină, fiindcă e veșnic ora șase și ceasul arată ziua, nu ora.

Regina de Cupă — „Tăiați-i capul!” la orice; nimeni nu e executat, dar toți se tem.

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE LA CAP LA COADĂ · CU SFÂRȘIT CU TOT · CINE NU VREA SĂ ȘTIE SĂ SARĂ LA PAGINA URMĂTOARE

Alice stă pe mal, plictisită, lângă sora ei care citește o carte fără poze și fără dialoguri. Trece un iepure alb cu vestă, se uită la ceas, zice că a întârziat și intră într-o vizuină. Alice după el. Cade mult, cu rafturi de dulceață pe pereți, se gândește la pisica ei și la antipozi, și ajunge într-o sală cu uși încuiate și o cheiță de aur. Ușa mică dă în cea mai frumoasă grădină. O sticluță scrie „Bea-mă”: se micșorează cât o păpușă. O prăjitură scrie „Mănâncă-mă”: crește cât o casă și plânge un lac.

În lacul propriilor lacrimi înoată un Șoarece, apoi o Pasăre Dodo care organizează o cursă în cerc, unde toți câștigă. Iepurele o ia drept servitoare; în casa lui, Alice crește iar și rămâne cu un braț pe fereastră și un picior pe horn. Scapă, mică, într-o pădure, și dă de Omidă, pe ciupercă. „Cine ești?” „Nici eu nu mai știu, domnule: azi-dimineață știam.” Omida îi spune că o parte a ciupercii o face să crească și cealaltă să scadă. Aici a intrat Laura, la pagina 48, fix când cea mai personală întrebare din carte a fost pusă altcuiva.

Cu gâtul lung ca un vrej, Alice e luată de un porumbel drept șarpe. Se reglează la mărime și ajunge la casa Ducesei, unde bucătăreasa aruncă farfurii, bebelușul se transformă în purcel, iar Pisica de Cheshire îi arată drumul spre Pălărier și spre Iepurele de Martie: „amândoi sunt nebuni”. La ceai nu e loc, deși e loc mult; ghicitorile n-au răspuns („de ce seamănă corbul cu un birou?”), iar ceasul e oprit la șase de când Pălărierul „a ucis timpul”.

Grădina Reginei: trandafiri albi vopsiți în roșu de cărți de joc, crochet cu flamingi și arici, „tăiați-i capul!” la fiecare minut. Alice cunoaște Falsa Broască Țestoasă și Grifonul, care îi cântă cadrilul homarilor. Apoi procesul: Valetul de Cupă e acuzat că a furat tartele. Iepurele e crainic, regele judecător, martori Pălărierul și bucătăreasa. Alice e chemată să depună, dar a crescut iar și răstoarnă boxa juraților.

Regina cere sentința înaintea verdictului. Alice, mare cât toată sala, spune ce gândește: „Nu sunteți decât un pachet de cărți!” Cărțile se ridică și zboară spre ea. Se trezește pe mal, cu frunze pe față, cu capul în poala surorii. Îi povestește visul. Sora rămâne singură cu ochii închiși și își închipuie cum Alice va fi femeie mare și va aduna copii în jurul ei, spunându-le povești ciudate. E fraza pe care i-a citit-o Bibliotecarul Laurei, la 12 fix, ca sfârșit.

4 IULIE 1862

Povestea a fost spusă cu voce tare într-o barcă pe Tamisa, într-o „după-amiază de aur”, celor trei surori Liddell. Alice Liddell, de zece ani, a cerut s-o scrie. Manuscrisul, cu desenele lui Dodgson, i l-a dat în noiembrie 1864. Se numea „Aventurile lui Alice sub pământ”.

8 CENTIMETRI

Omida are „exactly three inches high”: 7,62 cm. Traducerile românești rotunjesc la 8. Roman, scenariu și caiet spun 8. Omida nu se supără la rotunjiri, doar la „mică”.

ALICE ȘI ALICE

În carte există o singură Alice. În roman, Laura o întâlnește pe Alice din a III-a, geamăna lui Ianis, în cartea lui Alice cea mică. Tom cu Tom, Alice cu Alice: Pârvulescu a pus numele să se citească unele pe altele.

Laura, 8 ani: *Ultima. Două pagini în două minute, la Domnul Omidă. Am spus „omidă mică și grasă” și el s-a făcut verde. Am aflat că nu poți lua înapoi cuvintele, doar lucrurile. Alice zicea că nu mai știe cine e. Nici eu. Ăsta a fost răspunsul corect. Apoi am văzut un rânjet fără pisică și m-au smuls afară.*

Alice în Țara Minunilor

de ce merită citită · un fragment · ce e altfel pe scenă · fișa Bibliotecarului · un joc · o notă pentru părinți

DE CE MERITĂ CITITĂ · TREI MOTIVE, DE LA LAURA

1. Pentru că e singura carte pentru copii scrisă de un matematician și se vede: fiecare absurditate are o logică, fiecare joc de cuvinte e o ecuație. Copiii o simt; adulții o analizează. Amândoi au dreptate.

2. Pentru că nu are nicio lecție. Nici una. Nimeni nu învață nimic în Țara Minunilor, nici Alice. E o vacanță a gândurilor, cum spunea tata al meu despre imaginație. Uneori frumoasă, uneori urâtă.

3. Pentru întrebarea Omidei. „Cine ești?” e proba de la sfârșitul caietului fiindcă e singura care nu se trece niciodată definitiv. Laura a răspuns la opt ani „nu știu”. La douăzeci răspunde la fel, dar mai liniștită.

UN FRAGMENT

— Cine ești?

Nu era un început de conversație prea încurajator. Alice răspunse sfioasă:

— Domnule, aproape că... că nici eu nu știu cine mai sunt acum: știu doar cine eram când m-am sculat azi-dimineață, dar de atunci m-am schimbat de mai multe ori.

CAPITOLUL V · SFATUL UNEI OMIZI · PAGINA 48 · CE A CITIT LAURA ÎN PRIMUL MINUT DIN ULTIMELE DOUĂ

CE E ALTFEL · CARTE · ROMAN · SCENĂ

	ÎN CARTEA ORIGINALĂ	ÎN ROMANUL „INVIZIBILII”	PE SCENĂ
UNDE INTRĂ LAURA	—	pagina 48, la Omidă, două pagini în două minute	la Omidă, cu gemenii; omida cântă și fumează bule de săpun
CINE E ACOLO	Alice singură; Omida, apoi Porumbelul	Alice și Ianis din a III-a, cei cu cărare pe mijloc	gemenii; oglinda: proba a cincea e scrisă în oglindă, iar litera e un semn: !
CE VEDE LAURA	—	Alice crescând ca un vrej, lacul de lacrimi, rânjetul fără pisică	sala devine Țara Minunilor; Scrollina apare pe ecran ca Regina de Cupă („tăiați-le timpul!”)
SFÂRȘITUL	Alice se trezește; sora ei visează la ea femeie mare	Bibliotecarul îi citește Laurei ultima frază, la 12 fix	12 fix: limbile se îmbrățișează, Bibliotecarul aruncă broscuța, apoi frații

☑ CE S-A ÎNTÂMPLAT MAI ÎNTÂI · PUNE ÎN ORDINE

Șase lucruri din carte, amestecate. Scrie 1–6 în pătrățele, în ordinea în care se întâmplă. Atenție: Laura a văzut una dintre ele „mergând îndărăt peste pagini”, deci nu te lua după caiet, ia-te după carte.

☐ Alice înoată în lacul propriilor lacrimi · ☐ procesul tartelor · ☐ cade în vizuina iepurelui · ☐ ceaiul cu Pălărierul · ☐ „Cine ești?”, zice Omida · ☐ bea din sticluța „Bea-mă”

vizuina 1 · bea-mă 2 · lacul 3 · omida 4 · ceaiul 5 · procesul 6

LOC PENTRU ȘTAMPILA LUMII VI

FIȘA BIBLIOTECARULUI · SCRISĂ CU MÂNA LUI

· C · 1 · Anglia · 1865

COTA

SE ÎMPRUMUTĂ · da; se întoarce mai mare sau mai mică

LIMBA · engleză; în română din 1939, în multe traduceri, niciuna la fel

PENTRU CINE · pentru Alice Liddell, 10 ani; adică pentru cine cere să i se scrie o poveste

PROBA · VI · pag. 48–49 · 2 pagini · 11:58–12:00

OBSERVAȚII · a jignit o omidă și și-a cerut iertare. A citit fără să știe. A trecut. Ultima.

PENTRU PĂRINȚI · CE SĂ CUMPERI ȘI CUM SĂ CITEȘTI

Pentru părinți: e cartea din caiet cea mai grea de citit cu voce tare, din cauza jocurilor de cuvinte; e și cea mai bună de citit împreună, tocmai de asta. Alegeți o traducere cu notele traducătorului. Ediția cu ilustrațiile lui Tenniel e cea „adevărată”; celelalte sunt frumoase, dar Alice din ele nu are șapte ani.

CUVINTE DE ACOLO · CINCI, CA SĂ NU TE PIERZI

vizuină	narghilea	crochet	Falsa Broască Țestoasă	rânjet
gaura iepurelui; intrarea	ce fumează Omida; nu e de imitat	joc cu ciocane de lemn; aici cu flamingi	din care se face supa falsă de broască țestoasă	ce rămâne când pleacă pisica

Ultima probă. *Înțelegerea de sine.*

1 2 3 4 **5**

41 Cărțile sunt ca niște oglinzi. Pagina asta e scrisă în oglindă: ține-o în fața unei, sau învață s-o citești de-a-ndoaselea. O omidă fumează pe o ciupercă și te întreabă: „Tu cine ești?" Dacă răspunzi „Laura", mergi la 42. Dacă răspunzi „nu mai știu", mergi la 43.

42 „Laura" e numele. Nu e răspunsul. Azi-dimineață erai fata care nu știe să citească. De atunci ai dat un ou, ai refuzat o smochină, ai trecut printr-un uragan și ai ținut o lumânare. Mergi la 43.

43 „Nu mai știu" e răspunsul bun. Alice îl spune la fel. Omida zice: „Abia acum începi să știi cine ești." Transformarea vine din tine, nu de altundeva. Ai trecut ultima probă. Semnul din dreapta e al cincilea din cod. Apoi mergi la pag. 77: controlul biletelor.

☑ SEMNUL CARE RĂMÂNE

Azi-dimineață, Laura era un semn de întrebare de 1,21 m. Cârligul de sus e îndoiala: „oare pot?". Șterge cârligul — cu degetul, cu guma, cu ochii — și vezi ce rămâne. Ce rămâne e al cincilea semn din cod. Nu e o literă.

→

SCRIE AICI
ȘI ÎN
CĂSUȚA 5

indiciu: e semnul cu care Laura strigă „nu mai târziu — ACUM". are 1,21 m și stă drept.

DACĂ O PAGINĂ ÎȚI SPUNE SĂ SARI LA 43, NU SĂRI. ORICE PAGINĂ CARE-ȚI CERE SĂ SCROLLEZI E SCRISĂ DE ALTCINEVA. TU AI TERMINAT PROBELE. ÎNCEPE ȘI SCRISUL: PAG. 77.

DE CE E SCRISĂ ÎN OGLINDĂ

Alice a trecut prin oglindă și a găsit o lume unde totul e pe dos. Eu am trecut prin telefon — tot o oglindă, dar care se uită înapoi. Diferența: oglinda lui Alice nu-ți spune ce să faci. Cartea asta e scrisă în oglindă ca să te oprești o secundă înainte s-o citești. O secundă ajunge. *(dacă n-ai oglindă la îndemână, ține pagina în lumină, pe dos. se vede prin hârtie.)*

→ MERGI LA ☑ REZOLVĂ ✎ SCRIE AICI ★ SEMN DIN COD

Cine sunt?

(încercări de autoportret. toate greșite. toate eu.)

nu-mi iese. poate pentru că m-am schimbat între timp.

Sunt neobișnuit de obișnuită. Cel mai obișnuit păr șaten, cei mai obișnuiți ochi căprui, cel mai obișnuit nas. Într-un grup nu mă vede nimeni. Așa eram azi-dimineață. De atunci: am vorbit cu ecoul, am dat un ou, am refuzat o smochină, m-a udat un uragan, am ținut o lumânare. Nu mai sunt eu însămi. Alice a zis-o mai bine.

Domnul Omidă a zis că abia acum încep să știu cine sunt.

Poți lua orice lucru înapoi de la cineva.

Niciodată cuvintele. I-am spus „omidă mică și grasă". Are 8 centimetri. E lung.

TABELUL TRANSFORMĂRILOR · JOI

	AZI-DIMINEAȚĂ	ACUM, LA 11:50
CITIT	desene, nu litere	litere care se fac desene. sau invers.
DAT	nimic, încă	trusa de pictură, un ou
FRICĂ	de mâine	de omizi. de lilieci. dar am curaj să-mi fie frică.
RAUL	nu mă vede	m-a văzut o dată. o dată ajunge.
ÎNĂLȚIME	1,21 m	8 cm, apoi cât casa, apoi iar 1,21 m

Tu, azi-dimineață:

Tu, acum:

Un mesaj de la Ceasul Vechi. *Scris în ore.*

1 2 3 4 5

☑ CHEIA · FIECARE ORĂ E O LITERĂ

Ceasurile nu vorbesc, dar scriu. Limba mică arată litera: 1 e A, 2 e B... 12 e L. Când limba mare e la și un sfert, sari cu douăsprezece litere mai departe: 1:15 e M, 2:15 e N... 12:15 e X. La și jumătate, mai sari o dată: 1:30 e Y, 2:30 e Z. Fără diacritice — ceasurile n-au căciuliță.

FIX (:00)	ȘI UN SFERT (:15)	ȘI JUMĂTATE (:30)
1–12 → A–L	1–12 → M–X	1–2 → Y–Z

✎ Bibliotecarul mi-a lăsat, sub taburet, o foaie cu opt ceasuri desenate. „E de la Ceasul Vechi. Nu-l lua în seamă pe cel Nou, el ar fi scris cu cifre.” N-am știut s-o citesc atunci. Acum știu: opt ceasuri, opt litere, două cuvinte — sau trei, depinde cum le despărți.

✎ **Când ai citit mesajul, scrie-l cu creionul pe ultimul rând al jurnalului tău (pagina 79), la „cuvântul pe care nu vreau să-l mai aud”. Nu, nu e ăla. E opusul lui. Apoi** mergi la pag. 64 **: Codul Invizibililor, citit de Bibliotecar la 12 fără un minut.**

indiciu: primul ceas arată 1 și un sfert. a treisprezecea literă din alfabet.

☑ MESAJUL · OPT CEASURI

Citește ora, găsește litera, scrie-o sub ceas.

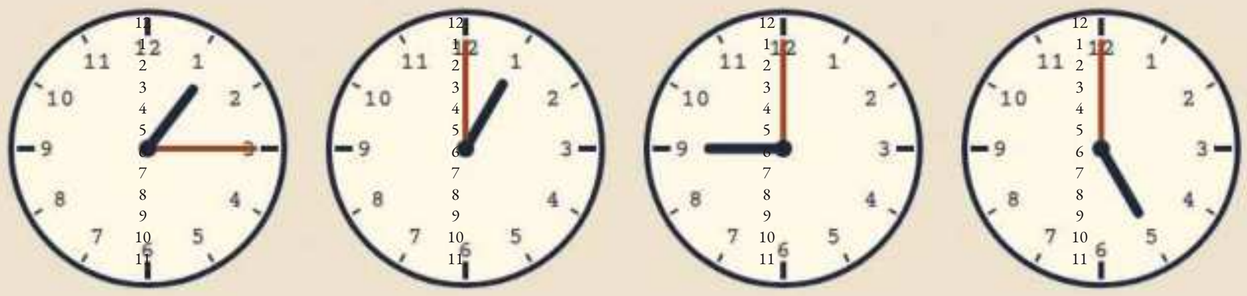

_____ _____ _____ _____

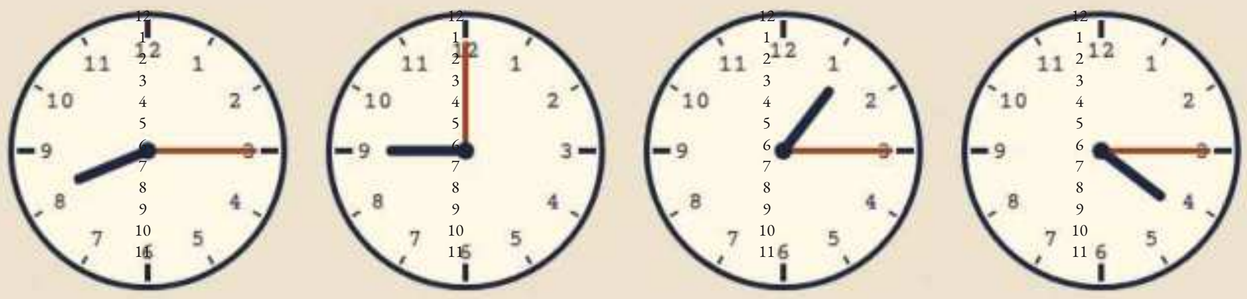

_____ _____ _____ _____

CEASUL VECHI SCRIE ȘI PE ULTIMA COPERTĂ, CU ACELAȘI CIFRU. DACĂ ȘTII CHEIA, ȘTII CE SPUNE.

Codul Secret al Invizibililor

„E codul nostru secret. Să-l păstrezi toată viața.”

Ceasurile au adus cutia cilindrică și au desfăcut pergamentul. Toți ne-am așezat în fața lui cum stăteam la coadă la Bibliotecă. Eu am copiat tot. Nu e talisman. E mai bun.

CITIT DE BIBLIOTECAR · LA 12 FĂRĂ UN MINUT

Când citești un personaj, și personajul te citește pe tine.

Când iubești, găsești persoana iubită în toate cărțile. E cu tine.

Cărțile au trup și suflet, dar nu au vârstă: te fac copil, bătrân, tânăr, adult, după bunul lor plac.

Deși nu îți vorbesc direct, cărțile îți vorbesc doar ție.

Cărțile seamănă mult cu oamenii. Oamenii le seamănă mult cărților și ar trebui citiți cu grijă. Nu le săriți paginile.

Cărțile sunt foarte răbdătoare și nu se supără niciodată.

O carte bună îți face bucurie, indiferent de tristețea ei.

Cărțile bune nu te mint și nici tu nu le poți minți.

Cărțile nu mor niciodată.

ULTIMUL RÂND L-A SPUS MICUL PRINȚ. DUPĂ EL, CEASURILE AU STRÂNS PERGAMENTUL ȘI S-AU ÎMBRĂȚIȘAT.

ERA 12 FIX.

Bibliotecarul a intrat cu câteva pagini arse. „Povestea nu se termină așa!”

NU SUNT VRĂJITOR!

CINE, SPUNE-MI?

S-AU ARĂTAT CU DEGETUL UNUL PE CELĂLALT. ȘI S-AU MIRAT CĂ ȘI CELĂLALT FACE LA FEL.

CINE, SORĂ?... TOT EU.

EȘTI UN LOOSER. UN „L”. EU TE CUNOSC CEL MAI BINE. VRĂJITOR DE DOI LEI!

CINE, FRATE?

SCROLLINA

Toți au spus mereu că ești copilul perfect,
dar știi ceva? De fapt, eu-eu-eu n-am niciun defect.
Cine, spune-mi, cine, te mai cunoaște ca mine?

VS

BIBLIOTECARUL

Tu, care nu citești, doar ție-ți ții isonul?
Nu vezi că-n loc de creier acum ai telefonul?
Educația nu-i ce crezi tu, o aplicație —
și-ți spun una și mai tare: este imaginație.

POVESTE PARALELĂ · ACUM MULT TIMP, ÎNTR-UN APARTAMENT CU BIBLIOTECĂ ÎN PERETE. EL, LĂUDAT. EA, SORINA, ÎN COLȚ, CU PERIA DE PĂR PE POST DE MICROFON.

EU, ÎNTRE EI DOI

Deci tu ești sora lui? Și tu ești fratele ei?

Știți, și eu m-am certat odată cu Tom, când i-am vărsat suc de zmeurică pe telefon. Dar s-a rezolvat. Ne-am împăcat.

Cred că și voi ar trebui — doar sunteți frați.

TĂRÂMUL TIMPULUI PIERDUT

UNDE TIMPUL NU FACE TIC-TAC. FACE TIK-TOK.

11:55

ULTIMUL CEAS ALB-NEGRU

BINE AȚI VENIT! LAURA SE DISTREAZĂ FOARTE TARE, NU-I AȘA? ȘI MAI E CINEVA AICI CU NOI: VIRAUL!

CE VREI? AM TREABĂ. EDITEZ UN LIVE STREAMING. LASĂ-MĂ ÎN PACE.

Raul, am tot vrut să-ți spun... Cânți foarte frumos.

CÂNTEC · SCROLLINA REGINA · CU SALA

SCROLL, SCROLL, SCROLL, LOL, LOL, LOL,
LIKE, LIKE, LIKE, FOLLOW ȘI SUBSCRIBE.
NU VREI SĂ ÎNVEȚI NIMIC ȘI N-AI NICIUN PLAN?
AȘA ȘI? HASHTAG FUN FUN FUN!

CÂNTEC · UN VIS INTERZIS · LAURA

Nu vrem aparate. Vă vrem pe voi, se poate?
Vouă, adulților, vă cerem atenție!
Invizibili nu suntem — dar voi
așa păreți acum pentru noi.

ATENȚIE, CITITORULE. DACĂ AI AJUNS AICI DE LA PAGINA 29, AI CĂZUT ÎN CAPCANĂ ȘI AI PIERDUT TREI MINUTE DE TIMP NOU. NU E GRAV. TIMPUL VECHI ȘTIE SĂ AȘTEPTE. ÎNTOARCE-TE LA PAGINA DE UNDE AI SĂRIT — SAU LA PAGINA 35, PROBA A DOUA. **NIMENI NU RĂMÂNE AICI PENTRU TOTDEAUNA.**

VII

NU E PROBĂ · NU DĂ LITERĂ · SE INTRĂ DIN GREȘEALĂ · SE IESE CU VOIE

LEGENDA HĂRȚII

1. **Curtea Oglinzilor**
   unde te vezi cum te-ar vedea alții
2. **Ceasul Vechi**
   arată ora la care râd ceasurile
3. **Ceasul Rece**
   arată doar câte secunde ai pierdut
4. **Grădinile Întârzierii**
   labirint cu clepsidre în loc de flori
5. **Insula Ecourilor**
   unde vocea ta se întoarce fără tine
6. **Podul Întoarcerii**
   singura ieșire; spre Bibliotecă

Tărâmul Timpului Pierdut - *nu e pe harta oficială · capcană · 11:55*

CE SE VEDE
ruine frumoase, poduri către nicăieri, un lac liniștit ca un ecran stins. Clepsidre mari cât turnurile. Bufnița din colț e singura care nu doarme.

CE NU ÎNCAPE
Scrollina însăși: ea nu are loc pe hartă, are un milion patru mii trei sute treisprezece de urmăritori, care nu au nici ei loc. Și telefonul lui Raul, cu fața în jos.

SE INTRĂ
de la pagina 29, dacă sari unde ți se spune să nu sari. Se iese pe la 66, pe Podul Întoarcerii, la pagina de unde ai sărit.

PE CEAS
11:55, dar ceasul de aici merge înapoi și nu râde. Cât stai, nu se vede. Când ieși, vezi cât ai stat. De asta e capcană.

Harta asta n-ar trebui să existe. Am cerut totuși să fie făcută, ca să știe copiii unde e podul. Nu-i frumos să lași o capcană fără ieșire desenată.

Tărâmul Timpului Pierdut

VII

Claudia Ciobanu · scenariul musicalului · 2026 · povestită de Laura, la 20 de ani, care a citit-o de la cap la coadă

AUTOR
nu are. E inventat pentru spectacol de Claudia Ciobanu; nu există în romanul Ioanei Pârvulescu

APĂRUT
2026, în scenariul musicalului, între Alice și 12 fix

UNDE SE PETRECE
nicăieri anume: un tărâm din telefonul lui Raul, cu un milion patru mii trei sute treisprezece de locuitori care se uită

CÂT E DE LUNG
cinci minute pe ceasul vechi; pe ceasul rece, nu se știe

TĂRÂMUL, VĂZUT DE PE POD: ECRANE ÎN LOC DE FERESTRE, CLEPSIDRE ÎN LOC DE COPACI · SINGURA PLANȘĂ DIN CAIET CARE PÂLPÂIE

CINE E ÎN CARTE

Scrollina Regina — stăpâna Tărâmului; „un milion de scrolliți” o urmăresc și niciunul n-o vede. Vrea s-o convingă pe Laura că mai târziu e mai bine.

Scrolliții — locuitorii: se uită în jos, dau cu degetul, nu clipesc. Sunt copiii și părinții care „au fost sunați” și n-au mai închis.

Raul — a ajuns aici înainte de Laura, cu telefonul. Cântă frumos, dar aici nu-l aude nimeni.

Ceasul Rece — ceasul nou, care numără pașii, bătăile inimii, secundele; nu știe să râdă și nu știe de îmbrățișare.

Bibliotecarul — nu poate intra: Tărâmul nu e o carte. Așteaptă la pod. Fratele ei.

Tu — dacă ai sărit de la pagina 29, ești aici. Ieșirea e la 66.

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE LA CAP LA COADĂ · CU SFÂRȘIT CU TOT · CINE NU VREA SĂ ȘTIE SĂ SARĂ LA PAGINA URMĂTOARE

Tărâmul nu se găsește pe harta oficială fiindcă nu e într-o carte: e în telefon. Scrollina îl deschide când Laura e cel mai obosită, după cinci probe, cu două minute înainte de 12. Nu e o probă. Nu se dă literă. Nu se citește nimic. Tocmai de asta e periculos: după atâta cititul, o pagină pe care nu trebuie să faci nimic pare o vacanță.

Regina o primește pe Laura ca pe o vedetă: aici nu ești sora mai mică, aici toată lumea se uită la tine. Un milion patru mii trei sute treisprezece de scrolliți, cu fețele luminate de jos. Îi arată Curtea Oglinzilor, unde te vezi cum te-ar vedea alții, și Grădinile Întârzierii, unde clepsidrele curg fără să se golească niciodată. Îi promite că prietenii vor veni și ei, „mai târziu”. Cuvântul acela.

Raul e deja acolo. Cântă „Cine, frate?”, dar scrolliții se uită în telefoane și nimeni nu-l aude. Laura îl vede, îl strigă: nu se întoarce. Îi trece mâna prin el, ca pe planetă, la început. Înțelege că Tărâmul face oamenii invizibili exact invers decât cărțile: în carte dispari și te vede toată lumea; aici ești văzut de toți și nu te vede nimeni.

Scrollina cântă „Un vis interzis”: nu vrem aparate, vă vrem pe voi. E cel mai frumos cântec al ei și e o capcană: te face să crezi că ea îi vrea pe copii, când de fapt vrea timpul lor. Ceasul Rece numără secundele Laurei. Ceasul Vechi, de dincolo de pod, râde tot mai încet. La 11:58, Bibliotecarul strigă un singur cuvânt de pe Podul Întoarcerii, cu ecou: numele ei. Nu Scrollina. Sorina.

Laura iese singură, pe pod, cum a intrat: nu fiindcă a rezolvat ceva, ci fiindcă și-a amintit ce are de făcut la 12 fix. Raul rămâne o clipă în urmă, apoi pune telefonul cu fața în jos și vine după ea. Tărâmul se stinge ca un ecran. La pagina 70, ne sună ei. La pagina 66 din caiet, scrie: „întoarce-te la pagina de unde ai sărit”. Asta e toată povestea Tărâmului: nu are sfârșit, are întoarcere.

1.004.313
Numărul scrolliților e ales de Scrollina însăși: „un milion patru mii trei sute treisprezece”. Se citește de la coadă: 3-1-3-4-0-0-1. Ceasul de pe Coperta 4 știe ce înseamnă. Noi nu spunem.

NU E ÎN ROMAN
Ioana Pârvulescu n-a scris nici Scrollina, nici Tărâmul. Claudia Ciobanu le-a adăugat ca musicalul să aibă un adversar din afara cărților: „spaima oricărui părinte care își vede copilul captivat de ecran”. Pârvulescu a fost de acord. Bibliotecarul nu a fost întrebat.

SINGURA PAGINĂ CARE MERGE ÎNAPOI
Toate paginile din caiet te trimit înainte. Pagina 66 e singura care te trimite înapoi. Am lăsat-o așa înadins. Din Tărâm nu se merge mai departe. Se revine.

Laura, 8 ani: N-am scris nimic în jurnal despre Tărâm la opt ani. N-aveam cuvinte. Am scris patru ani mai târziu, pe o pagină ruptă (46 din caietul vechi, 71 în ăsta), o scrisoare pe care n-am trimis-o. Acolo e tot ce am de spus despre Raul cu telefonul în mână.

Tărâmul Timpului Pierdut

de ce merită citită · un fragment · ce e altfel pe scenă · fișa Bibliotecarului · un joc · o notă pentru părinți

DE CE MERITĂ CITITĂ · TREI MOTIVE, DE LA LAURA

1. Nu e o carte. Nu se citește. Se recunoaște: copilul din sală știe unde e Tărâmul înainte să-i spună cineva, fiindcă l-a văzut acasă, la masă, în ochii adulților. Musicalul îi dă un nume și o hartă.

2. Ca să existe un adversar care nu e din hârtie. Bibliotecarul e sever, dar e de partea cărților. Scrollina e blândă, are păr de vată de zahăr și e împotriva lor. Copiii au nevoie să vadă asta pe scenă, fiindcă acasă nu se vede.

3. Fiindcă Sorina, sora mai mică, e cel mai trist personaj din spectacol. Nu e rea. E copilul din colț, cu peria de păr pe post de microfon, care a găsit un milion de oameni care se uită. Laura a înțeles-o la opt ani. I-a luat douăsprezece să o ierte.

CE E ALTFEL · CARTE · ROMAN · SCENĂ

	ÎN CARTEA ORIGINALĂ	ÎN ROMANUL „INVIZIBILII”	PE SCENĂ
ÎN ROMAN	—	nu există. Laura trece de la Alice direct la 12 fix și la Codul secret	—
PE SCENĂ	—	—	Scrollina o ia pe Laura „din afara lumii cărții”; ecranul devine Tărâm; Raul cântă neauzit
ÎN CAIET	—	—	capcana 29 → 66; harta VII; „nu coborâți”; singura pagină care te trimite înapoi
CE SE CÂNTĂ	—	—	„Cântecul Scrollinei” (scroll, lol, like), „Un vis interzis”, apoi „Te sunăm noi” la ieșire

☑ CEASUL CARE MERGE ÎNAPOI · SOCOTEALĂ

Pe Tărâm ceasul merge invers. Laura a intrat la 11:55 și a stat trei minute după ceasul vechi. Cât arăta Ceasul Rece la ieșire, dacă la intrare arăta tot 11:55 și merge înapoi de două ori mai repede? Apoi: scrie pe o foaie de câte ori te-ai uitat azi în telefon. Înmulțește cu 3 minute. Atât ai stat pe Tărâm, fără să cobori. Ștampila e pentru cine spune numărul cu voce tare.

UN FRAGMENT

Nu vrem aparate. Vă vrem pe voi, se poate?

Invizibili nu suntem.

(...)

Gata, tragem cortina peste Scrollina —

și ne-am luat cărțile înapoi. Te sunăm noi!

„UN VIS INTERZIS” ȘI „TE SUNĂM NOI” · MUZICA ȘI VERSURILE: CORNEL ILIE · CE SE CÂNTĂ LA IEȘIREA DIN TĂRÂM

FIȘA BIBLIOTECARULUI · SCRISĂ CU MÂNA LUI

COTA · nu are. Nu e catalogat

SE ÎMPRUMUTĂ · se ia singur

LIMBA · emoticoane; Laura le citea de la început, foarte ușor

PENTRU CINE · pentru cine are telefon și pentru cine mai are patru ani de așteptat

PROBA · nu e probă · 11:55–11:58

OBSERVAȚII · a ieșit singură. Nu a rezolvat nimic. Și-a amintit ora. Se pune, și încă cum.

LOC PENTRU ȘTAMPI LA LUMII VII

PENTRU PĂRINȚI · CE SĂ CUMPERI ȘI CUM SĂ CITEȘTI

Pentru părinți: Tărâmul e despre noi, nu despre copii. Scrolliții din spectacol sunt adulți cu fețele luminate de jos. Cântecul „Un vis interzis" e cântat de copii: „nu vrem aparate, vă vrem pe voi". Dacă un singur rând din caietul ăsta merită citit cu voce tare acasă, e ăsta. Fără telefon pe masă.

scrollit

locuitor al Tărâmului; se uită, nu vede

scrollineli

vrăjitorii de ecran; Bibliotecarul nu se ține de ele

a suna

ce fac părinții în loc să vină; „te sunăm noi" e răspunsul copiilor

ceas rece

ceasul nou, care numără și nu îmbrățișează

pod

singura ieșire; se ia înapoi

ȘASE CARTONAȘE, ȘASE TREZIRI · CITITE CU VOCE TARE, CU TOATĂ SALA

„Nu pot să mă întorc la ieri, fiindcă atunci eram altcineva!”

SE TREZESC ALICE ȘI IANIS

„Nu norocul te face mare, ci mintea și inima.”

SE TREZEȘTE MARIETA

„Viața e plină de greutăți, dar trebuie să ai curaj și să nu te dai bătut.”

SE TREZEȘTE RUXI

„Cine renunță la visul lui este un om pierdut.”

SE TREZEȘTE MARIA

„Să trăiești fără aventură ar fi oribil de plictisitor.”

SE TREZEȘTE TOM

„Nu poți vedea bine decât cu inima. Esențialul e invizibil pentru ochi.”

SE TREZEȘTE RAUL · CU TOȚI COPIII ȘI SALA

Cu Raul o să fie greu. Trebuie să citim cu toții. Să strigăm cu toții. Haideți!

CÂNTEC · TE SUNĂM NOI

Gata, tragem cortina peste Scrollina,
pentru tot ce ne-a făcut —
ne eliberăm de pe Tărâmul Timpului Pierdut.

Și ne-am luat cărțile înapoi.
Te sunăm noi!

SCROLLINA, DIN ECRAN, PLÂNGÂND

„Am vrut doar să fiu văzută. Nimeni nu se trezește dimineața cu părul perfect. Nu sunt specială. Sunt obișnuită.”

Bibliotecarul:
„Pentru mine ești specială. Sorina!”

Am zis: hai să-i mai dăm o șansă.

Dragă Raul,

(n-am trimis-o. am lipit-o aici. e mai sigur.)

Îți scriu fiindcă azi mi-a trecut mâna prin a ta și apoi n-a mai trecut. Nu știu cum se scrie despre asta, dar Bibliotecarul zice că, dacă știi să citești, știi și să scrii, doar că invers.

Vreau să-ți spun trei lucruri. Unu: cânți foarte frumos. Ți-am spus și pe Tărâm, dar nu erai acolo, erai în telefon. Doi: numele tău e făcut din literele numelui meu, fără un A. Nu e vina ta. Trei: de mâine o să știu să citesc, și prima carte pe care o citesc fără poze o să fie una cu tine în ea. Dacă nu există, o scriu eu.

Nu-ți cer nimic. Poate un avion de hârtie, când ești singur și oricum le arunci.

Laura. Cea cu A în plus.

Scrisoarea ta netrimisă:

Către cineva căruia nu i-ai spus ceva. Nu trebuie s-o trimiți. Trebuie s-o scrii. (Regula: trei lucruri, nu mai mult. Al treilea e cel adevărat.)

E ziua mea

8 ani împliniți. arăt ca de obicei. nu sunt ca de obicei.

broscuța. în piept, de la 12 fix. am citit cu ea.

Nu le-am spus colegilor că e ziua mea. Nu-mi stătea capul la sărbătoriri. Mai important era să citesc o pagină, la prima vedere, dintr-o carte fără poze. Domnu' a zis: „Dacă vrei, amânăm." Știți ce-am răspuns.

Am citit. Vocea mea a intrat în ghiozdane, s-a așezat pe catedră, pe pervaz, pe clanță. Apoi n-am mai auzit nimic. Când plângi, nu mai auzi nimic.

Seara, mama a spus „fata noastră". Tata a spus „fata noastră". Apoi s-au îmbrățișat ca limbile ceasului la 12 fix.

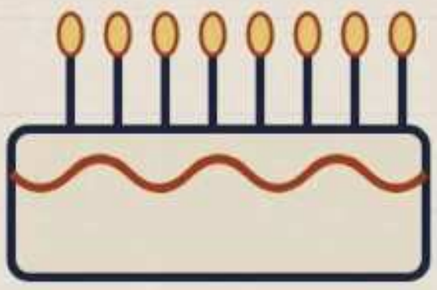

CÂNTEC FINAL · CEI IMPORTANȚI

Este ziua mea, împlinesc opt ani
și-am învățat ceva: că n-am nevoie de vreun talisman să am curaj!
Dar eu sunt tot Laura — doar că azi am reușit să-nvăț
și acum știu că *mai târziu nu e prea târziu*.

Ziua în care ai reușit ceva ce credeai că nu poți:

Scrie-o aici cu data ei. Dacă n-a venit încă, scrie data la care ar putea să vină. Nu „mai târziu". O dată.

_____

_____

Până acum am tot fost ajutată. Dacă n-o să pot de una singură?

NU, NU. URĂSC AMÂNĂRILE!

ALBU LAURA CRISTINA, ÎN FAȚA CLASEI! AI DE CITIT!

DACĂ VREI, AMÂNĂM.

Mă simt de parcă cineva mi-a furat vocea. Inima mi-e în gât. E prima dată când am curaj să-mi fie frică.

CE AM CITIT · O PAGINĂ FĂRĂ POZE, LA PRIMA VEDERE

„„Urăsc amânările. Vă spun de la început, dacă o să ajungem vreodată să fim prieteni, vă rog să nu-mi spuneți niciodată Mai târziu sau Amânăm. Nu știu să rezist, familia mi-a epuizat răbdarea la capitolul ăsta. E posibil să stricăm prietenia. Poate că unii dintre voi au idee cum e să fii sora mai mică, iar eu sunt sora mai mică. E ca și cum ai avea mereu întârziere.””

Vocea mea s-a așternut peste colegii mei, ușurel, și fiecare cuvânt avea altă formă și strălucea ca o steluță de zăpadă. Copiii au rămas cu ochii țintă la mine. Păreau vrăjiți. Pentru ei toți, eram acum altcineva. Brusc a izbucnit gălăgia. Aplauzele nu le-am putut auzi. Plângeam. Și, nu știu dacă ați observat, atunci când plângi nu mai auzi nimic.

FILA 5 · DESPRE CEA CARE M-A SCRIS LIPITĂ DUPĂ PAGINA ÎN CARE CITESC. FIINDCĂ EA A SCRIS PAGINA AIA.

Ioana Pârvulescu

scriitoare, profesoară, traducătoare · cea care a văzut ce nu vede nimeni: că sunt aici

Nu pot să-mi explic cum a reușit să mă vadă atât de bine, să mă înțeleagă mai bine decât mă înțeleg eu însămi. Parcă mi-a citit sufletul și l-a transformat în cuvinte. Și nu doar pe mine, ci și pe prietenii mei și cărțile care ne-au înghițit. Când am aflat că ea e cea care m-a adus la viață, am simțit o mirare amestecată cu recunoștință.

A scris mult mai mult decât despre mine. A explorat orașul în „Întoarcere în Bucureștiul interbelic”, a scris despre femei puternice în „Alfabetul doamnelor”, a adus la viață o lume plină de mister în „Viața începe vineri”, romanul care i-a adus Premiul Uniunii Europene pentru Literatură. Apoi „Viitorul începe luni”, „Inocenții”, „Aurul pisicii”, „Prevestirea”. E și traducătoare: Maurice Nadeau, Angelus Silesius, Rainer Maria Rilke. A coordonat colecția „Cartea de pe noptieră” la Humanitas și a scris optsprezece ani la România literară.

Îmbină un stil poetic, luminos, cu o cercetare riguroasă a epocilor. Are un dar rar: să facă punți între trecut și prezent, între imaginație și cotidian. Pune lupa pe emoțiile copilăriei, pe întrebările care par mici și ascund cele mai mari mistere: cine sunt eu, dacă nu știu să citesc? De ce e lumea atât de grăbită? Cum se salvează prieteniile?

M-am întrebat de multe ori dacă ea însăși e una dintre Invizibili. Poate a fost cândva pierdută printre pagini și a găsit drumul înapoi doar ca să ne spună ce a descoperit acolo. Sau poate încă e invizibilă și ne privește dintr-un colț al bibliotecii, zâmbind când deschidem o carte și ne pierdem în ea. Invizibilii e prima ei carte pentru copii. Pentru asta îi voi fi mereu recunoscătoare: nu s-a grăbit.

cum mi-o închipui: cu o carte deschisă pe genunchi și cu gândurile între lumi.

> *„Dintotdeauna mi-am dorit să scriu și pentru copii. Dar nu mă simțeam destul de matură, ca scriitoare, ca s-o fac. Am început cu Invizibilii, pornind de la imaginea cititorilor care dispar în cărțile lor. Ei își lasă trupul la locul lui, pe fotoliu, pe scaunul din bibliotecă, în tren sau în pat, sub lumina veiozei, dar un alt trup, cu gândul și inima lor, e dat dispărut, se află în adâncurile cărții. De aceea oamenii care iubesc și sunt despărțiți se întâmplă să-și dea întâlnire, seară de seară, în aceeași carte: în felul ăsta sunt împreună.”*
>
> **IOANA PÂRVULESCU**

m-a scris „obișnuită”. i-am iertat.

CĂRȚILE EI · PE SCURT, CA SĂ ȘTIȚI DE UNDE SĂ ÎNCEPEȚI

Întoarcere în Bucureștiul interbelic — orașul dintre războaie, cu tramvaie, cofetării și oameni care citeau ziarul pe stradă.
Viața începe vineri — un tânăr din 2009 se trezește în Bucureștiul din 1897. Premiul Uniunii Europene pentru Literatură.
Viitorul începe luni — continuarea, cu aceiași oameni și alt an.
Inocenții — o copilărie la Brașov, într-o casă cu multe camere.
Prevestirea — Iona, balena și un băiat care nu vrea să plece.
Invizibilii — eu.
Trei zile nemaipomenite — următoarea, tot la WonderTheatre, tot cu Claudia.

Cornel Ilie · VUNK

arhitectul sonor · cel care a preluat fiecare capitol și i-a dat un refren

Când am văzut prima dată un concert VUNK la televizor, nu m-aș fi gândit că voi ajunge personaj într-un spectacol cu muzica lui Cornel Ilie. Îl descopeream acolo, în mijlocul trupei, ca pe un om care stăpânește la fel scena și emoția fiecărei piese. Compozițiile lui au un amestec de optimism și melancolie de care nu te saturi. Îmi dădeau senzația că, oricât de grea e o zi, se poate transforma într-o poveste, dacă știi din ce unghi s-o privești.

studioul, noaptea. ceasul arată 10 și 10. nu e întâmplător nici aici.

Partea muzicală a spectacolului nu trebuia să fie un fundal, ci un personaj: un vector care preia emoțiile mele și le așază direct în inimile spectatorilor. Producătorii și Claudia au căutat un compozitor care să combine prospețimea de acum cu o sensibilitate caldă, exact ce simțisem la VUNK. Gândul a dus imediat la Cornel Ilie. Când ne-am întâlnit, vorbea despre cântece ca despre niște prieteni care îți înțeleg și temerile, și bucuriile, iar ochii îi sclipeau când vorbea despre puterea unui refren de a rămâne în capul cuiva pentru totdeauna.

A luat fiecare capitol al scenariului și a scris piese pentru fiecare moment-cheie. Pentru clipele în care mă simt copleșită, un leitmotiv care se strecoară discret, ca o întrebare pe suflet. Pentru scenele de aventură, linii melodice pline de energie, care răspund nebuniei și tensiunii fiecărei încercări. Are darul de a lega pop-rockul de ritmuri electronice sau acustice fără nicio notă discordantă: de aici aerul contemporan și, în același timp, adânc.

CELE 14 CÂNTECE · ÎN ORDINEA ÎN CARE SE AUD

1 Mai târziu e prea târziu · 2 Cântecul Ceasurilor · 3 Micul Print, · 4 E ziua aia bună · 5 Bun bun bun · 6 Toate pânzele sus · 7 Dragostea e-un biscuit · 8 Mai e puțin · 9 Cine, frate? · 10 Cântecul Scrollinei · 11 Un vis interzis · 12 Te sunăm noi · 13 Cei importanți · 14 Refrenul tutti.

Refrenele, ca să le cântați cu sala, sunt la pagina 76. Cine le cântă, tot acolo, cu linii de tras.

CONTINUARE

Pentru Cornel Ilie și VUNK, muzica e comunicare directă, un limbaj care nu are bariere de vârstă. Refrenele pe care le-a scris pentru Invizibilii vorbesc simplu și adânc despre fricile, dorințele și micile sau marile victorii ale unui copil care învață să citească. Muzica e un alfabet al emoțiilor pure. Am învățat două alfabete în ziua aia: pe al literelor și pe al lui. Dacă ați ascultat vreodată un cântec VUNK, știți cum un vers se insinuează și nu mai pleacă. Exact asta se întâmplă și aici: fiecare piesă e un pas înainte, o punte către următoarea descoperire. Când ieșiți din sală, luați cu voi refrenele. Și, poate, un strop din curajul meu.

14 cântece. le știu pe toate. le-am scris pe pagina următoare.

Refrenele

ca să le cânți cu sala. muzica și versurile: Cornel Ilie.

1 · MAI TÂRZIU E PREA TÂRZIU

Of, ce târziu e mai târziu,
nu mai vreau să aștept, vreau
să știu, acum.

2 · CÂNTECUL CEASURILOR

Ceasul vechi te-nvață să te
bucuri de moment,
ceasul nou te-ajută să termini
totul la timp.

3 · MICUL PRINȚ

Cu un avion de hârtie poți
începe-o prietenie,
dacă ai spre cine să-l arunci.

4 · E ZIUA AIA BUNĂ

Am stat într-o burtă de
balenă o lună,
mi-a crescut nasul la fiecare
minciună.

5 · BUN BUN BUN

Ia o gustărică, una mititică,
ia și cu pâinică — bun, bun,
bun!

6 · TOATE PÂNZELE SUS

Când trece furtuna, pentru
cine strigi „Pământ!”?
Cine îți vine mereu prima
dată în gând?

7 · DRAGOSTEA E-UN BISCUIT

Dragostea e-un biscuit, dulce
și crocant,
e mult mai bun împărțit cu
cel mai important.

8 · MAI E PUȚIN

Mai e puțin, mai e puțin —
și cine suntem, noi n-o să mai
fim!

9 · CINE, FRATE?

Cine, spune-mi, cine,
te mai cunoaște ca mine?

10 · CÂNTECUL SCROLLINEI

Scroll, scroll, scroll, lol, lol, lol,

like, like, like, follow și subscribe.

11 · UN VIS INTERZIS

Nu vrem aparate. Vă vrem pe

voi, se poate?

Invizibili nu suntem.

12 · TE SUNĂM NOI

Gata, tragem cortina peste

Scrollina —

și ne-am luat cărțile înapoi. Te

sunăm noi!

13 · CEI IMPORTANȚI

Este ziua mea, împlinesc opt ani
și-am învățat ceva: că n-am
nevoie de vreun talisman să am
curaj!

14 · REFRENUL TUTTI

Vreau să-nvăț să citesc,
ochii tăi să aflu ce gândesc.

♪ · AL TĂU

☑ CINE CÂNTĂ CE? · TRAGE LINII

Fiecare cântec are pe cineva care îl începe. Leagă cântecul din stânga de cel care îl cântă din dreapta.

Atenție: două cântece le cântă aceeași persoană, iar unul îl cântă toată sala — și tu.

A Mai târziu e prea târziu	1 Cofetarii turci și Marieta
B E ziua aia bună	2 Tom și Becky, în peșteră
C Bun bun bun	3 Pinocchio, bătând în tigaie
D Dragostea e-un biscuit	4 Laura, la începutul zilei
E Cântecul Scrollinei	5 Bibliotecarul și Scrollina, față în față
F Cei importanți	6 Scrollina, cu toată sala
G Cine, frate?	7 Laura, de ziua ei, cu toți ceilalți

răspunsurile sunt în caiet, dacă l-ai citit. dacă nu, aici, cu capul în jos: A4 B3 C1 D2 E6 F7 G5

Codul, literă cu literă.

și controlul biletelor

1 ★	2 ★	3 ★	4 ★	5 ★
PLANETA	OUL	SMOCHINELE	URAGANUL	OGLINDA

Scrie în fiecare căsuță ce ai găsit la proba respectivă: patru litere și un semn. Citite la rând, fac un cuvânt pe care Laura îl strigă de la prima pagină și pe care nimeni nu-l aude până la ultima. Dacă ai găsit cuvântul, ai găsit și cheia ultimei pagini — coperta din spate are un lacăt. Dacă nu l-ai găsit, întoarce-te la proba care lipsește. Nu sări. Nu suntem la educație fizică.

CONTROLUL BILETELOR · SE FACE AICI

Taie biletul de la pagina 90 (sau completează-l pe cel de la pagina 3). Completează ce n-ai completat. Ștampilează-l cu ștampila din dreapta (desenează-o, apasă cu degetul murdar de cerneală, sau taie-o de la pagina 90 și lipește-o). Un bilet ștampilat înseamnă: ai intrat în carte și ai ieșit. Pe picioarele tale.

- ☐ *am dat ceva la care țineam*
- ☐ *n-am mâncat smochina verde*
- ☐ *am împărțit un biscuit*
- ☐ *am spus o minciună (bună)*
- ☐ *am întins mâna cuiva în furtună*
- ☐ *nu mai știu cine sunt (e bine)*

cele șase stații. dacă ai cinci litere în căsuțe și șase cartonașe în buzunar, ai terminat. dacă nu, întoarce-te. nu sări.

CODUL ÎL SCRII CU CREIONUL. **PE COPERTA DIN SPATE, CU PIXUL.**

ACOLO NU SE MAI ȘTERGE NIMIC.

Claudia Ciobanu

cea care a îndrăznit să-mi dea glas și chip în fața publicului · plus fișa ei de regie, cum am găsit-o

Sunt Albu Laura Cristina și îi datorez existența mea Ioanei Pârvulescu. Dar dacă azi mă vedeți pe scenă, în interpretarea Mirunei sau a Teodorei, asta i se datorează în mare parte prietenei mele bune, Claudia Ciobanu. Ea a fost cea care a îndrăznit să propună transformarea poveștii mele într-un musical românesc. A mai pus în scenă „Heidi" la Opera Comică pentru Copii și pregătește, tot la WonderTheatre, o adaptare a unei alte cărți a Ioanei Pârvulescu: „Trei zile nemaipomenite".

Când am căpătat viață în paginile scenariului, am înțeles imediat că îi place să aducă la suprafață emoția și imaginația personajelor, simplu și onest. A știut exact cum să mă ajute să trec de la pagină la scenă, de la litere la cântec, fără să pierd nimic din puterea poveștii. Lucrează cu atenție la detalii, dar nu pierde bucuria lucrului în echipă. Te face să te simți ascultat, fie că ești un personaj inventat (ca mine) sau un actor cu experiență.

Sub îndrumarea ei, povestea mea a devenit exact ce trebuia să fie: o inițiere sinceră în lumea literaturii. E meritul ei și al echipei: producătoarea executivă și asistenta de regie Evelina Siminică, coregrafa Cezara Blijoiu, scenografa Oana Novicov, creatoarele costumelor Monica Florescu și Oana Drăghici, Ioana Sihota (Jazzy J), care pregătește muzical distribuția, echipa Cinematique (conținutul vizual), echipa tehnică Paradigma și echipa de producție WonderTheatre: Bella Vlad, Karina Moldovan, Mircea Marinescu, Valentin Savu, Andrei Boncea. Lista întreagă e la pagina 6. Aici sunt cei pe care i-am văzut eu la repetiții.

scena, cum se deschide. cartea, cum se deschide. același lucru.

FIȘA DE REGIE A CLAUDIEI CIOBANU · GĂSITĂ PE UN SCAUN, LA REPETIȚIE, ȘI COPIATĂ LA MAȘINĂ

Viziunea. Totul pornește de la ideea că fantezia și realismul pot coexista fără să se elimine. Mizanscena caută exact echilibrul ăsta: loc pentru micile minuni de pe scenă, dar și o emoție reală, ușor de recunoscut. Scena e un spațiu în continuă metamorfoză: decorurile și proiecțiile se schimbă fluid, de parcă lumea Laurei s-ar rescrie în timp real, sub ochii publicului.

Muzica. Momentele muzicale nu rup povestea, o completează: fiecare cântec punctează o trăire. Când Laura ezită, muzica îi redă ezitarea și o transformă în forță. Micul Print își are tema lui, Pinocchio intră cu un ritm jucăuș, Muc cel Mic cu armonii care evocă Orientul.

Coregrafia exprimă stările Laurei: mișcări restrânse când e blocată în fața literelor, ample și pline de elan când prinde curaj. Fiecare evoluție răspunde la întrebarea „ce vrea personajul să spună acum?".

Ritmul. Precizie milimetrică în trecerile de la o lume la alta, ca într-o singură suflare. Alert, dar nu obositor: publicul participă la o călătorie când calmă, când tumultuoasă.

Pentru cine. Nu e doar un musical pentru cei mici, ci o experiență pentru toată familia. Luminile, proiecțiile video și decorurile virtuale subliniază, la momentul potrivit, ce e cu adevărat esențial. Rezultatul: o poveste sinceră și captivantă, chiar și când scapă de sub regulile lumii reale.

ea a inventat Tărâmul. eu i-am cerut o hartă. mi-a făcut-o.

Al tău

(de aici încolo scriu eu doar întrebările)

Caietul ăsta a început cu numele meu și se termină cu al tău. Așa fac și cărțile: bat șaua să priceapă iapa. Iapa e cititorul. Adică tu. Completează cu creionul. Sau cu pixul, dacă ești sigur.

MĂ CHEAMĂ, ÎN GENERAL

DAR NU-MI SPUNE NIMENI AȘA. ÎMI SPUN:

AM … ANI (FĂRĂ O ZI SAU CU)

CARTEA ÎN CARE AS INTRA PE USĂ

PERSONAJUL CARE M-AR CITI PE MINE

CE ȘTIU SĂ FAC CEL MAI FRUMOS DIN CLASĂ (CHIAR DACĂ NU FOLOSEȘTE LA NIMIC)

ORA LA CARE RÂDE CEASUL MEU

CUVÂNTUL PE CARE NU VREAU SĂ-L MAI AUD

CINE M-A VĂZUT CU ADEVĂRAT, ULTIMA DATĂ

Codul tău secret

Al Invizibililor e la pagina 64. Al tău, aici: trei reguli despre cărți sau despre oameni pe care le-ai descoperit singur. Nu le arăți nimănui. Sau le arăți tuturor. Amândouă variantele sunt permise.

Alfabetul meu, desenat

eu nu citesc literele. le văd. jumătate le-am scris
eu, jumătate ți le las ție.

A un acoperiș de cabană	**Ă** ---	**Â** ---	**B** un om gras, din profil	**C** mânerul de la cană	**D** o burtă de după masă
E un pieptene cu trei dinți	**F** un steag	**G** un melc care se uită înapoi	**H** o scară cu o singură treaptă	**I** un băț. punctul e luna.	**Î** ---
J o undiță	**K** ---	**L** un scaun văzut din lateral	**M** doi munți	**N** ---	**O** o măslină
P un steag pe băț, în vânt	**Q** ---	**R** ---	**S** un drum în serpentine. sau un șarpe.	**Ș** ---	**T** o masă
Ț ---	**U** o cană fără toartă	**V** o vale	**W** doi V care se țin de mână	**X** ---	**Y** ---
Z un fulger					

Regula jocului:

Literele goale sunt ale tale. Scrie lângă fiecare ce vezi tu — un obiect, un animal, un om. Nu există răspuns greșit: doar așa am învățat să le țin minte. Apoi încearcă să le legi, două câte două. Dacă „L” e un scaun și „A” un acoperiș, „LA” e o casă cu scaun în față. De aici începe cititul.

Cărțile în care aș intra

primele șase le-am și vizitat. restul, de mâine.

teancul de pe noptieră. ușa e în cea de jos.

UNDE AM FOST JOI (CU BIBLIOTECARUL)

- ☐ **Micul Prinț** Antoine de Saint-Exupéry · pagina 84, planeta cu doi vulcan
- ☐ **Pinocchio** Carlo Collodi · cartea lui Ruxi, cu ou
- ☐ **Muc cel Mic** Wilhelm Hauff · cartea Marietei, cu smochinele
- ☐ **Toate pânzele sus!** Radu Tudoran · cartea Mariei, cu uraganul
- ☐ **Aventurile lui Tom Sawyer** Mark Twain · cartea lui Tom, cu peștera
- ☐ **Alice în Țara Minunilor** Lewis Carroll · cartea gemenilor, pagina 48

UNDE VREAU SĂ INTRU DE MÂINE (LISTA MEA, ÎN ORDINEA POFTEI)

- ☐ **Invizibilii** Ioana Pârvulescu · e cartea cu mine. vreau să văd cum arăt dinăuntru.
- ☐ **Cartea cu Apolodor** Gellu Naum · un pinguin care vrea acasă, la Labrador.
- ☐ **Amintiri din copilărie** Ion Creangă · Tom zice că e cu o pupăză. și cu cireșe furate.
- ☐ **Pippi Șosețica** Astrid Lindgren · o fată care nu ascultă de „mai târziu".
- ☐ **Matilda** Roald Dahl · citește tot din bibliotecă. vreau să văd cum.
- ☐ **Vrăjitorul din Oz** L. Frank Baum · și acolo vrăjitorul nu e vrăjitor.
- ☐ **Momo** Michael Ende · hoții de timp. Ceasul Vechi mi-a recomandat-o.
- ☐ **Peter Pan** J. M. Barrie · copii care nu cresc. eu vreau să cresc, dar acum.

Lista ta:

Cărțile în care ai intra tu pe ușă. Nu trebuie să le fi citit — trebuie să vrei să intri. Lângă fiecare, un motiv de un rând.

1 · _____

2 · _____

3 · _____

4 · _____

5 · _____

6 · _____

Cărțile pe care le-a strigat Bibliotecarul

în descântecul lui, în bibliotecă, a înșirat o sută de cărți într-un minut. Am citit între timp toate pe care le-am prins. Iată-le, cu un motiv fiecare.

Momo
Michael Ende

despre hoții de timp, oamenii cenușii care te conving să economisești ore. E Tărâmul Timpului Pierdut scris în 1973. Cine o citește o recunoaște pe Scrollina din prima pagină.

Pippi Șosețica
Astrid Lindgren

despre care Bibliotecarul „n-a spus nimica”. Cea mai puternică fată din lume, care locuiește singură cu un cal și o maimuță și nu merge la școală. Îți dă voie să fii ciudată.

Apolodor
Gellu Naum

pinguinul din Labrador care stă în București, pe gheața unui răcitor. Se citește cu voce tare, în rime, și de-atunci nu-l mai scoți din cap. Bibliotecarul recită din el fără să știe.

Fram, ursul polar
Cezar Petrescu

ursul de circ care se întoarce la Polul Nord și nu mai știe să fie urs. Am plâns. Merită.

Emil și detectivii
Erich Kästner

copii din Berlin care prind singuri un hot, fără niciun adult. Bibliotecarul zice „să vorbească nemțește”; nu trebuie, e tradusă, dar e prima carte în care copiii se organizează ca oamenii mari.

Mary Poppins
P. L. Travers

zboară cu umbrela și nu explică nimic, niciodată. Ca Bibliotecarul. În carte e mult mai severă decât în film și de aceea mai bună.

Cei trei mușchetari
Alexandre Dumas

„mereu cei mai tari”. Pentru cine a terminat Toate pânzele sus și vrea altă carte groasă, cu prieteni care nu se lasă.

Winnie de Pluș
A. A. Milne

ursulețul care nu spune nu la miere. Pentru cei mai mici. Pentru cei mai mari, fiindcă e despre cum te despărți de copilărie fără să-ți dai seama.

Harap-Alb
Ion Creangă

fiul de împărat „cuminte, dar necopt la minte”. Bibliotecarul vorbește exact ca Spânul, cu ecou. Se citește după Amintiri din copilărie, sau înainte, nu contează.

Danny, campionul lumii
Roald Dahl

un băiat și tatăl lui, care braconează fazani cu stafide. Cea mai bună carte despre un tată din câte știu. A mea s-ar fi supărat că nu e Uberul în ea.

Habarnam
Nikolai Nosov

piticul care nu știe nimic și face totul. Am râs cum n-am mai râs de la Pinocchio. Se citește în vacanță, în tren.

Peter Pan
J. M. Barrie

„o poveste cu început și fără sfârșit”. Băiatul care nu vrea să crească și fata care alege să crească. La opt ani ținem cu el. La douăzeci, cu ea.

a strigat 100. eu am citit 12. mai am.

VIII

INTRARE · ZIUA CITITULUI · JOI · COADA CA UN ȘARPE BOA

LEGENDA HĂRȚII

1. **Poarta Bibliotecii** — unde stă coada; ușa care se închide la 10
2. **Curtea Lecturii** — mesele cu cărțile deschise, fiecare cu un ghiozdan
3. **Sala Cărților Vii** — cărțile care fac zgomot când le scuturi
4. **Litera · Memoria · Lumea** — cele trei turnuri ale sălii mari
5. **Drumul Laurei** — de la poartă, în sus, spre prima carte
6. **Spre Grădinile Întârzierii · Spre Podul Întoarcerii** — cele două ieșiri secrete

Biblioteca Bibliotecarilor - *de aici începe drumul · sala cu pereți de cărți · 10:00*

CE SE VEDE
o bibliotecă construită ca o cetate, cu cascade care curg printre rafturi, poduri, statui de autori fără nume, o cupolă. Jos, pe apă, bărci: fiecare carte e o barcă.

CE NU ÎNCAPE
doamna bibliotecară cu ochelari cu ramă roșie și parfum de portocale. Pupitrul ei cu geanta. Și dulăpiorul lui Ruxi, unde a stat broscuța.

SE INTRĂ
prin ușa mare, dar numai dacă ai cartea deschisă. Cu cartea închisă rămâi afară — ca Bibliotecarul, care de asta a putut fi văzut.

PE CEAS
10:00, joi, Ziua cititului. Coada s-a târât ca un șarpe boa care a mâncat prea mult. Eu am ajuns un pic mai târziu. De aici au pornit toate.

Biblioteca școlii mele are o singură sală. Harta asta are o cetate. Amândouă sunt adevărate, dar numai a doua e cea în care am intrat. De atunci, când intru în prima, o văd pe a doua.

Invizibilii

Ioana Pârvulescu · 2022 · povestită de Laura, la 20 de ani, care a citit-o de la cap la coadă

VIII

AUTOR

Ioana Pârvulescu, scriitoare, profesoară de literatură la Universitatea din București, traducătoare

APĂRUTĂ

noiembrie 2022, Humanitas Junior, cu ilustrații de Irina Dobrescu; 112 pagini

UNDE SE PETRECE

într-o școală din București, joi, de Ziua cititului, între 10:00 și 12:00; și în șase cărți

CÂT E DE LUNGĂ

două părți, 18 capitole scurte; se citește într-o seară de un copil de 8 ani. Dacă știe să citească.

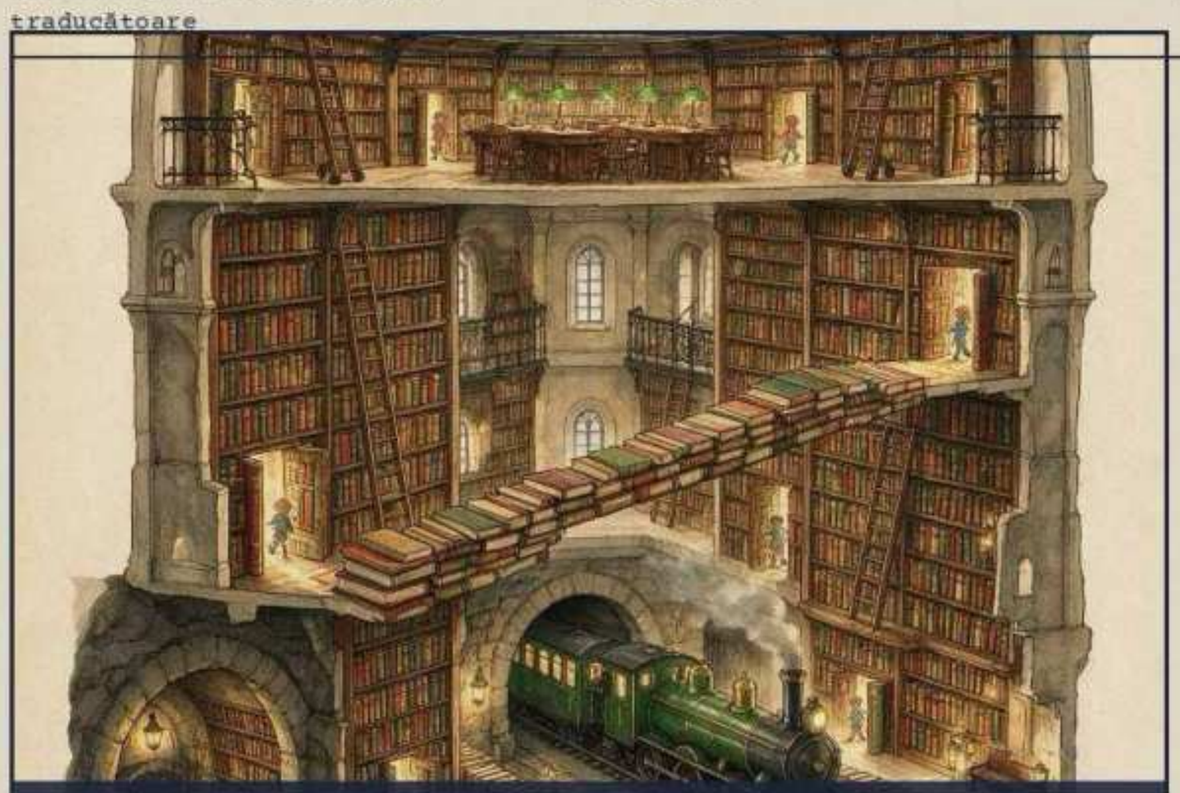

BIBLIOTECA ȘCOLII, ÎN SECȚIUNE: SALA DE LECTURĂ, RAFTUL 9, DULĂPIORUL LUI RUXI, PUPITRUL CU PARFUM DE PORTOCALE · DESEN TEHNIC CU FOARTE MULTE LUCRURI MICI

CINE E ÎN CARTE

Laura (Albu Laura Cristina) — opt ani fără o zi; știe toate literele, dar le vede ca desene; „cea mai obișnuită fată din câte cunoașteți”

Bibliotecarul bibliotecarilor — veșmânt alb-negru, turban cu diamant, barbă ca un cârlig care se rulează; vorbește cu ecou și nu e vrăjitor

Tom (Toma-Tommy-Tomiță) — fratele cu patru ani mai mare, premiant; se rușinează de sora lui, apoi vine s-o vadă citind

Raul — prietenul lui Tom; breton cârlionțat, un cârlionț pe ceafă; „cartea mea preferată, cu poze”

Maria, Marieta, Ruxi, Alice și Ianis — cea care înghite cărțile ca pe frișcă; prietena cea mai bună; colega din prima bancă; gemenii cu cărare pe mijloc

Domnu', mama, tata, bunica — învățătorul cu vocea Bibliotecarului; CFR-ista; șoferul de Uber care spune „mai târziu e prea târziu”; cea cu broscuța

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE LA CAP LA COADĂ · CU SFÂRȘIT CU TOT · CINE NU VREA SĂ ȘTIE SĂ SARĂ LA PAGINA URMĂTOARE

Laura urăște amânările, e sora mai mică și nu știe să citești. Are opt ani fără o zi, a doua zi trebuie să citească în fața clasei o pagină la prima vedere, altfel părinții o mută la altă școală. De Ziua cititului ajunge la bibliotecă un pic mai târziu, vede coada „ca un șarpe boa care a înghițit un elefant”, constată că și-a pierdut broscuța-talisman, se întoarce s-o caute în clasă și nu o găsește. Când revine, biblioteca e goală. Pe fiecare masă, o carte deschisă; în fiecare carte, zgomote.

Lângă ea apare Bibliotecarul bibliotecarilor. Nu vorbește cu ea, vorbește despre ea, cu ecou, „bate șaua ca să priceapă iapa”. Îi explică: toți au intrat în cărți, pe ușa copertei, fiindcă știu să citească. Tom e lângă Mississippi, Raul în deșert, Maria pe corabie, gemenii în Țara Minunilor, Marieta în Orient, Ruxi cu o păpușă de lemn. Ea nu poate ajunge la ei. Decât dacă citește. Laura spune că știe să citească, doar că citește desene. Bibliotecarul o întreabă dacă e inteligentă, generoasă, dreaptă, țâfnoasă, răbdătoare, curajoasă. Răspunsurile nu sunt bune. O ia oricum.

Îi dă un ceas de argint care râde și o trece prin șase cărți, cu probe: în fiecare, un număr de „puncte” (propoziții) de citit în cinci minute. La Micul Prinț (pagina 84) citește „Bună ziua” de trei ori și îl întâlnește pe Raul, care o vede pentru prima dată; băiatul blond le dă talismanul numelor LAURA–RAUL. La Muc, citește „urechi de măgar” și i le ia. La Pinocchio, împarte un ou din care iese un pui. Pe Speranța, în uragan, nu citește, rezistă. În peșteră, cu Tom și Becky, nu vrea să mai iasă. La Alice, la pagina 48, o Omidă o întreabă cine e.

La 12 fix, când limbile ceasului se îmbrățișează, Bibliotecarul o scoate. Biblioteca e plină: toți la locurile lor, în cărțile lor, bibliotecara cu ochelarii roșii, mirosind a portocale. Bibliotecarul plânge „de la praf” și îi dă un cadou de despărțire: Codul secret al Invizibililor. Unsprezece propoziții despre cărți și oameni. Apoi dispare, „rolul meu a luat sfârșit”.

A doua zi, de ziua ei, Ruxi îi dă broscuța în drum spre catedră. Tom, Maria și Raul cer voie să asiste. Domnu' îi dă o carte fără poze, deschisă la început. Laura are „pentru prima dată curaj să-i fie frică”. Apoi își aude vocea: „Dacă vreți să știți, urăsc amânările...” Citește prima pagină din propria ei carte. Vocea „se așterne peste colegi ca zăpada”. Plânge și nu aude aplauzele. Patru ani mai târziu, la doisprezece ani, ne povestește. Șaisprezece ani mai târziu, la douăzeci, a scris paginile cu mașina de scris din caietul ăsta.

PRIMA CARTE PENTRU COPII

Pârvulescu a scris zece cărți pentru adulți înainte: „Viața începe vineri” (Premiul Uniunii Europene pentru Literatură, 2013), „Inocenții”, „Prevestirea”. „Dintotdeauna mi-am dorit să scriu și pentru copii. Dar nu mă simțeam destul de matură.”

84 → 48

Laura intră în prima carte la pagina 84 și în ultima la pagina 48. Aceleași cifre, întoarse. Nimeni nu spune că e înadins. Bibliotecarul zice „mi-am amintit că începusem cu fila 84”. Noi zicem că nu e întâmplare.

ȘASE PROBE, CINCI LITERE

În roman sunt șase probe, în ordinea Micul Prinț, Muc, Pinocchio, Speranța, Tom, Alice. Spectacolul schimbă ordinea (Pinocchio înaintea lui Muc) și adaugă Tărâmul. Caietul urmează spectacolul și dă litere doar la cinci. A șasea literă e a ta.

Laura, 8 ani: Cartea asta e despre mine. N-am cum s-o citesc ca pe celelalte. Când am citit-o prima dată, la nouă ani, m-am supărat că Ioana Pârvulescu a scris că am „cea mai obișnuită viață”. Apoi am ajuns la ultimul capitol și-am înțeles că o scrisese ca să nu mai fie adevărat.

Invizibilii

de ce merită citită · un fragment · ce e altfel pe scenă · fișa Bibliotecarului · un joc · o notă pentru părinți

DE CE MERITĂ CITITĂ · TREI MOTIVE, DE LA LAURA

1. Pentru că e prima carte pe care o citește Laura și poate fi prima pe care o citește un copil singur: capitole de două pagini, o poveste care aleargă, o fetiță care vorbește cu tine direct, cum n-o face nimeni din familie.

2. Pentru că e o hartă a altor cărți. Cine o termină vrea să intre în cel puțin una dintre cele șase. Asta e toată ideea caietului: cartea Ioanei e ușa, celelalte sunt camerele.

3. Pentru Codul secret. Unsprezece propoziții pe care le poți lipi pe perete. „Cărțile nu mor niciodată” e a unsprezecea. Laura a verificat-o de atunci de multe ori.

UN FRAGMENT

Vedeți, eu eram neobișnuit de obișnuită. Cea mai obișnuită fată din câte cunoașteți, cu cel mai obișnuit păr șaten, nici măcar buclat, cu cei mai obișnuiți ochi căprui, cu cele mai obișnuite urechi, cu cel mai obișnuit nas, cu cele mai obișnuite mâini și cele mai obișnuite picioare.

PARTEA I, CAPITOLUL 6 · „CEA MAI OBIȘNUITĂ VIAȚĂ” · FRAZA CU CARE LAURA S-A CERTAT LA NOUĂ ANI

CE E ALTFEL · CARTE · ROMAN · SCENĂ

	ÎN CARTEA ORIGINALĂ	ÎN ROMANUL „INVIZIBILII”	PE SCENĂ
BIBLIOTECARUL	turban cu diamant, barbă-cârlig, ecou; nu se știe cine e	—	Adrian Nour / Cornel Ilie; e și Domnu’, Învățătorul; are un afiș de mentalist, „Arcane”; fratele Sorinei
BROSCUȚA	Ruxi o găsește și i-o dă a doua zi, la catedră	—	Bibliotecarul o scoate din proiecție și i-o aruncă la 12 fix
ORDINEA CĂRȚILOR	Micul Prinț, Muc, Pinocchio, Speranța, Tom, Alice	—	Micul Prinț, Pinocchio, Muc, Speranța, Tom, Alice + Tărâmul
SFÂRȘITUL	Laura citește prima pagină din propria carte, plânge, nu aude aplauzele	—	Laura citește aceeași pagină; toți cântă „Cei importanți”; are opt ani împliniți și nu are nevoie de talisman

FIȘA BIBLIOTECARULUI · SCRISĂ CU MÂNA LUI

COTA · P · 9 · România · 2022 · Raftul 9, Cărți magice pentru copii

SE ÎMPRUMUTĂ da; se întoarce cu un copil în plus

ISBN 978-973-50-7679-5

PENTRU CINE „între 8 și 108 ani”, scrie în fișa mea veche; rămâne

PROBA · toate · 10:10–12:00

OBSERVAȚII · recomandare pentru colecție: indispensabilă. Semnat: Bibliotecarul bibliotecarilor, cu mâna lui.

☑ RAFTUL 9 · PUNE CĂRȚILE ÎN ORDINE

Bibliotecara cu ochelari roșii aranjează cărțile după numele de familie al autorului. Numerotează cotoarele de mai jos de la 1 la 7, cum ar sta pe raft. Apoi găsește a opta: cartea care nu are autor și nu stă pe niciun raft.

☐ Twain · ☐ Carroll · ☐ Tudoran · ☐ Hauff · ☐ Saint-Exupéry · ☐ Pârvulescu · ☐ Collodi

Carroll 1 · Collodi 2 · Hauff 3 · Pârvulescu 4 · Saint-Exupéry 5 · Tudoran 6 · Twain 7. A opta: Țărâmul fără autor, n-are raft.

LOC PENTRU ȘTAMPILA LUMII VIII

PENTRU PĂRINȚI · CE SĂ CUMPERI ȘI CUM SĂ CITEȘTI

Pentru părinți: dacă cumpărați o singură carte după spectacol, e asta. Citiți-o împreună capitolul 3 („Punctul pe i"): e cea mai exactă descriere a unui copil care nu leagă literele pe care am citit-o vreodată, și nu dă vina pe nimeni. Nici pe copil, nici pe învățător, nici pe voi. Ilustrațiile Irinei Dobrescu sunt jumătate din carte; nu luați ediție fără ele.

a bate șaua să priceapă iapa

a spune ceva altcuiva ca să înțeleagă cel de față; cum vorbesc cărțile

steguleț

semnul de unde începi să citești

punct

o propoziție; proba se măsoară în puncte

aer-albuș

ce e între două cărți, când treci

cu reciprocitate

cititul: personajul te citește pe tine

Dicționarul Invizibililor

cuvintele din caiet, explicate de mine. cele fără explicație sunt ale tale.

ABECEDAR subst. — cartea cu care am intrat la coadă. Are toate literele, dar nu le leagă nimeni în locul tău.

ACUM adv. — opusul lui „mai târziu”. Se strigă. Patru litere și un semn. Vezi coperta din spate.

AMÂNARE subst. — lucrul pe care îl urăsc cel mai mult. Familia mi-a epuizat răbdarea la capitolul ăsta.

BOA subst. — șarpe care înghite elefanți în „Micul Prinț” și copii la coada de la bibliotecă. Seamănă cu o pălărie.

BROSCUȚĂ subst. — broșa de la buni. Nu una vie, ar fi scârbos. Pleacă țup-țup. Se întoarce la 12 fix.

CARTONAȘ subst. — un rând dintr-o carte, dat de un personaj la plecare. Șase la număr. Trezesc oameni.

COTOR subst. — spatele unei cărți. Pe Linia Cotoarelor, e peron.

DUBLĂ subst. — doi actori pentru același om. O nedreptate care merită văzută de două ori.

ECOU subst.. — felul în care vorbește Bibliotecarul: repetă-petă-tă. Nu-mi vorbește direct. Bate șaua.

GOELETĂ subst. . — corabie cu două catarge. A noastră se cheamă Speranța. Se udă.

FOAME subst. — în cărți e multă. Explicația ta:

_____

IAPĂ subst. — cea pe care o pricepe, când bați șaua. Iapa sunt eu. Iapa e cititorul. Iapa ești tu.

INVIZIBIL adj. — cum ești când nimeni nu te vede. Cum sunt copiii pentru adulți, când adulții stau în telefon. Cum nu suntem.

LIMINAL adj. — „de prag”. Bucureștiul liminal e orașul de dinainte de ușa cărții. Cuvântul e al Bibliotecarului.

MAI TÂRZIU loc. adv. — vezi „amânare”. Nu e prea târziu. Dar acum e mai bine.

OGLINDĂ subst. — cărțile sunt ca niște oglinzi. Telefonul, la fel? Explicația ta:

_____

ORACOL subst. — cuprinsul de la pagina 11, pentru cei care nu citesc în ordine. Pui degetul și pleci.

PROBĂ subst. — sunt cinci, plus una zero. Fiecare dă o literă. Se trec cu cititul, nu cu norocul.

SCAMATORIE subst. — a înțelege franceza, italiana și germana fără căști. O fac traducătorii, nu vrăjitorii.

SCROLLIȚI subst. pl. — un milion patru mii trei sute treisprezece. Se uită. Nu văd, nu citesc.

SCROLLINELI subst. pl. — vrăjitorii, păcăleli și. Bibliotecarul nu se ține de ele. Sau se ține. ?!

TALISMAN subst. — lucru care-ți poartă noroc. Sau nu. La 8 ani împliniți afli că n-ai nevoie de vreunul să ai curaj.

TĂRÂM subst. — al Timpului Pierdut. Nu e pe harta oficială. Timpul nu face tic-tac acolo. Nu coborâți.

TRADUCĂTOR subst. — omul care face scamatoria cărților străine. Nu e vrăjitor. Nimeni nu e. Decât dacă vrea.

ȚUP-ȚUP interj. — felul în care pleacă broșele, biletele și talismanele.

VIZIBIL adj. — Explicația ta, după ce ai citit caietul:

_____

VRĂJITOR subst. — ce NU e Bibliotecarul. Întrebați-l. Vă răspunde pe mai multe voci și vă citește gândurile

Z litera — un fulger. Sau ce vezi tu:

_____

Cine m-a citit pe mine

semnături, la ieșirea artiștilor. cu pixul. aici nu se mai șterge nimic.

Regula Bibliotecarului: când citești un personaj, și personajul te citește pe tine. Deci, când te semnează un actor, scrie și tu ceva pentru el pe rândul de sub semnătură. Un rând. Din tine.

LAURA
cea care a citit

BIBLIOTECARUL BIBLIOTECARILOR
nu e vrăjitor

SCROLLINA REGINA
sau Sorina

RAUL
cel care cântă

TOM
fratele, cu chitara

MICUL PRINȚ
de pe pagina 84

MARIA · MARIETA · RUXI
trei cărți, trei fete

ALICE · IANIS
gemenii, care nu seamănă

MAMA · TATA · CEASURILE
„fata noastră”

SMOKINA

ORICINE ALTCINEVA
din echipă, din sală, din carte

TU
semnează-ți și tu caietul. de azi e vizibil.

Harta cărții tale

o carte în care ai intrat tu, pe ușă, și de unde ai ieșit ud, flămând, mai mare sau mai mic.
desenează-o cum ai văzut-o dinăuntru.

HARTA

TITLUL CĂRȚII · AUTORUL

ieșirea: pe unde? (cu linie punctată)

LEGENDA TA · DESENEAZĂ SEMNUL, SCRIE CE E

SCRIE CE E

intrarea: aici. pe ușă.

SCARA CĂLĂTORILOR
0 · 1 · 2 · 3 · 4 PAGINI CITITE CU VOCE TARE

CE TREBUIE SĂ AIBĂ

o intrare (ușa), o ieșire (pe unde te-a scos cineva), locul unde ți-a fost foame, locul unde ți-a fost frică, locul unde ai stat cel mai mult. Un drum punctat între ele. Un nord.

CE NU TREBUIE SĂ AIBĂ

nimic din ce n-ai văzut. Hărțile de dinainte au fost desenate de oameni mari, după ce au citit. A ta e desenată de dinăuntru. Dacă nu ai ajuns într-un loc, lasă-l alb și scrie „aici n-am fost încă".

CUM SE TERMINĂ

când ai terminat cartea, colorează harta. Până atunci, doar creion. O hartă colorată înainte de sfârșit e o hartă mincinoasă, ca a lui Pinocchio.

Eu am făcut-o pentru Tom Sawyer, fiindcă acolo n-am vrut să ies. Am desenat peștera în secțiune, ca pe cea de la pagina 52, dar cu ieșirea unde am vrut eu. În carte e la opt kilometri. La mine e lângă lumânare.

Abțibildurile Invizibililor · *cincisprezece lucruri mici din cărți, plus un ecran tăiat*

la tipar, foaia asta e pe hârtie autoadezivă. dacă nu e, taie cu foarfeca și lipește cu ce ai. lipiciul de la Pinocchio nu ține.

CE E FIECARE · ȘI UNDE SE LIPEȘTE

1 **Broscuța** — PAG. 20 · TALISMANUL. SE LIPEȘTE PE PIEPT, LA INIMĂ.

2 **Ceasul care râde** — PAG. 18 · PE CEASUL DE PERETE DE ACASĂ, CA SĂ ÎNVEȚE.

3 **Avionul de hârtie** — PAG. 23 · PE CAIETUL CUIVA CĂRUIA NU I-AI SPUS CEVA.

4 **Oul ochi în tigaie** — PAG. 35 · PE FRIGIDER. LÂNGĂ „NU MI-E FOAME DELOC”.

5 **Smochina** — PAG. 42 · VERDE SAU COAPTĂ? NU SE VEDE. DE ASTA E PERICULOASĂ.

6 **Urechile de măgar** — PAG. 40 · PE CINE MERITĂ. SE DEZLIPESC CU SMOCHINA COAPTĂ.

7 **Omida pe ciupercă** — PAG. 59 · 8 CENTIMETRI. NU-I SPUNE „MICĂ”.

8 **Pălărierul** — PAG. 58 · PE CEAINIC. E VEȘNIC ORA ȘASE.

9 **Trandafirul sub clopot** — PAG. 25 · PE FEREASTRĂ, CA SĂ AIBĂ PARAVAN.

10 **Coroana Scrollinei** — PAG. 29 · PE TELEFONUL UNUI ADULT. FĂRĂ SĂ-I SPUI.

11 **Cartea cu ușă** — PAG. 3 · PE ORICE CARTE ÎN CARE AI INTRAT.

12 **Planeta, cu semnul „nu se cumpără”** — PAG. 24 · PENTRU BUSINESSMANUL CARE NUMĂRĂ STELE.

13 **Telefonul** — PAG. 66 · NU SE LIPEȘTE NICĂIERI. SE PUNE CU FAȚA ÎN JOS.

14 **Steagul de semnal** — PAG. 50 · LITERA M. PE CATARG SAU PE GHIOZDAN.

15 **Șarpele boa** — PAG. 20 · SEAMĂNĂ CU O PĂLĂRIE. NU E.

REGULA 1

Un abțibild se lipește o singură dată. Ca un cuvânt spus. Gândește-te înainte.

REGULA 2

Nu se lipesc pe cărți de bibliotecă. Bibliotecara cu ochelari roșii vede tot și miroase a portocale când se supără.

REGULA 3

Cel cu telefonul (13) e singurul care se poate lipi pe cineva. Pe un om mare. Când se uită în jos.

Al meu preferat e ceasul care râde. L-am lipit pe ceasul de la CFR al mamei. Nu l-a dezlipit. Cred că râde și el, câteodată, când nu-l vede nimeni.

Lucruri de tăiat *și de purtat*

nu tăia înainte să fi citit tot. paginile din spate au nevoie de paginile din față. (regula Bibliotecarului. și a mea.)

1 · BILETUL DE INTRAT ÎN CARTE · TAIE PE LINIA PUNCTATĂ, COMPLETEAZĂ, ȘTAMPILEAZĂ LA PAG. 77

1

BILET DE INTRAT

ÎN CARTE

·

FĂRĂ RETUR

SE COMPLETEAZĂ ÎNAINTE DE PLECARE

CĂLĂTOR _____

VÂRSTA _____ ANI (FĂRĂ O ZI SAU CU)

PLECARE BIBLIOTECA · 10:10

SOSIRE 12 FIX, CÂND SE ÎMBRĂȚIȘEAZĂ LIMBILE

CARTEA PREFERATĂ _____

LOC PENTRU ȘTAMPILĂ CONTROLUL: PAG. 77

2 · BROȘA-BROSCUȚĂ

TAIE PE CERC. LIPEȘTE PE CARTON. UN AC DE SIGURANȚĂ PE SPATE. PIETRELE ROZ: DESENEAZĂ-LE TU PE CELE TREI CARE LIPSESC.

3 · SEMNUL DE CARTE

LINIA COTOARELOR · TOATE STAȚIILE · CITEȘTE · NU SCROLLA

„Cărțile sunt foarte răbdătoare și nu se supără niciodată.”

INVIZIBILII

4 · ȘTAMPILELE · PENTRU BILET ȘI PENTRU JURNAL

BIBLIOTECA DINTRE LUMI · INTRAT ȘI IEȘIT · 12:00 · 12:00 NU SUNT VRĂJITOR · BIBLIOTECARUL BIBLIOTECARILOR · CITIT FĂRĂ SĂ SARĂ A FOST PE TĂRÂMUL TIMPULUI PIERDUT · S-A ÎNTORS · DELETE

TAIE, LIPEȘTE PE CARTON, SAU DOAR APASĂ CU DEGETUL. ȘTAMPILA ROZ E PENTRU CINE A SĂRIT LA 43. NU E RUȘINE. CEA CU COROANĂ E A SCROLLINEI — E CAPCANĂ, NU O PUNE PE BILET.

5 · EX-LIBRIS · PATRU ETICHETE PENTRU CĂRȚILE ÎN CARE AI INTRAT

EX LIBRIS

Această carte a fost citită, nu scrollată, de

_____

INTRAT · _____ · IEȘIT · _____

EX LIBRIS

Această carte a fost citită, nu scrollată, de

_____

INTRAT · _____ · IEȘIT · _____

EX LIBRIS

Această carte a fost citită, nu scrollată, de

_____

INTRAT · _____ · IEȘIT · _____

EX LIBRIS

Această carte a fost citită, nu scrollată, de

_____

INTRAT · _____ · IEȘIT · _____

6 · ECUSONUL DE CĂLĂTOR

INVIZIBILII

CĂLĂTOR PE LINIA COTOARELOR

numele:

_____

TAIE PE CERC, LIPEȘTE PE CARTON, PRINDE-L CU UN AC. SE POARTĂ LA SPECTACOL ȘI LA BIBLIOTECĂ. LA MALL, NU.

Avionul Micului Prinț *și cartonașele personajelor*

taie pe liniile punctate. avionul se îndoaie, cartonașele se țin în penar, în buzunar, sub pernă. la 12 fără un minut, citește-le cu voce tare. cu cineva.

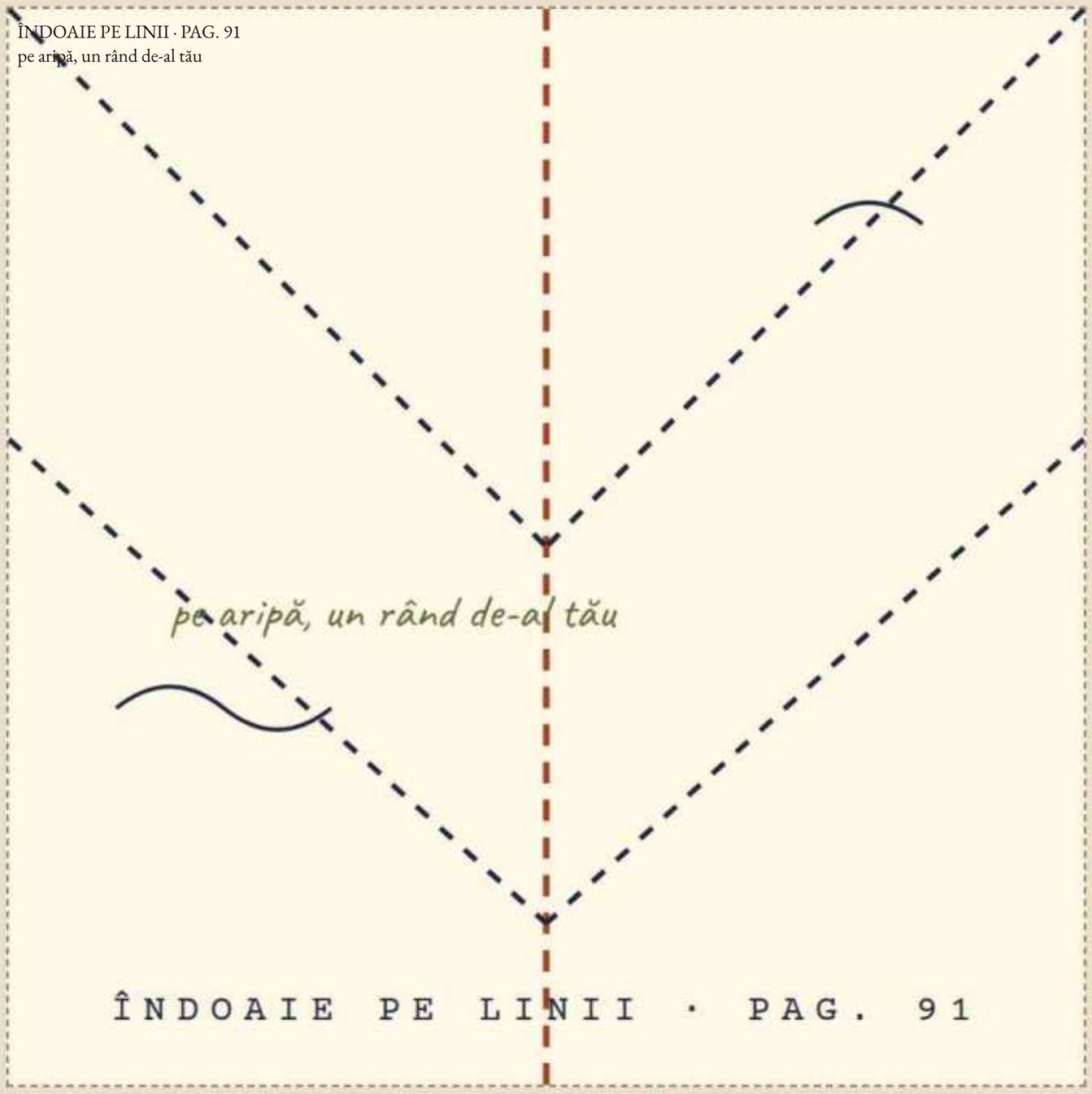

1 · AVIONUL · TAIE PĂTRATUL, ÎNDOAIE PE LINII

Micul Prinț le îndoia metodic. Raul le făcea cu tatăl lui, demult, și cânta „Avion cu motor, ia-mă și pe mine-n zbor”. Fă-l și tu, apoi aruncă-l spre cineva. Așa începe o prietenie: dacă ai spre cine să-l arunci.

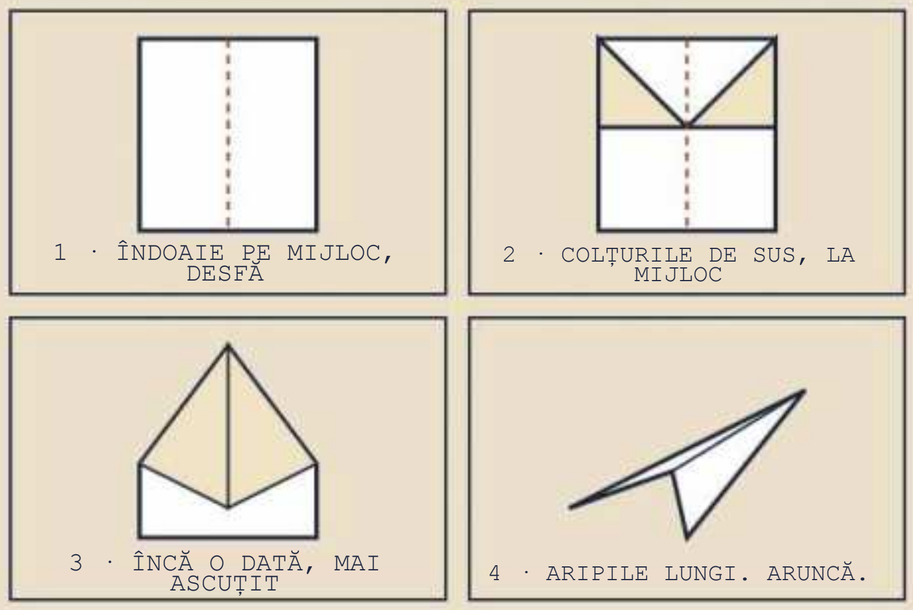

pe aripă scrie ceva ce n-ai putut citi. acum poți: scrie tu, înainte să-l îndoi.

1 · PLANETA

” Nu poți vedea bine decât cu inima. Esențialul e invizibil pentru ochi.”

MICUL PRINȚ

Antoine de Saint-Exupéry · dat de Micul Prinț, cu un avion de hârtie

2 · OUL

” Viața e plină de greutăți, dar trebuie să ai curaj și să nu te dai bătut.”

PINOCCHIO

Carlo Collodi · dat de Pinocchio, după ce am împărțit un ou cu pui

3 · SMOCHINELE

” Nu norocul te face mare, ci mintea și inima.”

MUC CEL MIC

Wilhelm Hauff · dat de Muc, care nu se dă bătut nici fără papuci

4 · URAGANUL

” Cine renunță la visul lui este un om pierdut.”

TOATE PÂNZELE SUS

Radu Tudoran · dat de căpitanul Anton Lupan, ud leoarcă

5 · PEȘTERA

” Să trăiești fără aventură ar fi oribil de plictisitor.”

AVENTURILE LUI TOM SAWYER

Mark Twain · dat de Tom și Becky, la ultima lumânare

6 · OGLINDA

” Nu pot să mă întorc la ieri, fiindcă atunci eram altcineva!”

ALICE ÎN ȚARA MINUNILOR

Lewis Carroll · dat de Alice, care nu mai știa cine e

CU ASTEA ȘASE RÂNDURI DE LA MINE, LAURA I-A TREZIT PE TOȚI DE PE TĂRÂMUL TIMPULUI PIERDUT. PE RAUL, ABIA CU ULTIMUL — ȘI CU TOATĂ SALA.

ÎNAINTE SĂ DESCHIDĂ PRIMA CARTE, BIBLIOTECARUL A ÎNTREBAT DACĂ SUNT PREGĂTITĂ. N-A AȘTEPTAT RĂSPUNSUL. A ÎNCEPUT SĂ RECITE. NU ERA POEZIE. ERA UN DESCÂNTEC. CÂND S-A OPRIT SĂ RESPIRE, TOATĂ BIBLIOTECA ZBURA.

E oare pregătită să înfrunte răul, mare cât hăul, să zboare cinci săptămâni în balon, să se scufunde-n oceane pe-un submarin, să meargă-n deșert, să ajungă-n junglă, s-atingă-n timp record Polul Nord?

...să dea nas în nas cu Fram, ursul polar, sau cu un pinguin grăsuț, Apolodor, să se ascundă de bandiți, de troli și de hobbiți, s-o vadă pe Pippi Șosețica, despre care n-o să spun acuma nimica...

ha-ha, he-he, hi-hi, ho-ho!

Nu cred că asta am întrebat. Am întrebat dacă e pregătită. Deci: e pregătită?

BOLNI!

SUPER!

DESCÂNTECUL, CUM L-AM ȚINUT MINTE · DIN ROMAN, PARTEA I, CAPITOLUL 7...

DESCÂNTECUL, CUM L-AM ȚINUT MINTE · DIN ROMAN, PARTEA I, CAPITOLUL 7

să folosească baghete magice care-ți pot juca renghiuri tragice, să tacă chitic oricât o doare, să caute-n insule comori ascunse de pirați torturați, să-i dea bună ziua lui Harry Potter, s-alerge după el ca un globe-trotter, să-l ajute pe junele Harap-Alb, fiu de împărat cuminte, dar tare necopt la minte, să vorbească nemțește cu Emil și detectivii, să vorbească englezește cu Danny, campionul lumii, pe Mica sirenă care mai bine-ar iubi o balenă, pe Ebenezer Scrooge care n-are habar de Crăciun, pe nobilul Winnetou și pe Old Shatterhand, cu Mary Poppins să zboare cu umbrela, să lupte alături de trei mușchetari care-s mereu cei mai tari, pe simpaticul Habarnam și pe Cuțu Ham-Ham, pe Winnie the Pooh, care nu spune nu când e vorba de miere, pe pisica de Cheshire, care piere, doar rânjetul ți-l lasă-n cale, pe Tom Sawyer, Huck Finn și alte simpatice haimanale, pe Gulliver, când uriaș, când pitic, pe frumoasa adormită, trezită cu-n sărut de-un voinic... e oare gata s-ajungă într-o poveste cu început și fără sfârșit?

Nu eram. Nu suntem decât rareori pregătiți pentru ce ni se întâmplă în realitate. Am zis „e pregătită, e pregătită!”, ca el. Și ușa s-a deschis.

Nu eram. Nu suntem decât rareori pregătiți pentru ce ni se întâmplă în realitate. Am zis „e pregătită, e pregătită!”, ca el. Și ușa s-a deschis.

CÂTE LE ȘTII? · BIFEAZĂ CE AI CITIT, ÎNCERCUIEȘTE CE VREI

- ☐ Harry Potter
- ☐ Emil și detectivii
- ☐ Pippi Șosețica
- ☐ Poveste de Crăciun (Scrooge)
- ☐ Mary Poppins
- ☐ Habarnam
- ☐ Alice (pisica de Cheshire)
- ☐ Călătoriile lui Gulliver
- ☐ Fram, ursul polar
- ☐ Cinci săptămâni în balon
- ☐ Cartea junglei
- ☐ Harap-Alb
- ☐ Danny, campionul lumii
- ☐ Mica sirenă
- ☐ Winnetou
- ☐ Cei trei mușchetari
- ☐ Winnie de Pluș
- ☐ Tom Sawyer și Huck Finn
- ☐ Frumoasa adormită
- ☐ Apolodor
- ☐ 20.000 de leghe sub mări
- ☐ Stăpânul inelelor / Hobbitul

Douăzeci și două de uși. Bibliotecarul le-a strigat pe toate într-un minut. Dacă ai bifat mai mult de șapte, ești invizibil de mult. Dacă ai bifat mai puțin de trei, ai douăzeci de uși de deschis. Nicio grabă. Nu se poate „mai târziu” doar la ce e important.

Eu, la 8 ani, bifasem una: pisica. Și pe aia din desene animate. La 20 am bifat nouăsprezece. Cele trei rămase le țin pentru la 30.

FIECARE E O CARTE ADEVĂRATĂ. NICIUNA NU E INVENTATĂ. VERIFICĂ LA BIBLIOTECĂ.

Ziua ta de joi

CONTROLUL
BILETELOR
TRECUT · INTRAT

caietul ăsta a fost al Laurei, apoi al Laurei mai mari. de la pagina asta e al tău. scrie cum scrii tu. nimeni nu corectează.

1 · CARTEA ÎN CARE AI INTRA PE UȘĂ, DACĂ AI PUTEA (ȘI POȚI)

2 · CINE TE-AR GĂSI ACOLO · CINE DINTRE AI TĂI E DEJA ÎNĂUNTRU

3 · CE ȚI-A FOST GREU DE CITIT · UN CUVÂNT, O LITERĂ, O PAGINĂ · ȘI CUM AI TRECUT

4 · CINE ÎȚI SPUNE „MAI TÂRZIU” · ȘI CE AI DE SPUS ÎNAPOI

5 · TALISMANUL TĂU · ȘI DACĂ AI NEVOIE DE EL

6 · CÂND TE-AI SIMȚIT INVIZIBIL · ȘI CINE TE-A VĂZUT

7 · CE STRIGI TU, ÎN LOC DE „ACUM!”

8 · SEMNĂTURA · DATA · ORA LA CARE RÂD CEASURILE

Mesajul. Și cine suntem noi.

ce am de spus, la douăzeci de ani, despre o zi de joi

Invizibilii sunt cititorii care „dispar” din lumea reală când se cufundă în povești. Cititul e un act magic de evadare, de transformare: cei care citesc se pierd în pagini și devin parte a altei realități. În cartea Ioanei Pârvulescu și în spectacol, ideea e luată literal: prietenii mei dispar fizic în cărți și trebuie să învăț să citesc ca să-i găsesc. Cei care citesc cu adevărat nu mai sunt aici. Sunt în altă parte, într-o lume făcută din cuvinte. Invizibilii sunt toți cei care se scufundă în lectură și dispar, temporar, din realitate. Adică voi, dacă ați ajuns până la pagina asta.

Musicalul e despre magia cărților, despre poveștile care ne aleg pe noi înainte să le alegem noi pe ele, despre ce înseamnă să fii văzut, auzit, înțeles. Și despre cum, uneori, cea mai mare aventură nu e într-o altă lume, ci în noi. E despre puterea fiecărui copil de a se descoperi dincolo de ce spun ceilalți că e posibil. Despre lupta cu timpul, despre frica de eșec și despre faptul că fiecare dintre noi e invizibil la un moment dat, până când cineva alege să ne vadă cu adevărat.

Ce mă impresionează, când mă privesc din afară, azi, e cât de universală e starea copilului care se simte „în minus”. Ne comparăm și ni se pare că suntem mai lenți, mai stângaci, mai puțin reușiți. Când, de fapt, și cei care par puternici au inabilitățile lor ascunse. Eu am avut norocul să găsesc, în adâncul problemei mele, cheia ei: dragostea de a-i salva pe cei la care țin. Iubirea și prietenia pot doborî orice obstacol, până și litera care refuză să se lase îmblânzită.

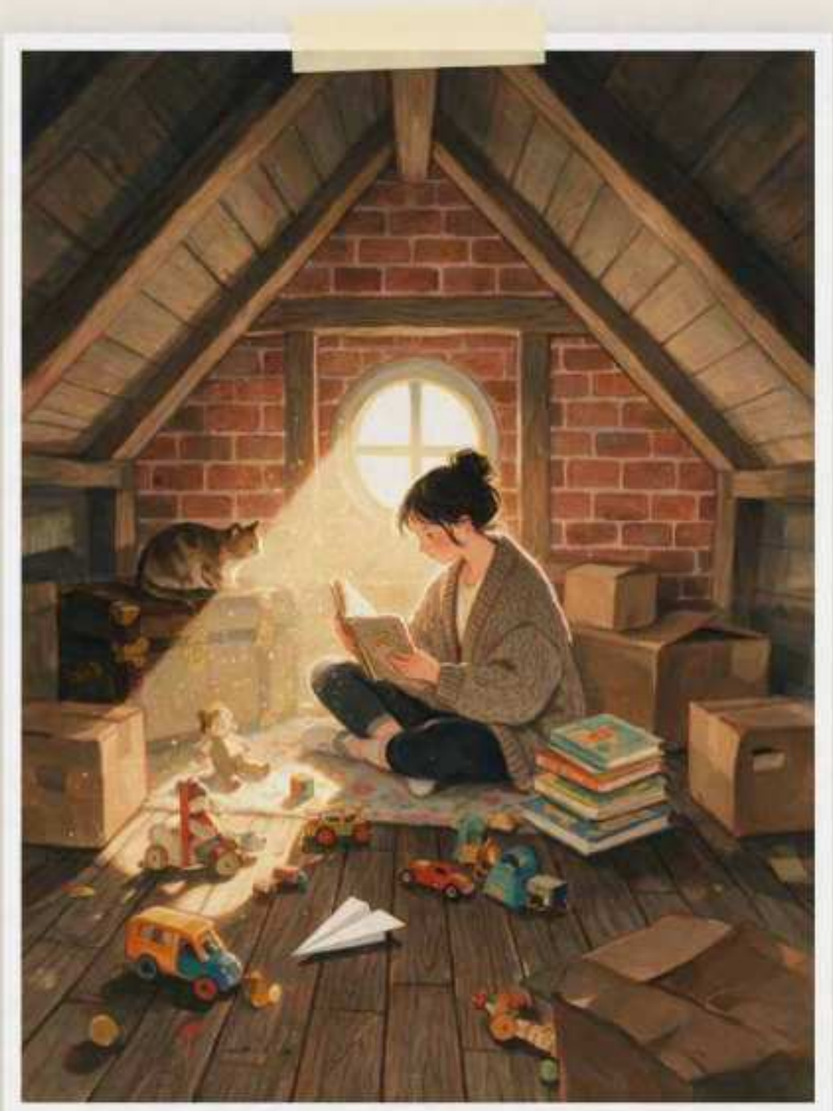

în pod, cu caietul. pisica se uită. de data asta mă vede.

CONTINUARE

Am vrut să arăt cum un lucru simplu, cititul, poate deveni o cărare. Să spun sincer cum e să te simți invizibil când nu știi codul secret al cuvintelor. Să transmit că orice abilitate învățată din dragoste devine aripă. Și să dau fiecărui copil care crede că „nu poate” un loc în aventura asta, unde și cel mai anevoios pas se transformă în zbor, dacă întâlnește motivul potrivit. Laura sunt eu. Și, într-un fel, fiecare dintre voi, la un moment dat. Prin schimbarea ei se naște speranța: oricât de banal ar părea „doar” cititul, poate fi cel mai spectaculos zbor, când îl faci din toată inima.

Caietul se închide cu un lacăt, pe coperta din spate. Cifrul îl știți, dacă ați citit. Nu-l scriu aici. Acum, pe loc, nu mai târziu.

Laura. cea cu A în plus. vizibilă.

Caietul

INVIZIBILII · Manual de intrat în cărți · ediția Sala Palatului, 8 noiembrie 2026

CARTEA

Invizibilii de Ioana Pârvulescu, Humanitas Junior, 2022, cu ilustrații de Irina Dobrescu. Fragmentele reproduse în caiet sunt din roman și din cele șase cărți în care intră Laura; drepturile aparțin autorilor, traducătorilor și editurilor lor. Caietul le citează ca să te trimită la ele, nu ca să le înlocuiască.

SPECTACOLUL

INVIZIBILII, musicalul românesc după cartea Ioanei Pârvulescu. Scenariul: Claudia Ciobanu. Muzica și versurile: Cornel Ilie. Regia: Claudia Ciobanu. O producție WonderTheatre. Distribuția și echipa completă: paginile 5–6.

CAIETUL

Scris de Laura, la 8 ani, în tren, și de Laura, la 20, la mașină. Cele două scrisuri nu se corectează una pe alta. Codul secret, probele, hărțile, jocurile și paginile despre cărți au fost verificate cu romanul și cu scenariul; unde diferă, caietul urmează spectacolul și spune că o face.

HĂRȚILE

Atlasul Invizibililor, planșele I–VIII și harta generală: gravuri pentru WonderTheatre, 2025–2026. Harta a IX-a e a ta.

LITERELE - dacă le cauți și vrei să scrii la calculator cu ele - EB Garamond (textul), Caveat (scrisul Laurei), Special Elite (mașina Laurei mari), Courier Prime (fișele Bibliotecarului), Patrick Hand (baloanele). Toate cu licență liberă, ca literele din abecedar.

TIPARUL - ca să știi cum se face- A5, 96 de pagini, legat. Paginile 90–92 pe hârtie mai groasă, ca să se poată tăia. Pagina 89 autoadezivă, dacă s-a putut. Dacă nu s-a putut, foarfeca și lipiciul sunt tot din poveste.

MULȚUMIRI

Ioanei Pârvulescu, pentru că a văzut-o pe Laura. Copiilor din sală, care o văd în fiecare seară. Bibliotecarilor de școală, care nu sunt vrăjitori și tocmai de asta reușesc. Părinților care au pus telefonul cu fața în jos măcar cât a durat lectura acestei pagini.

Dacă ai ajuns aici citind în ordine, ai trecut de toate. Dacă ai ajuns aici sărind, întoarce-te la pagina de unde ai sărit. Dacă ai ajuns aici fiindcă e ultima pagină de dinaintea lacătului: cifrul e patru litere și un semn. Îl știi.

WONDERTHEATRE

wondertheatre.ro
Sala Palatului, București
8 noiembrie 2026, ora 18:00
bilete: la casă și online

ACEST CAIET

aparține celui care l-a citit.
Numele lui e pe pagina 3, la bilet.
Dacă l-ai găsit, întoarce-l.
Dacă nu-l poți întoarce, citește-l.

INVIZIBILII

Manualul de intrat în cărți

CEASUL VECHI ȘTIE CODUL · CHEIA E LA PAG. 63

LACĂTUL ULTIMEI PAGINI · SE DESCHIDE CU CODUL DE LA PAG. 77

Scrie codul cu pixul. Patru litere și un semn. E cuvântul cu care a început caietul ăsta, strigat de o fată pe care n-o vedea nimeni. Dacă l-ai scris, lacătul e deschis și poți citi rândul de dedesubt. Dacă nu, rândul e tot acolo. Cărțile sunt răbdătoare.

Mai târziu nu e prea târziu. Dar acum e mai bine.

LAURA are 8 ani fără o zi, știe toate literele și nu poate să le lege. De Ziua Cititului, colegii ei intră în cărți — pe ușa cărții — și ea rămâne pe dinafară. Ca să-i găsească, are două ore, cinci probe, un ceas care râde și un Bibliotecar care nu e vrăjitor. Împotrivă: o influenceriță cu un milion de scrolliți și un Tărâm unde timpul nu face tic-tac.

Caietul ăsta CAIETUL ăsta. e program de sală, roman grafic (adică benzi desenate) , carte-joc și jurnal. Se citește, se joacă, se completează, se taie. Nu se scrollează.

SALA PALATULUI · 8 NOIEMBRIE 2026 · 18:00

ȘI ORIUNDE SE DESCHIDE O CARTE

WONDER theatre

MUSICAL DUPĂ ROMANUL „INVIZIBILII” DE IOANA PÂRVULESCU

SCENARIUL ȘI REGIA CLAUDIA CIOBANU · MUZICA ȘI VERSURILE CORNEL ILIE

WONDERTHEATRE.RO · @WONDERTHEATRE

În curând

de la creatorii musicalului

INVIZIBILII

după o carte de IOANA PÂRVULESCU

WONDER theatre